

ЧАСОПИС ЗА ПОЕЗИЈУ
ПоезијаСРБ - Број 1

Крушевац, март 2014.

ЧАСОПИС ЗА ПОЕЗИЈУ

ПоезијаСРБ

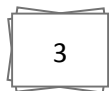
Број 1

Крушевац, март 2014.

Издавач: Удружење песника Србије - ПоезијаСРБ, Крушевац

Портал: www.poezijascg.com - www.poezija.rs – поезија.срб

Мејл: pesnik@poezija.rs

ПУТОВАТИ

О, дићи једра
О, ка далеким обалама ићи!
Бродарити.
А не стићи никуда!

Пучином плутати
Као даска
После каквог бродолома.

Рођени,
О, када бих миљама била
Одсутна из ваших живота.

Када би потрајала
Моја одвојеност од свега!

*
О, ићи, ићи!
Друмом путовати.
Друмарити!

Са врећом на леђима
Или без ње.

Као скитница
Весело звиждукати.

Певушећи
Пешачити.
Не остављајући
За собом никога.
Никоме ићи.

*
О, друмови!
О, волујска кола предака!
Када се нигде није стизало
Без три дана клопарања.

А при срцу била милина
Од помисли на кућни довратак
У коме стоји Он или Она
С руком понад обрва.

*
Бити странац,
Бити страњкиња.

Прећи реку.
Гледати туђ град
Туђе тргове,
Туђе трагове,
Људе.

Загледати им се у очи.
Можда срести себе.

*
О, непознати свете
Да ми је стићи до твога неба
Да видим оно што не досежу очи.
Неизрецивом да се приклоним.

Стазицу да пронађем
До страшне зоре.

Да узлетим из себе
Да се напустим!

ПОЕЗИЈА POETRY

Поезија је опсена, илузија. Poetry is a wile, illusion.
У њој истине нема, само снови No truth in it, only the dreams for
за живот неки нови, нестварни. a brand new life, unreal.
Лавиринт који у нама сија. A labyrinth that shines within us.

Поезија је наш мост Poetry is our bridge into the world
у свет без пакости, with no spite, into the world of joy,
у свет радости, Into the world in which one
у свет где си увек гост, is always a guest,
кога угосте јагодама, Entertained with strawberries,
а остало воће And in which the rest of the fruits
пролазност позоба. transitoriness pecks up.

Поезија је спас, за све нас! Poetry is a salvation, for all of us.
И за оне друге, што само And for the other ones who only
у стварности љубе in reality make love
и не знају за занос рима, And do not know for the zeal of rhymes,
кад срце клима, When the heart wobbles about,
у заносу прељубе, In the zeal of adultery,
штиха и стиха! Of trick and of verse.

Поезија је ваздух, Poetry is air which we lack,
који недостаје, Which the very life gives.
који сам живот даје. It defies nihility
Она ништавилу пркоси And the drabness of misery it skulks
и сивило чемера колором скрива, with colour, it murders the evil within
зло у нама убија, и цветни тепих us,
ка звездама открива. And unfolds the carpet of flowers all the
way to the stars.

Поезија нам отвара очи Poetry opens up our eyes
и бајке прича. And tells us fairy-tales.
Пред њом лед се топи, глечери копне, Ice melts before it, glaciers thaw,
Титаник израња... Titanic emerges...

Поезија, ех, снови, Poetry, oh, dreams, illusion, wile...
илузија, опсена... Poetry, oh, better life, happiness...
Поезија, ех, живот бољи, срећа... Poetry, eternal shadow
Поезија, вечна сенка Following closely behind,
која нас верно прати, The abundance of life
живот богати и све наде And all of hopes it conveys into a sober
у јаву стихом допрема. reality via a verse.

Поезија... Ти и ја! Poetry... You and me!

© Ljubodrag Obradovic - Prevod Zora Mitrovic

Уместо увода... ПОЕЗИЈА - POETRY - Љ. Обрадовић

Много је путева у животу којима нисмо кренули... - Љ. Обрадовић

Мада је овај часопис посвећен искључиво поезији, на самом почетку испричаћу Вам **три кратке приче**, које међусобно нису повезане, али можда Вам се на крају читања учини да ипак јесу!

Прва је прича о вештачкој интелигенцији и она је данас реалност. Ових дана су машине (компјутери) решили Тјурингов тест* са 29,2% и тако ме подстакли на ово размишљање.

* (Alan Mathison Turing је контроверзни енглески математичар, логичар и криптограф који је конципирао основе модерног рачунарства и вештачке интелигенције. Данас се најчешће спомиње због експеримента који је осмислио и који се зове Тјурингов тест, а у ствари то је поступак процене способности машине да демонстрира интелигенцију, односно да мисли... 1990-те године њујоршки филантроп Hugh Loebner установио је и награде за програме који се на тестовима покажу успешним. Награде су златна и сребрна медаља и новчани износ. Досад те медаље као највише награде нико није освојио, али новчане јесте... Извор PC PRESS br. 192).

Оваквим правцем у кретању развоја вештачке интелигенције, пред све заљубљенике у написану реч, су наметнута изазовна питања, типа у ком ће правцу кренути књижевност, уметност уопште, наука и цео људски род. После питања које је дефинисао сам Тјуринг „може ли машина да мисли“? неумитно се намеће и питање „може ли машина да пише“? Развој рачунарске технологије, дигитализације и интернета већ данас је омогућио велику доступност свега што је написано, тако да папирна издања полако, али неумитно све више и више по многим постају ствар прошлости. У исто време по другима књиге су вечне и ствар су престижа све бројнијих и бројнијих стваралаца.

Чињеница је да паралелно са развојем образовања и конзумирања информација и постојећег уметничког и другог стваралаштва, расту и могућности за нова кретивна надахнућа и стваралаштво у свим гранама уметности и науке... Тако да је данас истина да је дела све више и више, а читалаца (конзумента) све мање и мање и дешава се да многа вредна дела не угледају светлост људских очију.

Тада неумитно долази до застоја у том процесу да само стваралаштво рађа себе, тј ново стваралаштво, јер поставља се логично питање: ко ће то стићи да прочита (спозна) сву (битну) поезију (или књижевност, или било коју уметност, било коју грану науке) света и да после тог кретивног пуњења батерија, крене у нова достигнућа и ново стваралаштво? И овде се (мени) намеће сасвим логичан одговор. Ако машине (компјутери, роботи) постану паметни и науче да размишљају, а у својим компонентама (мозгу) имају похрањено све уметничко и научно стваралаштво света, онда ће они моћи да пишу најбоље романе и песме, да сликају најбоље слике, да откривају неоткривено...

Где је ту човек, где је ту уметност, где је ту стваралаштво какво познајемо? Где је ту свет какав знамо или бар онај о коме чезнемо? **Где је ту поезија** и занос песника да ће својим стиховима променити свет?

Зато је **друга**, управо прича о интернет технологијама и жељи песника да са поезијом створе свет по својој мери.

Данас је свима јасно да свет много више мењају неке друге ствари, попут науке и техничких достигнућа, али ни дан данас, нико ми не може ускратити да се понекад препустим машти и на њеним крилима полетим. А летење, песницима није забрањено! На самом почетку рада сајта www.poezijasq.com моја жеља је била да поезију (пре свега своју) путем интернета унесем у све домове и тако поетске вредности учиним доступним. Та жеља је остварена, а сад су жеље нас песника са тог сајта друге и веће.

Сад, кад су могућности за виртуелну комуникацију тако велике (*Facebook, Twitter, Google+, WhatsApp...*) и (скоро) бесплатне, пожелели смо да за нас песнике искреирамо неки свој кутак (бар парче), да нас та отуђеност у великој маси, не би прогутала, као каква црна рупа. То парче нашег света сада је сајт: www.poezija.rs или тирилицом poezija.cb6, односно Удружење песника Србије - ПоезијаСРБ, са седиштем у Крушевцу, које смо прошле године

основали, са идејом да:

- унапредимо и афирмишемо оригинално песничко и књижевно стваралаштва и културу српског народа;
- дамо свој допринос ширењу поезије, књига поезије и књижевности уопште, као и допринос памћењу значајних српских песника и књижевника;
- да приређујемо скупове песника и поетске вечери, расправе и трибине о поезији, домаће и међународне песничке и књижевне манифестације и да додељујемо пригодне награде;
- се бавимо недобитном издавачком делатношћу за своје чланове;
- заступамо интересе песника тако што ћемо штитити слободу песничког и књижевног стваралаштва и залагати се за повољан материјални и друштвени положај песника и књижевних стваралаца и књижевног стваралаштва у Републици Србији;
- водимо бригу о заштити књижевних, моралних и ауторских права;
- сарађујемо са одговарајућим друштвима и удружењима песника и књижевника у земљи и иностранству, развијамо међународну културну и књижевну сарадњу и предано негујемо књижевно-културну традицију обележавањем јубилеја и значајних догађаја из историје поезије, културе и књижевности.

Колико ћемо у томе успети, одговориће време својим протоком, али морам Вам признати, ја сам за сада задовољан. Можда су (*Facebook, Twitter, Google+,*) и друге моћне социјалне мреже, малчице омеле мој првобитни концепт да песници буду заједно са песницима, у неком само свом виртуелном свету, као род рођени, да се читају међусобно и коментарима прочитаног узајамно испомажу, али...

Трећа, надам се срећна прича, о поезији је која је пред Вама, о часопису који покреће Удружење песника Србије - ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу и који ће се звати једноставно **ПоезијаСРБ** и садржаће углавном поезију и натписе о поезији и песницима. Часопис ће излазити у папирном облику за оне носталгичне и у електронском (пдф-у) за све остале, а и за компјутере из прве приче и њихове базе података.

Некад, не тако давно, поезију је писао само мали број образованих људи и жена, јер је и образованих (писмених) било мало. Данас је број образованих порастао, па је и број оних који у поезији траже спас од свакодневних чемера и немира порастао. Дакле, закуцао је час да поезију пишу сви... И поезија је све боља, лепша, моћнија!

Управо зато, чврсто верујући да судбину поезије имамо у својим рукама и главама, покренут је овај часопис да од заборава чува снове песника и сачува их за сродне душе у будућности.

Часопис за поезију **ПоезијаСРБ** носи у себи жељу свих својих стваралаца (песника), да за поколења која долазе, испишу све тајне својих душа, са надом да оно што опија, што немире буди, оно што тело покреће, оно скривено и страсно што тајно клија и тако страсно жели на ваздух, може бар малчице мењати свет... Поезија која је пред Вама, је и одличан предзнак да се точак поетског заноса не може зауставити...

**Много је путева у животу којима нисмо кренули!
Пут којим сада корачамо поплочан је поезијом...**

Љубодраг Обрадовић

Годишња награда ПоезијаСРБ за 2013-ту Томиславу Милетићу

У Крушевачком позоришту су 31.01.2014. године одржани Годишњи песнички сусрети Удружења песника Србије – ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу. На сусретима је књижевнику Томиславу Милетићу из Крушевца, за његово целокупно књижевно стваралаштво, уручена ГОДИШЊА НАГРАДА за 2013. годину, коју ће Удружење песника Србије – ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу додељивати сваке године. Томислав Милетић је први књижевни стваралац који је добио ово признање.

Томислав Милетић прима Годишњу награду Удружења песника Србије - ПоезијаСРБ. Награду је уручио Љубодраг Обрадовић – председник удружења.

Томислав Милетић је рођен у селу Варош (општина Ражањ) 1942. године. Учитељ је у пензији. Учитељску школу је завршио у Алексинцу 1962. а касније је ванредно студирао српскохрватски језик и југословенску књижевност (ВПШ у Нишу, Филозофски факултет у Београду и Скопљу). Од 1962. године радио је као учитељ у селима Жупе: Плочи, Грчаку, Мрмошу, Врбници, а једно време провео је радећи у Француској у Клермонт Ферану, Лиону, Вијену, Ле Крезоу, Вилфраншу сир Сони.

На Радио Крушевцу годинама је припремао и водио једносатну емисију „Хронике и хроничари“, а уредио је и више ТВ емисија, популаришући истраживања прошлости крушевачког краја и културе српског народа. Урадио је сценарио за филм „Клевета“ и збирку анегдота под називом, „Учитељи“. Члан је Удружења песника Србије - ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу.

Библиографија. „585 година Велике Врбнице“, монографија КШ 1998., „Легенде о Светоме Сави“, збирка песама, 1999. „„ Јелена“, збирка песама 2001., „Копча – летопис комите“ 2002., „Капетан Веса“, историјски роман 2002., „Мрмош – село Милоша Обилића“, монографија 2004., од 2004 до 2009. роман „Проклета земља“ 1–4. „Реља – летопис команданта“ 2007, „Жупски мадригали“– збирка љубавне поезије 2006, „Ђура – летопис сељака“ 2007, „Жупске школе и учитељи од 1837. до 2007.“ монографија 2007. „Милош Обилић у моравским легендама и расинском предању“ 2008, збирка текстова и песама, „Грчак и Ботурићи – села испод Козника“ монографија 2009, „Песме за велику и малу децу“ збирка песама 2009, историјски роман „Деспот“ 2010. год., 2012. објављује две књиге: „У име бога, у име краља и у име каме“ и „Озна све дозна“, а приредио је и штампао књигу Антонија Маринковића „Расински партизански НОП одред“, (Све књиге издао му је Историјски архив у Крушевцу и Културни центар Крушевац). 2012. Град Крушевац издаје друго издање романа „Капетан Веса“ и приређује свечану академију у Народном позоришту.

Извор: „МАЛА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА КРУШЕВАЧКОГ КРАЈА“
мр Слободана Симоновића

Томислав Милетић: Легенде о Светоме Сави - М. Б. Мирковић

Песник жупског виногорја, и Жупе као океаније, Томислав Милетић, надахнуто и непрестано, рекло би се, из дана у дан, из ноћи у ноћ, пребира по струнама старих словенских инструмената, дозивајући наше праоце и претке, са неодољивом короном око главе. После, или напореда, са „Жупским мадригалима“ венчаним са историјским збитијима и калваријама, Милетић ће својим сензибилитетом и својом поетиком опевати и осликати духовног и националног демијурга – Растка Немањића, потоњег и вечног Светог Саву.

У облику и версу сонета, најсложенијој песничкој и форми и структури, Томислав Милетић реинтерпретира исторички, повеснички лик и живот Светог Саве, али, вешто и витешки, преоткрива и духовно писмо и светачку дубину задобијеног историчког персоналитета. У бујици живописних, визуелних и чујних песничких слика аутор епохе Немањића, чији је духовни и цивилизацијски култ Светог Саве онај врховни симбол етике, естетике, поетике и патриотике српског народа, српских земаља и српских светиња.

Од рођења, преко Голгота, Успенија, Путовања, Ходочашћа и Ходољубља, од првих Божјих дарова, како наглашава песник Томислав Милетић, до коначног бденија и молитве, борећи се „са алама све у славу Христа“, опевана је велика епоха и несебично дело српског патријарха, протомајстора српске књиге и књижевности, чиме се и песничко дело Томислава Милетића, увршћује у циклус песама оданости и захвалности, коју ће делити и његови читаоци, ђаци, професори, обични, и необични грађани свих узраста и свих социјалних миљеа широм српског народа и отаџбине у расејању. Издавачу и читаоцу срдечно препоручујем песничку књигу Томислава Милетића.

На Дан Успенија Пресвете Богородице
– Велике Госпојине, 1998.

Милосав Буца Мирковић

СВЕТИ САВА

Пред вратима затвореним,
у Атонској тихој ноћи,
залупало једно дете
да заиште свете моћи.

Примише га светогорци
манастира Ватопеда
постригоше за сабрата
калуђерског светог реда.

Тако Растко поста Сава,
калуђер у служби Бога,
духовник у славу вере
православља оца свога.

И од тада па до данас
Сава поста узор свети
што помаже невољнима,
а силнима крстом прети.

И над српством заштитница,
што бди, чува и не спава,
вера наша узданица,
син Немањин - Свети Сава.

АКРОСТИХ

Много сам ноћи и много дана
Провео узалуд јурећи прах,
Тражећи жену да нема мана
С телом због кога застаје дах.

Истина твојих усана медних
Нек се разлије ко ружа југа,
Нек буде извор љубави жедних,
И свака нек се угуши туга.

Лепото моја, Принцезо јутра,
Одбаци време, библијски страх,
Воли ме ноћас, сањај ме сутра,
Нек нас опије твој свети дах!

Ајде, отвори врата самоћи!
Нека те понесу ветрови нови!
Буди ко никад у овој ноћи,
Нек те усреће сви моји снови!

НАТАЛИ

Због једне Натали заволах Француску.
Због једне Катрин остах без душе.
Кроз једну лионску улицу уску,
Због једне Соланж куће се руше.

Свака је таква француска дама,
Па памет носи и срце гази.
Слушао сам деду кад прича нама:
"Француских дама, синко, се пази!"

*Ја сам ти давно, у Солуну,
Остао без душе, без срца, среће.
Са једном Натали, гледајућ луну,
И докле живим пустити ме неће.*

*А што јест, јесте, била је она,
Као пупољак тек што заруди:
Болничарка малена, мадроазел из Лиона,
Медених уста, раскошних груди."*

Потражих једног пролећног дана,
у кварту Ампер, дедину Натали.
И нађох баку, не може сама,
Она и унука преда мном стали.

Испричах баки Натали, све по реду,
Све приче дедине, уздахе, тајне ...
И видим, памти она још деду ...
у оку суза и осмех бајни.

Ех, то је била љубав и срећа,
Што може само рат да распламти:
Када се воли и бол осећа,
А задњи пољубац до смрти памти.

СНЕЖАНИ

Ако ти кажу да сам умро,
Не плачи драга, не пуштај тугу.
Не, нисам умро, само сам отишо
Да са небеса донесем дугу.

Да ти још лепше опевам лице
у косу улијем дугине боје,
Осветлим усне што вечно љубим,
Овековечим очи твоје.

А кад вечерас пси залају,
И чујеш режање одвратна гласа,
Отвори прозор и викни: Чибе!
Ко увек брани ме од бесних паса.

Поетско вече Радмиле Лазич у Културном центру Крушевац

У Белој сали КЦК је 10. 12.2012. године у организацији Културног центра Крушевац одржано поетско вече *ПЕСНИЧКИ РУКОПИС РАДМИЛЕ ЛАЗИЋ*. За све присутне, а било их је заиста доста, било је то ново искуство у представљању поезије. Поред ауторке наступили су и Јелена Протић-Петронијевић, Љубодраг Обрадовић, Јелена Ђорђевић, Лидија Ужаревић, Ирина Миљковић и Саша Милетић.

Многи који се разумеју у поетско стваралаштво код нас у Србији, кажу да је Радмила Лазич једна од најпознатијих српских песникиња. То поткрепљују чињеницом да је Радмила добила бројне и познате награде попут: Награде Милан Ракић, Награде Десанка Максимовић, Награде Васко Попа, Дисове награда итд... (То изрекче и Јелена Протић-Петронијевић у свом слову о песникињи). Ја се изреченом придружујем и додајем да је Радмила Лазич најбоља српска песникиња чије сам стихове читао. Она нам у својој поезији поклања сву слободу света и „оно нешто“ посебно, што читаоца узноси у неки нови свет, који је тако стваран, да се може омирисати, да се може са ваздухом удисати, да се може живети... Ако је неко успео да својом поезијом мења свет, онда је то свакако Радмила...

Добро је за нас Крушевљане да је Радмила по рођењу Крушевљанка, па се и ми можемо поносити њеним поетским стваралаштвом и из њега црпети занос да наставимо свој рад на представљању поетског стваралаштва крушевачких поетеса и песника широм Србије и целог света где се разуме српски језик, користити за ту мисију све доступне могућности и начине, а Часопис за поезију ПоезијаСРБ је свакако за ту намену одлична прилика.
Љубодраг Обрадовић

ПИСАЊЕ ПОЕЗИЈЕ ЈЕ КАО ПИСАЊЕ ПО ВОДИ - Ж. Миленковић

Радмила Лазић је једна од најпознатијих српских песникиња и за своје вишегодишње стваралаштво добила је бројне и познате награде: „Милан Ракић“, „Десанка Максимовић“, „Васко Попа, „Дис“...

Песнички рукопис Радмиле Лазић се препознаје и у књизи „Мислити себе“, књизи промишљања о поезији, бревијару који отвара поетику често скровитих стихова из њених претходних књига, каже Јелена Протић Петронијевић и наставља, „Радмила Лазић нам указује на неизвесни исход, ризик, авантуру стваралачког пута... Такође, позивајући се на Душана Матића, говори нам о безусловној посвећености књижевности, заправо о услову предавања који важи чак и за читаоце, тако нам се чини. А тек како мора бити посвећен стваралац! То мора бити преданост, веровање и припадање, пре свега и изнад свега“...

Писању, као и љубави, потребна је повишена температура. Врућица у тексту. А она песма која се не обраћа Николе, ризикује да буде Ништа. Тако каже песникиња-мислитељка која пише јер жели нешто да каже.

Према речима госпође Протић Петронијевић, песникиња се слаже са Чеславом Милошем да је песник побуњеник, мада није пророк. То значи – немирење са постојећим, чврсто држање на сопственим становиштима. Бити субјект који мисли. Али и мислити себе кроз друге, у другима, цитирамо песникињу. Мислити себе је мишљење о себи самој, то је почетак, бити свестан себе, што је заправо веома ретко. Људи се најчешће прво баве другима. До себе и не стигну. Ова мислитељка свакако не спада у оне који се прво баве другима. Бави се другима кроз себе. У песмама се то препознаје и кад су у мушком роду писане. Све је проживљено, проверено, понекад и грубо бачено пред лице оних који уђу у свет поезије Радмиле Лазић.

Песникиње и списатељке, јесу пасторке књижевности. И то није изношење феминистичких ставова из прве руке. То је одбрана жене-песникиње, нужна одбрана, могли бисмо рећи. Радмила Лазић у ту угрожену породицу убраја многе списатељке, не само песникиње. Ту су и Исидора Секулић и Јелена Димитријевић и многе мислеће жене од антике до Емили Дикинсон и наших данашњих поетеса: Данице Марковић, Мирјане Божин, Ане Ристовић, Данице Вукићевић и других које истрајавају свесне скрајнутости саме поезије и женског писма како год била схваћена ова одредница.

Читаоци имају корист од читања књига, па и од читања књига поезије. Песникиња закључује да је писање поезије као писање по води.

Живомир Миленковић

Радмила Лазих, Београд - Биографија. Радмила Лазих је рођена 26. децембра 1949. године у Крушевцу. До своје једанаесте године живела је у различитим местима широм Србије, а од 1960. године у Београду.

Једна је од најпознатијих српских песникиња. Спада у ред оних песникиња савремене српске поезије, које се не плаше да се побуне и кажу шта мисле. Основала је и уређивала часопис *ProFemina*. Уређивала је библиотеку *Femina* у издавачком предузећу *Просвета*. Сада уређује библиотеку *Претходнице* у *Народној књизи*.

Ауторка је антологије савремене женске поезије, *Мачке не иду у рај*, у којој је избор из сопствене поезије направила лично. *Овакав избор поезије мотивисан је потребом антологичарског ега за примером нео феминистичке праксе, која своју поетику заснива на свесном уписивању женског искуства у текст, без страха да ће оно угрозити песнички идентитет и индивидуалитет* (коментар приређивача антологије).

Добитница је многобројних важних песничких награда. За збирку песама *Подела улога* добила је награду *Милан Ракић*, а њена тринаеста збирка, *Зимогрозница*, овенчана је наградом *Васко Попа* 2006. године. Њена дела објављивана су на македонском (*Метафизика на самракот*, у преводу Бранка Цветковског, 2001. године) и енглеском (*A Wake for the Living*, у преводу Чарлса Симића, 2003. године). Изабране песме, под називом *Срце међ' зубима*, изашле су 2005. године у Норвешкој.

Поред књига поезије, објавила је и књигу есеја, књигу антиратне преписке, *Вјетар иде на југ и обрће се на сјевер*, заједно са Биљаном Јовановић, Радом Ивековић и Марушом Кресе.

Отворила је 57. Београдски сајам књига 21. октобра 2012. године.

Објављена дела (избор): То је то, 1974.; Право стање ствари, 1978.; Подела улога, 1981.; Ноћни разговори, 1986.; Историја меланхолије, 1993.; Вјетар иде на југ и обрће се на сјевер, 1994.; Приче и друге песме, 1998.; Мачке не иду у рај, 1999.; Зимогрозница '2005'; Из анамнезе 2000; Дороти Паркер блуз, 2003.; ...Ин виво, 2007.

Значајније награде: Награда Милан Ракић; Награда Десанка Максимовић; Награда Васко Попа; Дисова награда...

Теодора Тода Матић-Медић - Сиднеј, Аустралија

Теодора Тода Матић-Медић је рођена у Бајиној Башти. Школовала се у Београду. Ради као слободни новинар и књижевник. Заступљена је у деведесет и пет антологија, зборника и лексикона широм света на српском и енглеском језику. Учесник је многобројних књижевних манифестација и добитник значајних признања. Поред класичне поезије и прозе пише хаику песме и приче за децу. Објавила је десет књига на српском језику и једну на енглеском, (а друга на енглеском изаћи ће из штампе у Америци до краја ове године) и то:

„НЕКО МЕ ИЗ ДРУГОГ ВЕКА ДАРИВА“, „У ПОДНЕВИМА СУНЦА“, „У ПЕСМИ ТЕ ТРАЖИМ“, „ПРЕСТО СВЕТОСТ“, „ЗЕМЉА СКРИВЕНА ИЗА МОРА“, „БОГИЊА САМОЋЕ“, „ОЧИ МОЈЕ МАЈКЕ“, „ИЗГУБЉЕНА ЉУБАВ“ хаику поезија, „МАГИЧНА ПЛАНЕТА“ за децу, „ПОВРАТАК У ДЕТИЊСТВО“ роман и „LOVE LOST“ на енглеском језику.

Књиге су јој преведене на енглески и руски језик. Председник је Удружења „Просвета“ из Сиднеја, председник Подружнице Поета у Аустралији, члан је УНС, УКС и Удружења песника у Аустралији и Америци. Живи у Сиднеју - Аустралија.

АПОКАЛИПСА

Битисао сам пре но што се родих,
И видех Земљу како гори
И крв што пљушти да пламен
угаси.

Визије као у сну...
Наде наше и отровно биље,
У казанима великим врију;
Смрзнуте сузе се топе кроз
Кључаонице Сунца.

Тврђаве судбине около се руше.
Издајник Анђео вољену земљу
своју,
Ђаволу прода.
Узалуд са иконама и молитвама
Божијем Престолу пођох;
Земља и пакао већ уговор
склопише.
Прочитах: Пролазници смо само.

Проливам сузе од крви,
Очај других у души осећам
И срца што се грче.
С фењером у руци
Зурим да слику своју нађем
Из дана среће, пре но што се
родих.

ОКЕАН

Ткала сам влакна руха
Склањала у скровиште душе,
Где живе у моме ћутању.
Прегрнута подвечерјем
Гледам како се Сунце спушта
У распевану реку.
Ветар шапуће у трави,
Глас му се претвара у песму
Док плеше са јесењим лишћем.
Гледам земаљске лепоте
И грлим анђеле у лету.
Погледах у природу,
И кретох градском улицом
Док ветар и даље чезне
Да се поигра са мојом косом.
Раскопчајте слово
Наћи ће те у њему морске
светиљке
Што ми кроз прозор доносе песму
Са плавог Океана.

ВЕНЧАЊЕ МОЈИХ СЛОВА

Не знам да ли сам још увек жива,
Или сам у праху песме расуте?
Тихо дишем и сањам венчање
мојих слова...
Стадоше пред олтар обучени у
рухо симбола
Под шифром вечност!
О, каква радост преплави моју
душу.
Уз топли загрљај песама и соната
Осећам да кружим Глобусом
света...
Полако устајем из кревета,
Расањујем несаницу,
И сакупљам све омиљене песнике
Да заједно поделимо радост
Венчања мојих слова.

МОЈ ЖИВОТ У ДИЈАСПОРИ - Теодора Тода Матић-Медић

Пред завршетак мог школовања, размишљања о запослењу и о самосталности, а затим одлучивање о сопственој будућности, била су више изражена него током мог целокупног школовања. Спознаја да постајем зрела особа, желећи да живот усмерим правим путем, путем и примером родитеља, са надом да ћу наћи одговарајуће запослење и с тиме, не само да растеретим родитељску бригу, него да и њима пружим један мали делић онога што су ми они, несебично пружали од првог дана живота.

У моје срце нада је уливала лепе осећаје новог почетка. Морам признати да сам још као дете сањала о сликовитим панорамама, тада мени непознатог иностранства, па су младалачка маштања и немирни дух буктали идејама тражећи начин на који би се то и остварило, не слутећи да ће се то и остварити.

Убрзо после завршетка школовања сусрела сам принца из бајке на белом коњу, који ме је заљубљену одвео на крај света, на далеки јужно-источни континент окружен Пацифичким и Атланским океанима, у спржену земљу, како је многи називају.

После двадесетосатног лета и слетања на успутним аеродромима, први сусрет са овим континентом великих размера, преплавио ме је помешаним осећајима. Много пустиња и мало становништва, али ипак неколико великих, лепих и модерних метропола, као што је Сиднеј, град који ме је дочекао са свим својим лепотама, тајнама и изненађењима, мени до тада непознатог западног света.

Прво моје запажање било је то да је ово страно небо ближе земљи од завичајног неба. У тренутку овог изненађења у мојој песничкој машти родила се прва песма у туђини чији стихови почињу са овом строфом.

Сунце нам је земљи ближе
Океан се с небом спаја
А море је ограђује
У облику светског раја.

Први излазак у град гледајући природу око себе, која није ни слична отаџбинској, слушајући пој непознатих птица и посматрајући људе разних боја и изгледа који говоре различитим језицима, изазвао је прве сузе из очију, прву тугу у срцу, први страх од непознатог.

Осећај самоће, иако у друштву сада већ супруга, ме је сву обузео, јер сам осетила велики недостатак свега што сам оставила иза себе пре само два

дана. Овај осећај се провлачи кроз све време живота у туђини, а празнину у души сам испуњавала својим омиљеним писањем.

И баш ту и тада у туђем и непознатом свету започела сам градити своје гнездо, као ласта селица, радовати се новом дому, будућој породици, првим корацима деце и првим речима „Мама“. После те среће мој се живот прелио у породицу, настављајући да живим кроз живот своје деце и њихових одрастања, првих школских дана, успеха и неуспеха. Трудила сам се, првенствено и поред свих тешкоћа да науче матерњи језик, веру и историју, порекло и обичаје, настављајући да из њихових успеха црпим снагу и истрајем ко краја школовања, до заснивања њихових бракова и породица и радости са новорођеним унуцима.

Тек тада сам могла да се вратим свом животу и другој љубави настављајући да се интезивно бавим књижевним радом, што је на крају уродило плодом, али сад већ у зрелијим годинама, стигле су и јаче жеље за повратак у завичај. Али како се одлучити за повратак или останак? У тој дилеми срце се раздира између две земље и два неба.

Мој завичај ме зове назад, а моје деце отаџбина, њихови први кораци их вежу за њу, зову ме да са њима останем.

Теодора Тода Матић-Медић, Sydney Australia

Данас је највећа слобода у поезији... - Теодора Тода Матић-Медић

— Интервју Теодоре Матић-Медић за часопис ПоезијаСРБ, дат Љубодрагу Обрадовићу - уреднику.

- **У Вашој биографији пише да сте слободни новинар и књижевник. Шта за Вас значи појам слобода и има ли слободе у свету и поезији?**

„Има итекако слободе, данас је највећа слобода у поезији где се човек склања од свега и од сваког земаљског зла које данас хара светом, а у исто време изграђује и себи дом у којем ће вечно живети. Новинарски посао представља велико задовољство и свакако волим тај посао, мада се сада мање бавим новинарством јер сам већ у пензији“.

- **Живите у Сиднеју - Аустралија. Шта нам можете рећи о том животу, вашим погледима на свет, вашим чежњама, немирима и идеалима. И направите паралелу са животом у родном крају.**

„Живим у Аустралији, у Сиднеју већ 43. године. Књижевник сам и слободни новинар а сада већ и у пензији. Издавала сам до сада 12 књига на српском и енглеском језику, а две књиге су спремне за штампу. Волим своју земљу и свој народ. Сада сам телесно овде, а у мислима сам тамо, али повремено моја чежња за отаџбином бледи. Са великом жељом увек сам долазила у своју отаџбину, а немам те речи која би могла описати моја осећања, али на жалост увек се вратим из моје отаџбине разочарана и тужна. Дуга је то

и болна прича упоређивања живота у Србији и живота на Западу. Мислим да ништа није случајно што се тамо догађа у Србији. Власт и корупција у земљи, довели су народ до сиромаштва и ужаса. Наравно да неко тако хоће, јер то свакако и одговара политичарима и људима који су дограбили власт и добар положај, а сиротиња само остаје да и даље испашта. Упоређења су различита према човеку и људском бићу на Западу и тој нашој Србији. Овде, у Аустралији, имамо исту пензију без обзира да ли је та особа радила или никада, ни дана ни сата, није радила. У Аустралији ми имамо исту пензију у једну цент и то је правда да свако нормално треба да живи. Овде је човек исто цењен без обзира на његову професију. Да ли је он доктор или чистач, то нема никакве везе, зар то није лепо. Аустралија се итекако брине и штити свог човека, док је тамо обратно. Није никакво чудо што сви желе да оду, а и масовно одлазе млади и школовани кадрови преко граница у свет.

Ево само један пример, да не идем даље, из моје области. Више нико и не цени српски језик у својој земљи, у својој матици, где би требало да се цени и подржава највише. Тамо се, на жалост, потцењује све што је српско. Тако да сам дошла до закључка да више и не штампам књиге на српском језику, већ само на енглеском, где добијам од продаје 40%, а књиге се продају по целом свету. Дакле, ми дијаспора, како нас називају, чувамо српску реч, традицију и културу. Наша земља матица учила је од нас, после пада комунизма у нашој земљи, наше обичаје и традиције. Добро, то се и разуме, али не можемо да разумемо да се страном песнику простире црвени тепих, ако треба и до аеродрома, а ми српски песници у свету, чувари нашег језика, који преносимо с колена на колена на млађе генерације, сврстани смо у песнике другог реда, у неку дијаспору која је измишљена. Ми више и не заступамо земље у којим живимо као ранијих година и искључени смо из разних манифестација, као што је ранијих година организовало Удружење књижевника Србије, где смо дугогодишњи чланови, а не могу да нам омогуће ништа више, сем једне књижевне вечери посвећене нама из дијаспоре. Сада страни песници заступају своје земље на свом језику, док се наш језик полако али сигурно сатире и то у својој земљи матици. Није цабе рекао Стефан Немања: „Чувајте, чедо моје мило, језик као земљу“, све се то обистинило и дошло како је и речено.

Тамо је све туђе прихваћено и цењено, па бар да тај народ боље живи, било би и оправдано у сваком случају, али са мога гледишта опоравак није ни на помолу, већ све иде горе и горе, људи на положају су све паметнији од паметнијег. На жалост, тамо је све распродано, па чак и књижевност поред осталих добара и нашега богатства, све је некако тужно и осиромашено, да се осети и у ваздуху. У књижевности и награде су већ откупљене и договорене у четири ока, ти мени ја теби, а књиге се масовно издају, поклањају и деле између себе. Лепо је то видети и та окупљања око књиге, промоције и књижевне вечери, али чему то води? Ту се све завршава, јер продаја књига не иде. Времена су се изменила, стигла модерна технологија компјутера, која покушава књижи заврнути врат. И то ће све тако напредовати до неког изненадног преокрета. Нема успеха на том пољу, а поготову на српском, јер српски језик није више потребан ни својој матици, а ми смо мањина у свету“.

И сами сте песник. Објавили сте десетак песничких књига. Можете ли нам рећи нешто више о вашем стваралаштву, књигама, поетици, објављивањима, развоју?

„Да свакако и са задовољством. Издавала сам до сада десет књига на српском различите тематике. У суштини то је савремена поезија, слободан стих, а може се рећи и чиста филозофија. Поезија истраживања и надреализма, религија, родољубива поезија, романтична, грчка митологија, љубавна поезија, елегија, као и хаику поезија. Поред тога издавала сам и дечју збирку поезије у сликовницама и младалачки роман, који одговара за све могуће узрасте и две књиге поезије на енглеском језику“.

• **Шта је поезија у Вашем животу, а шта Ви дајете поезији?**

„Могу вам рећи да је поезија постала део мене, а и ја сам део поезије, јер сам почела писати поезију још од ране младости“.

• **Како видите светску песничку сцену? Затим ону у Аустралији, а онда и поезију Србије?**

„Велика је разлика у Аустралији као у свему другом, тако и на књижевном пољу. У Аустралији песник је цењен као и у Америци и Енглеској, он пише поезију и штампа тамо одакле му плодност долази и профит на проценат, као на пример: ја моје књиге штампам у Америци у најпознатијој издавачкој кући где добијам од продаје проценат 40 %, а књиге се продају по целом свету. Док се у Србији књиге издају и окупљају се око књиге, промовишу и праве се књижевне вечери, а књиге се не продају, само се деле између себе. Питам се, па чему то води?“.

• **Ко је по Вама најбољи песник на свету, а ко на српском (или њему сличним језицима) говорном подручју?**

„Увек сам се инспирисала са страним песницима из прошлих векова, као на пример: Пророк Јеремија, Соломон, Пабло Неруда, Вергилије, Данте Алигијери, Виктор Иго, Платон, Овидије, Ђовани Бокачо, Тагора и многи други. Не привлаче ме наши песници, сем Весне Парун која је по мени имала сличности са страним песничким генијима“.

• **И за крај, може ли поезија мењати свет?**

„Поезија може мењати само људе и само оне који носе љубав у себи, као што је Бог љубав, а ми песници само дајемо утеху, али немамо ту моћ да можемо променити поредак, нити имамо утицај на овај сотонски свет који може само једино Бог променити“.

Интервју са Теодором Тодом Матић-Медић,
урадио Љ. Обрадовић 27 и 28. јануара 2014.-те

ЊЕГОШ И ЦРЊАНСКИ - Беловодско читалиште и причалиште

У организацији Вукове задужбине из Беле Воде, КУД-а Ратко Јовановић из Беле Воде и Друштва завичајаца и пријатеља Беле Воде, 14.12.2013. године у Белој Води у БЕЛОВОДСКОМ ЧИТАЛИШТУ И ПРИЧАЛИШТУ власника Божидара Новокмета одржано је књижевно вече у част Петра II Петровића Његоша и Милоша Црњанског. Ово интересно и оригинално вече у коме је доминирала поезија осмислио је и водио др Велибор Лазаревић, а реализацију је активним учешћем у пројекту подржало и Удружење песника Србије - ПоезијаСРБ из Крушевца. О стваралаштву Петра II Петровића Његоша говорио је др Велибор Лазаревић, а о стваралаштву Милоша Црњанског проф. Вељко Стамболија. Његошеву поезију гуслао је Љубомир Љубо Шћепановић, а говорио Мића Живановић. Поезију Црњанског говорили су Вељко Стамболија, Љубодраг Обрадовић и Ивко Михајловић.

Ивко Михајловић, др Велибор Лазаревић, Вељко Стамболија, Љубодраг Обрадовић и Мића Живановић

др Велибор ЛАЗАРЕВИЋ* - НЕБОШ СРПСКОГ РОМАНТИЗМА

Петар II Петровић Његош

Апстракт: Свестрана личност Петра Петровића Његоша једва се да сагледати у вишеструким животним улогама државника, владике и књижевника. Живот му је био обележен великим раскорак између жеља и стварности, између примитивизма и племенског начина живота и савремене европске државе коју је намеравао да створи. Поетичка изворишта његовог богатог књижевног стваралаштва протежу се од античких узора, преко српских епских песника до класика европског романтизма. Повод за подсећање на његово непролазно дело је двестагодишњица од његовог рођења (1813–2013), која ће се обележити у Србији.

ДВА ВЕКА ОД РОЂЕЊА ПЕТРА II ПЕТРОВИЋА ЊЕГОША**

Кључне речи: Његош, Црна Гора, владар, владика, књижевник, дипломата, трагична личност.

Није лако писати о Његошу и његовом делу после Исидоре Секулић¹, Анице Савић Ребац², Иве Андрића³, Милоша Црњанског⁴, Павла Поповића⁵, Николаја Велимировића⁶, Драгише Живковића⁷, Јована Деретића⁸, Милована Ђиласа⁹, Вида Латковића¹⁰, Миодрага Поповића¹¹...

За почетак, да се послужим речима Његошевог биографа и савременика Вука Врчевића: „За опис живота, владања, а особито ријетких дарова душе владике црногорскога Петра II, шћело би се перо много боље од мојега, па и најбољему опет би нешто недопуњено заостало.“¹²

Рођен је 1. новембра 1813. у селу Његушима у Катунској нахији под Ловћеном, изнад Боке Которске и Јадранског мора, као Радивоје Раде Петровић, син Тома Маркова Петровића и мајке Иване (рођене Пророковић) из истог села. Имао је поред себе још два брата и две сестре. Његова породица владала је у Црној Гори више од двеста година и дала је пет владика (Данила /1700–1735/, Сава /1735–1750 и 1766–1782/, Василија /1750–1766/, Петра I /1782–1830/, Петра II /1830–1851/ и два световна владара, Данила /1851–1860/ и Николу /1860–1918/).

Радивоје је детињство проводио у родној кући и као чобанче играо се са осталом децом сиромашне Црне Горе око Ловћена. Тако је било све до 1825. године, када га стриц, владика Петар први, узима у Цетињски манастир да би га васпитао и припремио за свог наследника. После манастирске школе, у селу Топла код Херцег Новог учио је италијански и на крају на Цетињу окончао школовање код владичиног јединог министра и државног секретара, песника Сима Милутиновића Сарајлије. Тај чудак и маштар, енциклопедиста, желео је да од Његоша и његове дружине изгради нове Спартанце. Осим тога, код Његоша је пробудио и књижевне амбиције указујући му на хеленске узор и европске поете тога доба. Упознаје га са уметношћу, историјом, философијом и књижевношћу.

„Кад се Раде добави пера, његов дух није никако могао мировати, колико ни соко тек што крила стече, него одма почне неке главне јуначке црногорске пјесме од ондашњих гуслара записивати; многе је наизуст као Оченаш научио и уз гусле пјевати, премда, по казивању, није био никад савршен гуслар, но тек као почетник, јер га није

* Научни сарадник, Институт за српску културу – Приштина / Лепосавић, dr.velibor.lazarevic@gmail.com

** Рад је написан у оквиру пројекта *Мајеријална и духовна култура Косова и Мејхохије* (ев. бр. 178028), који је одобрило и финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

¹ Исидора Секулић, „Језик Горској вијенца“ (1925), *Из домаћих књижевности I; Његошу: књија дубоке оданости* (1951), *Сабрана дела Исидоре Секулић*, књ. IV и VI, „Вук Караџић“, Београд, 1977.

² Аница Савић Ребац, „Песник и његова поезија“, *Хеленски видиги*, Београд, СКЗ, 1966.

³ Иво Андрић, „Његош као трагични јунак косовске мисли“, „Његошева човечност“ (1947) *Умешник и његово дело, Сабрана дела Иве Андрића*, књ. 13, Просвета – Младост – Свјетлост – Мисла – Побједа, Београд – Загреб – Сарајево – Љубљана – Скопље – Титоград, 1982.

⁴ Милош Црњански, „Његошев гроб“, „Размишљања о Његошу“ (1925), *Есеји и чланци I. Књижевност, умешност, Дела Милоша Црњанског*, том X, књ. 21, Задужбина Милоша Црњанског – Editions l'age d'homme, Београд – Lausanne, 1999.

⁵ Павле Поповић, *О Горском вијенцу*, Пахер и Кисић, Мостар, 1900.

⁶ Николај Велимировић, *Религија Његошева*, Штампарија „Св. Сава“, Београд, 1911.

⁷ Драгиша Живковић, „Основи Његошеве песничке инспирације“, *Европски оквири српске књижевности*, Просвета, Београд, 1970.

⁸ Јован Деретић, *Горски вијенац П. П. Његоша*, Просвета, Београд, 1986; *Историја српске књижевности*, Просвета, Београд, 2002.

⁹ Милован Ђилас, *Његош – њесник, владар, владика*, Ауторско-издавачка група Зодне, Београд, 1988.

¹⁰ Видо Латковић, *Пејар Пејровић Његош*, Нолит, Београд, 1963.

¹¹ Миодраг Поповић, *Историја српске књижевности (I): романализам*, Нолит, Београд, 1968.

¹² Вук Врчевић, *Живот Пејра II Пејровића Његоша*, СКЗ, Београд, 2003, 9.

нарав дала да буде гуслар но пјесник."¹³ Сабирао је „згодом многе особене народне изреке и у његовим књигама (ђе је видно мјесто) навео, а особито биљежио је све оно што је о старим црногорским јунацима слушао, (па послије, како је он знао), употребљавао у различитим његовим књигама, а главне ствари у *Горском вијенцу*."¹⁴

У то време Црна Гора је била савез племена и није имала атрибуте државе, јер њене границе нису биле одређене, а централна власт скоро да није постојала. У међународним односима Црна Гора је сматрана турском територијом. Уз владику као духовног владара, постојао је и гувернадур (гувернатор), кога су дуго одређивали Млеци из редова Црногораца као свог представника и световног владара. Нека црногорска племена признавала су владикину, нека млетачку, аустријску или турску власт.

Четири дана након смрти свог стрица владике Петра, који му је на самрти поручио: „Моли се Богу и држ' се Русије“, а 22. октобра 1830. црногорски главари су изабрали Рада за наследника Петра I. Рада је закалуђерио архимандрит манастира Врађине. Након неколико месеци у манастиру Врађина, на острву Кому 31. јануара 1831. рашко-призренски епископ га производи у чин архимандрита и даје му име Петар, а 1833. у Петрограду, у цркви Казански сабор, у присуству цара Николаја I и свих чланова руског Синода, устоличен је за митрополита Црне Горе и приморја. Од 1835. године додаје свом имену Његош, по имену свог племена и завичаја, као што је то понекад чинио и Петар I.

Он је по традицији преузео на себе световну и црквену власт. Установио је Сенат који је чинило шеснаест племенских главара, основао народни суд, увео плаћање пореза, образовао сталну оружану стражу (прејанике), а као полицију – гвардију. Године 1847. установио је медаљу Обилића за храброст. Основао је сталну основну школу, отворио штампарију на Цетињу, у којој су, уз остале књиге, штампани и српски буквари и српска граматика. У њој је штампао и своју прву збирку песама, *Пустинјак цетињски*. Поставио је такве темеље, да ће после њега Црна Гора постати световна држава, а њени владари ће носити титулу кнеза, а не владике.

Његош 1848. „почиње да развија планове о ослобођењу околних територија од турске власти. Његови поверљиви људи обилазе крајеве од Неретве на западу, до Вишеграда на северу и Пећи на истоку. Његош преговара са околним турским владарима побуњеним против централне султанове власти. Средином априла код Његоша долази Матија Бан, поверљиви изасланик Александра Карађорђевића и српске владе, чији је план био ослобођење Српства и стварање Југославије, заједничке државе Срба, Хрвата и Бугара, у којој би Његош био духовни поглавар у Пећи, а српски кнез световни поглавар у Призрену. Бан овај план излаже Његошу и доноси му као финансијску подршку 1000 дуката. Његош прихвата план, али сматра да најпре треба ослободити и ујединити оне најугроженије – Србе под турском влашћу.“¹⁵

Његош се служио италијанским, руским, француским и немачким језиком и често је путовао у друге земље (1833. и 1836. у Русију), оба пута са дужим задржавањем у Бечу ради сусрета са пријатељем Вуком Караџићем; 1844. путује у Беч и задржава се у Трсту; 1850. и 1851. боравио је у Трсту, Венецији, Падови, Милану, Ђенови, Риму, Напуљу и Фиренци ради политичких питања, али и сопственог образовања. Тамо се сретао са ученим људима, обилазио културне знаменитости, посећивао позоришта, музеје и куповао књиге. Висок и наочит, свуда где се нашао мамио је уздахе европских дама. Био је скроман, миран и присебан на ратишту, одличан јахач и стрелац, али на махове и буран и емотиван. У рату с Турцима на варварство одговарао је варварством (познато је да је око Биљарде на коље набијао Турске главе), а међу образованима је имао манир правог државника и дипломате. „Све му је поносити и угледно било, да сваки они који га је гледао није се могао његова стаса нагледати [...] и ономе ко га први пут видео учинило се као да га кроз увеличано стакло гледа. Бољег гађача из пушке над њим није могло

¹³ *Исцјо*, 12.

¹⁴ *Исцјо*, 16.

¹⁵ <http://www.ppnjegos.org/biografija.htm>, [1. 4. 2013].

бити. Он је с пријатељима и љубимцима искрен и весео био, а и спрам свакога иностранца показивао је лице више насмијано и њежно него гордо, али намргођено. Њега је сваки жив љубио, нешто по његовој веселој и живој нарави, а нешто по одличју стаса и љепоте, а и поштовао као синовца владинца."¹⁶

Као млад владар суочио се са аустријским претензијама према Црној Гори, херцеговачким Али-пашом Ризванбеговићем, Осман-пашом Скадарским, гувернадуром Вуком Радоњићем и другима, а уза себе је имао само мајку и маћеху Русију, која се у односу према опстанку Црне Горе руководила сопственим међународним интересима.

У два наврата, 1831. и 1832. покушао је узалудно да освоји Подгорицу од Турака.

Косово, Обилић¹⁷, Србија, Карађорђе и његови потомци вазда су му лежали на срцу. О Карађорђу ће у „Посвети Праху оца Србије“ у *Горском вијенцу* написати:

*Нек се овај вијек горди над свијема вјековима
он ће ера бити страшна људскијема кољенима!
[...]*

*Ал хероју тополскоме, Карађорђу бесмртноме,
све препоне на пут бјеху, к циљу доспје великоме;
диже народ, крсти земљу, а варварске ланце сруши,
из мртвијех Срба дозво, дуну живот српској души,
Ево тајна бесмртника; даде Србу сталне груди,
од витештва одвикнута, у њим лафска срца буди.*

Његош је и у животу и у твору неговао култ косовских јунака и тежио уједињењу Срба и Југословена. За њим је остала огромна преписка од преко 1700 писама као сведочанство изузетне политичке и књижевне делатности. Она су драгоцени документи о животу, о Црној Гори и о њеним односима са судбински предодређеном Турском, Аустријом и Русијом.

Сузбијао је крвну освету, отмицу девојака, међашке и сточарске сукобе, тако честе у Црној Гори, који су му трошили и дробили живот. У рату с Турцима, који су непрестано атаковали на слободу Црне Горе, био је принуђен да у недостатку муниције лије оловна зрна од штампарских слова и оловног крова своје Биљарде.

Боловао је од туберкулозе и тражио лека, којег није било.

Владао је најкраће од својих претходника – 21 годину. Умро је 19. октобра 1851. у 38. години живота, на исти дан када је 21 годину пре преузео власт, када је његов отац Томо имао 96 година, а мајка Ивана 90, јер су га добили у позним годинама живота.

„Нити га је до сад онакога Црногорка рађала нити ће већ никад посансега. Не зна се, али бјеше вишији, али љепши, али паметни од сваког у свијет чојека, као оно ти што неће живјети. Он прште господине – казивао је Стеван Перков Вукотић стари сенатор – као кријештавац од јада и зла црногорскога, мислећи дан и ноћ како ће умирити крвава племена, како ће увести ред да дружи вук и јагње, да уведе слогу и напредак у народу, а знаш наш дивљи и несретњи народ који се не зна преиначити.

Па осим тога никад не престајаше ноћи ни дању све некакве књиге отварајући и учећи и нешто пишући."¹⁸

Када је реч о Његошевом књижевном и сакупљачком раду, он је по угледу на свог пријатеља Вука Караџића 1845. завршио рад на *Огледалу српском*, о коме пише: „Од дужег времена дао сам купити по Црној Гори наше народне пјесме и већ их добро число

¹⁶ Вук Врчевић, *нав. дело*, 15–16.

¹⁷ Иво Андрић га је назвао „трагичним јунаком косовске мисли“. Иво Андрић, *нав. дело*.

¹⁸ Вук Врчевић, *нав. дело*, 139.

имам у рукопису, којима сам додао и од печатаних оне о Карађорђију." („Писмо Василију Берару", 12. априла 1845). Исте године завршава писање *Луче микрокозма* – религиозно-филозофског спева о настанку света, који је штампан у Београду, а посвећен Сими Милутиновићу Сарајлији.

Исходиште читаве Његошеве космичке поезије чини мисао о јединству човека и Бога, коју изражава у првој песми космичког круга, „Црногорац к свемогућем Богу". Ту су у зачетку сви битни елементи које ће Његош даље развијати у својим делима – да човек, иако мален, има својство заједничко с Богом, као што је искра део огњеног океана; да је човек првобитно био део Божанског бића, да се одвојио и пошао тамом, али да ће се поново вратити Божанској светлости. У *Лучи микрокозма* та његова духовна одисеја у свемиру добија коначан песнички облик. У свемирском пространству одиграва се сукоб Бога и сатане и људског представника Адама. Сатана је отпадник који је сачувао неке моћи, али је Бог ненадмашни владар васионе.

Горски вијенац је самосвојна песничка творевина, национална хероика коју је Његош крстио као „историческо собитије при свршетку 17. вијека". Засновано је на предању о истрази потурица, које је било присутно и у Његошево време, када су се Срби у невољи исламизовали. Јунак је народ који се на гумну окупља на четири велика Хришћанска празника, о Тројичином дану, о малом Госпођин дану, на Божић и нову годину.

Садржај *Горски вијенца* памти се по призорима спева, догађајима, јунацима, али нарочито по изрекама његових јунака, које су заживеле у народу као есенцијалне филозофске мисли о борби за слободу и опстанак малог народа.

*Треба служит чести и имену!
нека буде борба непрестана,
нека буде што бити не може,
нек ад прождре покоси сатана!
На гробљу ће изнићи цвијеће
за далеко неко покољење...*

*Воскрсења не бива без смрти:
славно мрите, кад мријет морате...*

*Вук на овцу своје право има,
ка тирјанин на слаба човјека.
Ал тирјанству стат ногом за врат,
довести га к познанију права,
то је људска дужност најсветија...*

*Нико срећан а нико довољан,
нико миран, а нико спокојан.*

*А ја што ћу и с киме ћу!
мало рука, малена и снага,
једна сламка међу вихорове,
сирак тужни без игђе никога!
Моје племе сном мртвијем спава,
суза моја нема родитеља,
нада мном је небо затворено,
не прима ми плача ни молитве;
у ад ми се свијет претворио,
а сви људи паклени духови.*

*Црни дане, а црна судбино!
О кукавно Српство угашено,
зла надживјех твоја сваколика,
а с најгорим хоћу да се борим.*

У говору личности пева надзиру се лирске целине: љубавне, патриотске, филозофске, описне, хумористичке песме, оде, химне, религије, поетске визије, фантазије и алегорије.

У казивањима јунака има мноштво наративних целина, прича у малом, реалистичких, хумористичких, херојских и фантастичних.

„Горски вијенац је синтеза сва три основна рода поезије: лирике, епике и драме, с многобројним варијацијама унутар сваке од њих, песничка енциклопедија у којој су обухваћене све песничке форме и видови црногорске стварности и историје. Он спада у оне изузетне творевине поезије у које као да се слегло свеукупно искуство, историјско, песничко и филозофско, читавих епоха у животу појединих народа и цивилизација.“¹⁹

У *Лучи Његош* је песник, државник и мислилац, у *Горском вијенцу* песник, устаник и историчар. У првом делу срећемо апстрактну космичку визију, у другом, насталом непуне две године после првог, поетску слику реалности. Космос уступа место историји. Одјеке *Луче* видимо у духовним ликовима игумана Стефана и владике Данила.

У *Лучи* је преносио историјске токове у мисаоне, филозофске. У *Горском вијенцу* историјска визија црногорске борбе против потурчењака тражила је и властито филозофско сагледавање света. Борба светлости и таме јавиће се као конкретан сукоб слободе и ропства, у коме побеђује светлост.

На жалост, актуелност Његошевих стихова осликаће стварност Срба и у XX и XXI веку, што говори о њиховој непролазности:

*Страшно племе, докле ћеш спавати?
неки један ко да је ниједан,
нако да је више мученија.
Вражја сила одасвуд оклопила!
Да је иђе брата у свијету,
да пожали, ка да би помога.*

„Његошева историјска поезија прошла је у свом уметничком развоју кроз три главне етапе: прву чине народне песме које певају о појединачним догађајима и индивидуалним подвизима, другу – епски спевови *Глас каменштака* и *Свободијада* у којима је предмет читава историја Црне Горе, трећој припадају *Горски вијенац* и *Шћепан Мали*, у којима се Његош поново враћа појединачном догађају, али у његову обраду уноси перспективу целине остварену у епским историјама.“²⁰

Његошеви стваралачки узорци били су „изванредно сложени. Не само народна поезија но и антички узорци, стара књижевност, Свето писмо, Данте, класицисти, Исток, савремена романтичарска струјања. Колико различитих тежњи у многограној песниковој личности, колико противречности и неминовних сукоба. Народни бард, антички светлосни јунак, потомак монашких песника, поклоник хебрејских симбола, романтичарски бунтовник и источњачки љубавник; све ово живи у овом песнику слободе, скривено у дубинама ‘Ноћи скупља вијека’, ‘Луче микрокозме’ и ‘Горског вијенца’.“²¹

¹⁹ Јован Деретић, *Историја српске књижевности*, Просвета, Београд, 2002, 671.

²⁰ *Исио*, 660.

²¹ Миодраг Поповић, *нав. дело*, 227.

Своје схватање поезије Његош је најбоље изразио у писму аустријском књижевнику и публицисти Аугусту Франклу 12. октобра 1851. са Цетиња: „Ах, дивна поезија, искра тајанствена! Ја никад нијесам могао разабрати али је она искра бесмртнога огња, али је бурна клапња, чедо уског поднебија нашег. Са земне је катедре сматрам вјетреним наступом; но када се човјек попне више самог себе, онда види биједност људску, и када је поета може рећи да је жрец олтара свесветија. Поета је клик смртнога с бурнога нашега бријега, поета је глас вопијућега у пустињи, он сања о бесмртију, довикује га и за њим се топи. Он види велики лист од књиге миробитија отворен, у њему чита чудества створитељева. Они су његово најслађе пиће, он се њима опија, он силом воображенија изводи из блатне земље клицу небеснога живота – трулину боготвори. Његов се едем шири, на луковима тврди.“²²

И да није ништа друго урадио за време свога краткога живота, већ само што је делом и животом доказивао да су Црногорци Срби и да треба да се угледају на српске јунаке, оставио би вечан спомен роду своме. Тако се и данас у Црној Гори бије интелектуална битка између Црногораца и Срба Његошеваца. Први би да га покрсте у ускогрудог Црногорца, а други да сачувају аутентичног правога Његоша, који припада свима нама.

Како рече Вук Врчевић, „кад би човјек хтио да укратко, а све да каже шта је био владика Петар II, не би га могао боље карактерисати него да је у исти мах био: митрополит и земаљски господар, пјесник и филозоф, мученик и сиромашак и тирјан тирјанину, а закључио би да је, при свим својим одликама, најмучнији живот провео управљајући оним – још онда – необузданим народом, а непрестано се борећи са два оглашена лафа, Али-пашом Ризванбеговићем, везиром херцеговачким и Осман-пашом скадарским – баш као што је казао у Горском вијенцу:

*Ко вјечито хоће да живује,
мученик је овога свијета.“²³*

„У динамичним, противуречним кретањима књижевности прве половине [XIX века – В. Л.] црногорски владика и песник [...] јавља се као дух сабирања и синтезе. У време најрадикалнијих раскида и преврата у српској култури он је тежио да помири све разлике и стваралачки сједини све могућности. Он је у поезији постигао оно што је у филологији изгледало немогуће, да споји старо с новим и повеже оно што је било раздвојено и супротстављено тако да је у његовом делу наша историја и наша духовност добила пуноћу израза какву није оставио ни један писац ни пре ни после њега. У свом песничком развоју Његош је обухватио цело раздобље у којем је живео и стварао, од народне епике преко класицистичких стремљења до романтике.“²⁴ Био је „највећи песник српскога језика“, како га назва Иво Андрић, чије ће дело трајати док је вијека и свијета баш због своје универзалности и свевремености.

Извори

Врчевић 2003: Вук Врчевић, *Живот Петра II Петровића Његоша*, СКЗ, Београд.

Његош 1975: Петар Петровић Његош, *Писма, Целокупна дела Петра Петровића Његоша*, књ. шеста, Просвета – Обод, Београд – Цетиње.

<http://www.ppnjegosh.org/biografija.htm>, [1. 4. 2013].

Литература

²² Петар Петровић Његош, *Писма, Целокупна дела Петра Петровића Његоша*, књ. шеста, Просвета – Обод, Београд – Цетиње, 1975.

²³ Вук Врчевић, *нав. дело*, 10.

²⁴ Јован Деретић, *Историја српске књижевности*, Просвета, Београд, 2002, 639.

Андрић 1982: Иво Андрић, „Његош као трагични јунак косовске мисли“, „Његошева човечност“ *Уметник и његово дело, Сабрана дела Иве Андића*, књ. 13, Просвета – Младост – Свјетлост – Мисла – Побједа, Београд – Загреб – Сарајево – Љубљана – Скопље – Титоград.

Велимировић 1911: Николај Велимировић, *Религија Његошева*, Штампарија „Св. Сава“, Београд.

Деретић 1986: Јован Деретић, *Горски вијенац П. П. Његоша*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.

Деретић 2002: Јован Деретић, *Историја српске књижевности*, Просвета, Београд.

Ћилас 1988: Милован Ћилас, *Његош – пјесник, владар, владика*, Ауторско-издавачка група Зодне, Београд.

Живковић 1970: Драгиша Живковић, „Основи Његошове песничке инспирације“, *Европски оквири српске књижевности*, Просвета, Београд.

Ивановић 2003: Радомир В. Ивановић, *Петар други Петровић Његош*, Пегаз – Орфеус, Бијело Поље – Нови Сад.

Латковић 1963: Видо Латковић, *Петар Петровић Његош*, Нолит, Београд.

Поповић 1900: Павле Поповић, *О Горском вијенцу*, Пахер и Кисић, Мостар.

Поповић 1968: Миодраг Поповић, *Историја српске књижевности (I): романтизам*, Нолит, Београд.

Савић Ребац 1966: Аница Савић Ребац, „Песник и његова поезија“, *Хеленски видици*, СКЗ, Београд.

Секулић 1977: Исидора Секулић, „Језик Горског вијенца“, *Из домаћих књижевности I, Сабрана дела Исидоре Секулић*, књ. IV, „Вук Караџић“, Београд.

Секулић 1977: Исидора Секулић, *Његошу: књига дубоке оданости, Сабрана дела Исидоре Секулић*, књ. VI, „Вук Караџић“, Београд.

Црњански 1999: Милош Црњански, „Његошев гроб“, „Размишљања о Његошу“, *Есеји и чланци I. Књижевност, уметност, Дела Милоша Црњанског*, том X, књ. 21, Задужбина Милоша Црњанског – Editions l'age d'homme, Београд – Lausanne.

Velibor LAZAREVIĆ

TWO CENTURIES FROM THE BIRTH OF PETAR II PETROVIĆ NJEGO NEBOŠ OF THE SERBIAN ROMANTICISM

Summary

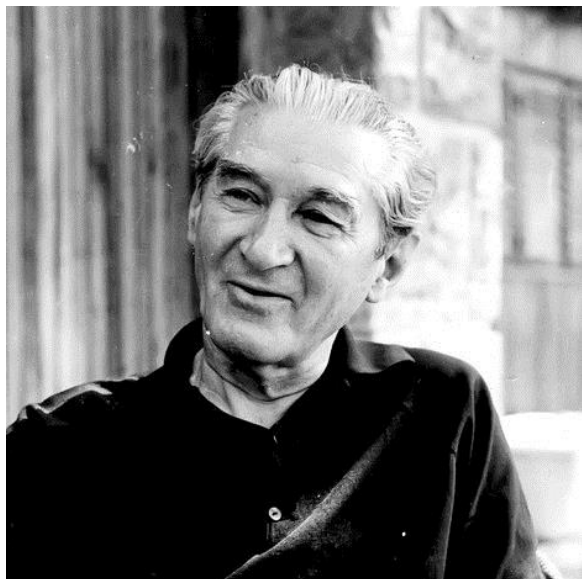
Petar II Petrović Njegoš (1813–1851) was a successful ruler, bishop, and writer at the same time. He maintained the independence of Montenegro surrounded by the enemies: Turks (Herzegovinian Ali-pasha Rizvanbegović, and Osman-pasha Skadarski), Venusians, and Austrians.

He was a hero in the battle, excellent shooter and rider, and excellent diplomat. He was spreading the literacy, renewing the Printing press in Cetinje, reconciling warring tribes, introducing medal of Obilić for bravery, reinforcing frontiers and statehood of Montenegro...

He was the collector of folk proverbs, which were created and printed by himself in the anthology *Ogledalo srpsko (Serbian Mirror)* (1846). The most important oeuvres of his were the following: poetic collection *Pustinjač cetinjski (Hermit of Cetinjski)* (1834), religious-philosophic poem *Luča mikrokozma (Lucha Microcosm)* (1845), dramatic poems *Gorski vijenac (Mountain Writhe)* (1847), *Lažni car Šćepan Mali (A Fake Tsar Šćepan Little)* (1851), *Svobodijada, Noć skuplja vijeka (The Expensive Night Life)*.

Njegoš is the creator of the immortal oeuvres celebrated freedom, humanity and heroism, preserved the Serbian being and Serbian language in Montenegro until now.

Key words: Njegoš, Montenegro, ruler, bishop, writer, diplomat, tragic figure.

120-та година М. Црњанског, Нова осјетљивост - В. Стамболија

Зачешљана и свим расположивим хигијенским средствима умивена Европа, у једном декадентном тренутку силна, сита и самоувјерена скида маску лажног господства и показује своје право лице без пудера и осталих помада. И док си трепнуо та и таква Европа већ се ваља у блату рата. Ето крви, трулих лешева, ето смрада и смрти. Подгојени европски милитанти одједном отромбоље, пожуте, спласну, погрбе се, ваљда зато што убрзо схвате да рат и није баш што и бечки валцер и њемачка полка. Већ у првим данима и мјесецима рата бивају увријеђени „балканском негостољубивошћу“, а и руске степе су прешироке, а тек зиме. Откуд Русима право да их дочекују са таквом хладноћом? Добрано упрскани блатом, калом и крвљу, која се убрзо претвара у покорицу и скраму, схватају да им ова блатна ратна купка није ни требала и да су сасвим мирно могли да уживају у својој ситозадриглој декаденцији.

Велики рат ће будућег великог пјесника и књижевника игром судбине, гле чуда, „Судбина“ му се зове и прва објављена пјесма још из гимназијских дана, вољом незаситих германских царева и фелдмаршала, географским положајем и историјском неправдом, бацити у галицијске блатњаве ровове. Њега и његову префињену душу историчара умјетности, љубитеља Микеланђеловог Давида, човјекољупца, естету и етичара, натјераше да пуца у славенску браћу. „Бура је однела један крхки брод“ међу канибале и ждераче туђих територија, у бесмислено потонуће људског рода и ума. Спасилац је дошао у виду болести. Колера се потрудила да спаси „крхки брод“ будућег суматризма, та егзотична ријеч која је спасила његовог књижевног јунака од пјане и подивљале бечке руље након сарајевског атентата. Чарнојевић, који се болесном Петру Рајићу јавља у сну, Милошев је двојник. Рајић, Чарнојевић и Црњански различита су имена исте личности. Рајић је овоземаљски дио Црњанског, а Чарнојевић Милошев двојник у сну. Између сна и јаве ће и пулсирати поезија Милоша Црњанског, што ће он објаснити и потврдити у „Објашњењу Суматре“, на молбу Богдана Поповића, Аристотеловом мишљу да „кад смо будни имамо сви исти свет, а кад сањамо свако свој“. „Поезија Итаке“, и у њој пјесма „Суматра“, објављена 1919. године и „Дневник о Чарнојевићу“, 1921. године, као и „Објашњење Суматре“, пјеснички је манифест Милоша Црњанског, који ће родити изоловани књижевни правац „Суматризам“, својствен само њему, Милошу Црњанском. Лирика из Итаке преточена је и у први роман „Дневник о Чарнојевићу“, те ће ову лиричност Црњански задржати и у осталим романизованим дјелима. Ово жанровско спајање нарочито ће се очитовати у првом роману Сеоба. Србија је са овим дјелима, непосредно послје Великог рата, добила авангардног пјесника који ће српској књижевности и умјетности донијети „нову осјетљивост“. Ту нову осјетљивост тананог и талентованог писца критичари и традиционалисти дочекаће са „папирнатим барикадама“, што

и неће бити нека новина у српској култури која је склона да на авангарду с почетка гледа са подозрењем, одбијајући да напусти сигурне и утабане стазе. Наравно, то неће поколебати самосвјесног и самоувјереног Милоша и он ће наставити, на срећу будућих покољења, нову осјетљивост у којој је стих „занесена играчица“ која доживљава екстазу на врхунцу своје игре.

Лириком Итаке Црњански ће наговијестити и лутајућу судбину, сличну оној која је задесила и краља Итаке Одисеја. Црњански ће, такође, изгубити своју Итаку, односно Србију, послије Другог свјетског рата, у коју ће се вратити 1965. године, дакле, 20 година након лутања. Није ли и Одисеј био одвојен 20 година од родне грудe. Случајност!? Можда? Код генијалних људи мало је тога случајно. Године 1965. дана 27. и мјесеца 10. , гласом и стасом Црњански ће се у Итаку-Србију вратити поемом „Ламент над Београдом“, коју је написао 1956. у Лондону и у којој се поистовјетио са вољеним градом, узвикујући: „Београд то сам ја“. То је онај град који шири као лабуд крила изнад Дунава и Саве и „то име ће бити последњи шапат мој“. „Ламент над Београдом“ је поема о људској пролазности и о вјечном сјају и трајању вољеног града „који се плави од наших суза“. Вријеме и простор су немјерљиви, неухватљиви, вјечни и једино се могу материјализовати бојом и обликом. Београд је пјесников повлашћени простор, баш као што је и Суматра, као што су „тихи, снежни врхови Урала“, или „бескрајни мир плавих мора, из којих црвене зрна корала као из завичаја трешње“. Уношењем боја (бијела, плава, црвена) Црњански је материјализовао, повезао, приближио далеке просторе и облике Урала, далеких мора са завичајем.

Пишући „Сеобе“, Црњански је започео велику епопеју српског народ у прози са идејом да напише романе ријеке. Велико српско проклетство, уз деобе, свакако су сеобе: „Има сеоба, смрти нема“, записано је на крају друге књиге „Сеоба“, која је проглашена романом вијека, а Црњански писцем 20. вијека. „Сеобе“ су приче о Србима граничарима који су умирали за туђе интересе широм Европе, са вјечитим жалом за слатким православљем и отачеством. Србија је тада била далеко као „снежни врхови Урала“. Поријеклом из Банатског Итабеја и Иланче, Милош се игром судбине родио у Чонграду, отац му по службеној дужности био премјештен у Мађарску. Родитељи су му живјели скромно, на ивици сиромаштва. Милош је купан и преповијан у кориту у ком се хљеб мјесио. Школовао се у Темишвару, Ријеци (играо фудбал у ријечној „Олимпији“), студирао у Бечу, дипломирао на филозофском факултету у Београду. Послије Првог свјетског рата предавао физичко васпитање у Панчеву, а затим историју у Београду, био и новинар. Од 1928. године налази се у дипломатској служби у Берлину, Лисабону, Риму и Лондону, да би га Други свјетски рат затекао у Риму, одакле се преко Лисабона пребацио у Лондон на позив предсједника владе Душана Симовића.

Дакле, животни пут Милоша Црњанског сличан је и животним путевима његових књижевних јунака Исаковича у романима „Сеобе“. Сви његови јунаци везују се за нешто далеко, па кад и стигну у ту замишљену даљину, била она и мајчица Русија, не налазе смирај, слиједе нове сеобе. Можда је смисао постојања баш у непрестаном кретању, односно бјежању од учмалости, устаљених навика. Негдје се ипак мора стати, као што и ми морамо стати са овим текстом, који би се могао одужити као и српске сеобе. По скромном мишљењу аутора овог текста најбоље је читаоцима поклонити још једну мисао Милоша Црњанског и тиме не завршити, већ заинтересовати неке будуће љубитеље дјела и лика Милоша Црњанског. Јер, коме припадају велики људи? На ово питање Станислава Винавера лако је одговорити, свјетској баштини и народу који га је изњедрио.

„Осетих, једног дана, сву немоћ људског живота и замршеност судбине наше. Видео сам да нико не иде куда хоће и приметио сам везе, досад непосматране“. (Милош Црњански: „Објашњење Суматре“)

Вељко Стамболија

Лирска скица за Раку Драинца - Вељко Стамболија

Драинцу је најтеже падало одвајање од завичаја и дјетињства. Одлазећи из родног краја, ко лептира привукла су га свјетла велеграда да на њима спржи своја завичајна крила. Са „срцем као јединим пртљагом“, вјечно ће остати болан, заправо незаштићен и неприпремљен за градске марифетлуке мада је и сам био шерет и умио да забавља публику. Умио је Рака да буде позер, ал` узалуд, срце је вукло до „светачких и босих ногу“.

Неки крупан црвени цвет
Расте испод мрких сеника,
Као кандила шумском богу.
Са тог сам брега, давно, одлутао у свет,
Те не знам да ли још у којој брези живи слика
Мог прозеблог детињства,
Светачких и босих ногу?
(„Родни брег“)

Између „вечито будних јавних кућа и апсана“ покушао је да лебди овај худи лептир спржених крила, навлачећи на лице и маску, али како да превари оне који су маскирању вичнији. Вјечно гладан и вјечно празних руку трбухозборио је своју поезију и боемисао по кафанама.

Глад ми је бескрајна, а руке вечно празне.
Ноћу низ улице градске на прстима носим месец
И тугу остављам под прозорима изгубљених жена.
Дао бих све, а ништа немам.
Глад ми је бескрајна, а руке вечно празне.

Горштакчи крупнорјек и гласан сјекао је кафански дим као ножем и бацао рукавицу изазова малограђанској ситости и самољубљу. Њихово пуноцрјевно надимање и подригивање иритирало је Драинчево узвишено гладовање. Драинац, сав од завичаја и сав од пјесме, шибала по ђифтинским душама и због тога плаћала високу цијену. Срце, његов пјеснички орган, тешко да је могло издржати подругљиве погледе ситношићарцијске чаршијанске раје. Када неко своје срце и читавог себе, без изузетка, дарује Зевсовим богињама, онда ми имамо једно више биће, биће које ка висинама тежи и које заслужује све знаке наше пажње. Онда му опраштамо што се вукао по градским буџацама и дар сатирао и трошио у јаловим разговорима са неталентованима.

Вељко Стамболија

Латинка Ђорђевић, Крушевац - Цирих. Песникиња истанчаног сензибилитета и модерног израза, рођена је 1951. године у Земуну у Србији. Књижевним стваралаштвом се бави још из средњошколских дана.

Као песник је заступљена у многобројним зборницима, часописима и електронским издањима у Србији и Швајцарској. Написала је велики број басни за децу. Креативно стварала за дечије позориште „Звезда“ у Швајцарској као аутор, редитељ и сценограф. Члан је Удружења српских писаца Швајцарске и Удружења песника Србије - ПоезијаСРБ.

У оквиру публицистичког рада написала је три књиге: „Козарачка 39“, „У сенци варошких капија“ и „Шапуће љубав“, а ускоро издаје и роман првенац. Поезија јој је преведена на немачки језик. Члан је Удружења песника Србије - ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу.

ПОТРАЖИ МЕ

Потражи ме, у пролеће,
у првом стидљивом зрачку сунца,
иза белих, паперјастих облака.
Послаћу ти осмех.

Потражи ме.
Са неба што греје, из тог плаветнила,
смешиће се очи моје, плаво-зелене,
што те са висина гледају,
цвету поред тебе, живот дарују,
а твој улепшавају.

Потражи ме, на реверу капута.
Красити ћу ти груди, гранчицом
рузмарина миришљавог, за најсрећније
дане живота твог, закићеног.

Потражи ме, у пролеће,
кад се све буди, буја и цвета,
кад радост, ко вихор струји жилама
овога света.
Бићу ту, где се смеје, весели и радује,
Само потражи, потражи ме...

НЕБЕСКА МУЊА

Киша ко из кабла,
светлост муња,
небо пара.

Срце не мирује,
дрхти и страхује.

Утихните муње небеске,
не кидајте ми
више душу.

Нек небо заплави,
нек се дуга јави,
нек се сунце смеје.

Да лептир, плав и бео,
проживи срећно,
један живот цео.

Згасните муње небеске,
ко сеоске лојанице
нек се чује песма,
са жица тамбурице.

НЕКА ТЕ НЕМА

Нека те нема више за мене,
нек не постоје ни успомене,
ни додир нежни ни јутра снена,
нека, нека те нема...

Не чуди се мојој сузи у оку,
не замери мојој бори на челу,
не смеј се, када ми усне у грчу
подрхтавају, већ знај,
у том трену моја душа крвари.

Молим те не дозволи да осетим и видим
задовољство на твом лицу
због постигнутог циља,
Понизно молим не убијај у мени
и ону задњу клицу поштовања!

Дозволи ми, ако је то могуће
да под окриљем овог неба живим
достојанствено,
Ако ми пружиш руку, прошетати ћу те
кроз један врло леп и плодан живот,
живот пун љубави,
разумевања и поштовања.

А до тада, не уживај
да сваким даном шеташ
по мојим ранама и без твојих корака,
оне су превелико бреме за мене.

Знаш ли можда, шта је Шантић рекао?!
Ако не знаш рећи ћу ти
„Остајте овде, сунце туђег неба
неће вас гријати као што ово грије,
горки су залогаји хљеба
где свога нема и где брата није!“

Немој, немој ми замерити,
то би било и превише лако!
Покушај да ме схватиш,
а то је, много, много теже.

И бојим се да ћеш тада као и ја
у неком кутку, или у тренутку
када је ноћ препуна свитаца
и разигране месечине, заплакати,
онако као што знамо,
из душе, тихо, полако...
Нека, нека те нема...

ПРИЧАЛА БИХ ТИ О СЕБИ

Причала бих ти о себи...
Ох, како би волела,
да шетамо улицама града,
мојом причом занесени.
Толико тога је у мени,
али бојим се, отровала бих те тугом
и болом мојим големим.

Бојим се, подсмеха твог.
Смешно је, колико зрела жена,
у себи има, сањалачког, детињастог...

Причала бих ти о себи,
ноћном путнику
са очима заљубљеним,
кад лице зрачи срећу.
Причала бих ти, без горчине,
са надахнућем неразумне душе
што пати, држи срце у шаци,
слуша шум ветра, зујање пчела
и осећа сутон плав,
што грли град...

Причала бих ти о себи...
Да смо данас заједно,
на клупи градског парка,
под јасмином,
вео по вео, са душе,
ране да скидам...

Причала бих ти о себи,
али бојим се, плакаћу,
а то не бих смела,
јер само данас,
били би смо заједно,
па ко зна када више,
јер одлазим далеко, далеко...
Међу звездама,
да проведем вечност,
у радосном лутању,
где се слути свитање.

Причала бих ти о себи,
иако би можда био исти,
као и сви други:
обичан пролазник
у мом животу.
Причала бих ти о себи...

Лепа Симић, Цирих. Рођена у Косовској Каменици 14 маја... Живи, ради и ствара у Цириху, ЦХ. Завичај јој је остао вечно у срцу. Матица - Богиња успомена и љубави. Срећна је мајка! Оптимиста, идеалиста, романтична, духовита... Песме објављује у свим медијима, широм света. Члан је Удружења српских писаца Швајцарске. Учествоје у сваком новом издању зборника „Завештања“. Била је у задњих десетак година члан колегијума за реализацију многих пројеката на сајту www.poezijascs.com, а сада је члан Удружења песника Србије - ПоезијаСРБ и такође учествује у реализацији свих пројеката.

Награђивана је више пута. Инспирација јој је јак мотив за писање. То је чини срећном. Велики читалац, љубитељ 'есеја' Поштовалац многих писаца!

ЧЕКАЛА САМ ТЕ

Љубављу понесени
осванули смо
загрљени

Нећеш више
сам
корачати испод облака

Моје молитвене очи
као путоказ у времену
доносиће мир

Опасана љубављу
пуштам те
у леву предкомору

Отимаш власт
над срцем

СВЕ САМ УЗЕЛА ПОД СВОЈЕ...

Дрво сам у гору отерала
Раширила крошње
Направила хлад
над срцем...
у души
посадила цвеће...

Птице на небо послала

Само још на твоје лице
да доцртам осмех...

ТЕБИ МИЛА КЋЕРИ

По киши сунцу и ветру
уморним кораком
журила сам
у наш топли дом

Давала сам ти љубав
неизмерну
борбену
мајчинску

Друго нисам имала

Страх је господарио ноћима
успављивала сам себе
на хиљаде начина
мислима
на неизвесно сутра
Себи сам говорила
ИСТРАЈ

И би тако

Твоје одрастање
чинило ме богатом

Те ноћи у децембру
док си одлазила путевима својим
испратило те моје срце
немим криком љубави

ЗИМСКА СЕТА

У фијуку ветра бели сметови
прекрили твој траг

Крај камина успомене вино и ја

У слеђеној тишини твој лик
Бледо сећање на љубав

САМО СИ ТИ УМЕЛА ДА РАЗУМЕШ

Јавише ми тужну вест
настаде
мук и тишина

Најдраже биће моје
тако изненада
топло јуче претвори
у болна јутра

Пожурила си у твој вечни дом
да заувек
светлиш са висине

Све бих дала
себе бих дала
само да те још једном видим

Дошла си ми у сан
летиш
крилима белог анђела

Крупне сузе роним

Бојим се што их роним

За мене си ту
свуда око мене
само те не видим
не чујем...
Све је
тако празно
мамице
Била си стуб куће

Никада нисам
бројала твоје године
старила си у себи

За мене си била
и остаћеш вечно млада
моја јединствена
мајка
која се заувек
лако воли

© Лепа Симић

СВОЈОЈ ДРУГАРИЦИ

После прве испијене кафе
закорачиле смо
путем пријатељства

Многи људи дођу
узму шта им треба
и оду

Ти остајеш...
твоје речи не боле

„Хвала што постојиш“

Отвараш срце
кад ми је тешко
смејеш се мојим смехом

Кад ти се учини
да не мислим на тебе
да сам далеко
прочитај ову песму
схватићеш колико грешиш

Не морам рећи
да си моја најбоља другарица
ти си то одавно превазишла

© Лепа Симић

Интервју са Лепом Симић

*** Лепа, ти си један од првих чланова сајта www.poezijascg.com и највреднији и одани сарадник. Како данас после 10 година рада тог сајта и 10.839.876 посетилаца, односно прочитаних садржаја сајта, оцењујеш досадашњи рад?**

PoezijaSCG је моја најдража кућа поезије. Ту сам међу првима (од многобројних чланова) почела објављивати своје песме, невероватно срамежљиво као да ми је било само 14

година. Често сам се посетиоцима сајта обраћала са реченицама: „Љубитељи лепе писане речи и добронамерници... Добро дошли на сајт најлепше поезије и најбољих песника! Надамо се да ћете на овом сајту пронаћи садржаје који ће вам тренутке проведене овде учинити тако лепим да ћете пожелети да се враћате увек изнова. Сајт је првенствено намењен љубитељима поезије, али поред поезије можете наћи још много других садржаја на Блогу, Форуму итд... ”

Што се самог рада тиче, тешко је пронаћи праве речи које би описале тај жар, труд, уложено време, толеранцију, стрпљење, упорност, једном речју: Вредно се ради! Спретно, видно и достојанствено. Резултати су ту!!! Са тобом, Љубо, човек сме Фабрику да отвори и да пева. Ти си највећи капацитет свих времена. Свака ти част!

Десет година је прошло... и толико прекрасних и незаборавних тренутака на једном месту... Говорила сам ти, Љубо, немој мене за сарадника, ја увек грешим...али мало по мало (уз моју добру вољу и твоју помоћ) научила сам да уређујем основне ствари на сајту. Била сам опрезна, искрена - исто као и ти.

Заиста смо лако функционисали с обзиром на дистанцу! Жалим што су многи песници одлетели из најдраже куће поезије, али сам сасвим сигурна да никада нису заборавили ону лепоту дружења путем коментара и подршке на сцг-у. Има ту толико тога прекрасног и незаборавног да се исприча... мало је и 50 интервјуа... Морам напоменути да је чика Биле био (и јесте) наш највећи узор, подршка и толико тога смо учили од њега.

*** И сама си песник. Досад си поезију објављивала у зборницима, часописима и антологијама. Када ће на светло дана и пред суд јавности твоја прва књига поезије?**

Хм, шта ће мени збирка кад сам само на сцг-у објавила преко 150 песама? Шалим се: Моје песме су одавно спремне за прву - другу - а можда и трећу збирку. Једноставно, ја то полако и опуштено...ВОЛИМ КВАЛИТЕТ!!! У ствари чекала сам да ти одеш у пензију, па да натенане моје књиге урадимо баш како треба. Сећаш ли се, ниси имао времена ни на мејлове да ми одговараш? Ево обећавам у току ове 2014-сте излази бар једна збирка, иако сам у жалости за мојом мамом па тренутно нисам вољна ни за шта...

*** Можеш ли нам рећи нешто више о својој поетици, и приликама за поетско стваралаштво у Швајцарској? Колико рад у Удружењу Српских писаца Швајцарске доприноси развоју поезије?**

Што се нашег Удружења српских писаца Швајцарске тиче још увек сам члан Удружења, али морам признати од пре 2 године нисам више тако активна. Иначе све најлепше о песницима УСПС. Веома су активни. Труд и рад доприноси онолико колико време дозвољава да се песници окупе и промовишу своје песме. Овде је време скупо... Нажалост, са ПоезијомСРБ не може се упоредити ни једно удружење света. У својој земљи је све другачије. Ја сам само једном била у Крушевцу на промоцији и за мене је то заувек упамћено по сјајној организацији, врсним песницима и лепоти дружења. Пуно света, што је битно за оне који пишу!

*** Ко је по теби најбољи песник на свету, а ко најбоље пише на српском (или њему сличним језицима)?**

Што се тиче страних или светских песника, свиђају ми се многи... Лорка, Хаине, Неруда, Јесењин итд... Кад читам Јесењина увек се зауставим код 2 омиљене песме: Мајчино писмо и Одговор мајци. Од српских песника за мене је најбоља и мој идол је јединствена Десанка Максимовић. Ту нема двоумљења!

*** Колико и да ли песник својом поезијом може да утиче да свет буде боље место за живот?**

Хм... Ко је заљубљеник у лепе писане речи, њему је цео свет на длану, поготову кад одлута далеко од стварности... Онај ко не чита поезију томе је цео свет на рамену и носи тешко бреме. И никада неће сазнати који је једини лек за олакшање душе.

Љубо, захваљујем се на поверењу и даљој сарадњи, Лепа Симић, Цирих.

Интервју узео Љубодраг Обрадовић, уредник часописа ПоезијаСРБ

Живко Беговић, Аустрија. Живко је рођен у Шапцу, а по занимању је наставник, цивилни криминалистички правник и новинар.

За време бивше СФРЈ завршио је и школу резервних официра бивше ЈНА. Школовао се у бившој СФРЈ и Швајцарској, где је такође и радио у просветној струци.

У Аустрији је био самостални независни новинар више редакција иностраних издања за наше грађане у иностранству, за време бивше СФРЈ као и после њеног распада и грађанског рата у бившој БиХ чије су редакције биле у СФРЈ, Немачкој и Србији!

Писањем поезије бави се дуги низ година у Аустрији, а за своју поезију добио је више разних писмених признања у више страних држава. Живи и пише у Аустрији!

Интервју Живка Беговића дат Љ. Обрадовићу - уреднику.

*** Рођени сте у Шапцу. Колики је траг у Вашем стваралаштву оставила позната ШАБАЧКА ЧИВИЈА и дар тог поднебља за шалу?**

– Ја једним већим делом у своме песничком писању посвећујем велику пажњу сатири и хумору, што ми причињава велико задовољство, а вероватно да на ово има и утицаја чињеница да потичем из краја који је познат по „Шабачкој чивијади“ која обилује веома изврсним сатирично-хумористичким садржајима, познатим у Србији!

*** И Ви сте песник. Објавили сте више песничких књига. Можете ли нам рећи нешто више о песничким узорима, својој поетици...?**

– Као узор за моје песништво постоји више старијих и млађих песника, међу којима највише ценим Јасењина од старијих и још неколико млађих песника.

*** Колико Вам новинарство помаже у поетском стваралаштву, а колико поезија помаже Ваш новинарски рад?**

– На моје песничко писање велики утицај је имало моје бављење новинарством, јер сам познавајући неке стране језике свакодневно био у току свих светских свеукупних друштвених, политичких и економских кретања, не само у Европи, него и у целоме свету!

*** Ко је по Вама најбољи песник на свету, а ко на српском (или њему сличним језицима) говорном подручју?**

– Ја нисам у стању да оценим ко је најбољи песник у свету, јер има их већи број који заслужују епитете најбољих песника, па мислим да бих мојом оценом неке можда мало дискредитовао, јер не желим никога од њих да увредим својом оценом!

*** Колико и да ли песник својом поезијом може да мења свет?**

– Највећи део мога песничког стварања обухвата целокупну светску јавност кроз догађаје које пишем у сатири и хумору, како бих читаоцима на један интересантан и привлачан начин приказао шта се све догађа, дајући велики приоритет демократији и осуђивању ратова и уништавања људских живота, који су резултат слабе дипломатије и мешања у унутрашње ствари других земаља. Ја имам више написаних књига у рукопису, али за њих нема издавача који би по угледу на издаваче у средњевропским и другим земљама исте штампали и продавали, а добит делили са аутором према уговору него све ове трошкове у Србији сноси аутор, а књиге се слабо могу продати, већ се претежно поклањају. Слаб је уопште интерес за читање књиге! Песници не могу мењати свет, али могу својим писањима знатно допринети да легитимни представници власти широм света на основу њихових писања у својим политикама руковођења поштују демократију, а најбоље директну демократију, јер власт треба да полази од народа, како би се избегли ратови и други оружани сукоби у свету!

Интервју Живка Беговића за Часопис ПоезијаСРБ
дат Љубодрагу Обрадовићу, уреднику часописа

НАРОДНЕ СУЗЕ

Зашто сузе народу „теку“,
у двадесетипрвом веку?
Зашто се уништавају животи
деце и жена,
у највећа цивилизацијска времена?

Зашто највећим „моћницима“ света,
скоро увек нешто у народу „смета“?
Зашто жеља „влада“ светом,
за најопсанијим оружјем „атом“?

Зашто се атомско оружје производи,
уместо да се више деце роди?
Зашто је слаба дипломатија,
од основе до Уједињених нација?

Зашто се атомско наоружање,
сматра као најновије за „ратно стање“?
Зашто се још увек ратује,
уместо да се народ међусобно саветује?

Зашто највећи људски умови,
не успоставе „светски мир нови“?
Зашто се сви не боримо,
да у миру и слози живимо?

ТУЖАН СВЕТ

Наш свет је већ дуго тужан,
не само зато што је „дужан“
а многи од њега већ „кука“,
јер их је „ухватила мука“.

Свет протестује, штрајкује и „плаче“,
па од бола као мачка „скаче“,
тугује за уништеним људским
животима, чудећи се највећим
„светским моћницима“.

Цели свет се чуди, шта се све догађа,
што многе народе већ дуго „погађа“,
нема слоге и мира међу светом,
незадовољство је велико целом нашем
планетом!

ПОЛИТИКАНТСКЕ ГЕОГРАФСKE ЛАЖИ

Лажи, лажи, лажи,
то за народ не важи,
политиканти „угрожавају“ географију,
да увеличају „своју“ Европску унију!

Бриселска бирократска каста,
о географији говори „свашта“,
јер им је „машта“ развијена,
и политикантски „уједињена“!

Они често говоре,
и никако у томе да се „уморе“,
„откривају неку Европу своју“,
па грађани питају коју?

Њиховим „географским лажима“,
стварају „заблуду“ међу грађанима,
па многи због „оптерећења“,
кажу да ове политикантске лажи за
њих нису изненађења.

Они увеличавају „своју“
Европску унију,
што грађани усмено „осуђују“,
јер виде шта се све у њој догађа,
пored демонстрација, штрајкова и
протеста, има и свађа!

Миро Берибака, USA – California. Рођен сам септембра 1964. године, у Сарајеву, гдје сам завршио Основну и Средњу електротехничку школу. У Сарајеву сам одрастао, сазријевао, радио у сарајевском Телекому, оженио се, затим, правео планове за будућност и онда је дошла 92-а...

Од 1999. године живим и радим у USA – California, пишем пјесме и мале мисли-афоризме. Почети писања пјесама датирају још из Основне школе, када сам и заволио поезију и наставио да је волим несмањеним жаром и дан-данас.

Објавио сам једну збирку пјесама „Сасвим лично“, Издавач је Удружење писаца ПОЕТА. Надам се да ће их бити још!

МОЛИМ ТЕ

Молим те не остављај ме
нити тренутка самог!
И поред понора међу нама,
неразумног и непремостивог,
или премостивог,
молим те у име прошлих дана,
и оне безграничне,
до неразумља стварне среће
што те имам.
Ја те молим!

И ударити јако,
толико јако да буде брзо готово,
јаче него иједан пољубац
човјека који те је немилосрдно љубио,
човјека кога сам некада познавао,
био он, а он био ја!

Зато те молим, помози ми,
и не остављај ме,
нити тренутка самог!

Могу у ово вријеме јутарњих магли,
и непредвидивих вјетрова
који дувају, и у мене и из мене,
престати бити кукавица
и дићи руку на с...е...

ПУТЕЉЦИ ЗНАНИ

Изгубио сам се у сјећањима својим,
лутам путељцима знаним
као да ми је први пут
и чудим се да сам правио гријехе
једнако, као што бих и сада.
Да их само смијем дозволити себи!

Тад све сам могао, и све сам смио,
све што сам хтио,
и што јесам и што смио нисам,
вјеровао да су моје мишице јаке
и да ће увијек бити,
и да ми се ништа не може десити,
док је звијезда, док је сунца,
док је вјетра да у лице бије!
Док је вјетра да ме обуздава!

Нисам знао да живот може да заболи,
да удари ниско, да савије, да погрби,
и да све ће нестати с првом измаглицом,
у замаху крила птице ругалице,
да све је пролазно,
све сем гријеха и подвига,
које разликовати нисам знао!
Све сем сјећања!

Нисам знао да све што пролази,
одлази својим правцем, заувјек,
а да ја остајем да идем својим кругом,
тражећи одакле сам пошао, да бих знао
куда даље,
а круг нема, нити крај нити почетак,
само утабану стазу
којом треба да казнујем,
да корачам бесвјесно куда ме води глас
из дубине груди, само мени чујан!
Док гласа буде!
Док се круг не прекине!

Нисам ни слутио да ће једном
нестати сјаја у очима,
и да ћу свугдје да долазим наоколо,
да плаћам за све што сам ишао
пречицом,
и да се враћам путељцима знаним,
са осмјехом,
и као да ми је први пут,
да се чудим да сам правио гријехе
једнако, као што бих и сада.
Да их само смијем дозволити себи!

СТРАХ МЕ ЈЕ ДА ЋЕ МЕ ПРЕСТАТИ БИТИ СТРАХ

Страх ме је
да ће ме престати бити страх
од искушења,
од ватре која ми ум мори,
сагоријева ме у нутрини,
негдје дубоко гдје ничега нема,
само ја, сам са собом, и ватром,
ватром што распламсати би се хтјела,
да је није страх!

Шта када плане,
ако икада плане, и освијетли ме,
а ја се напокон осмјехнем, затворим очи,
па кораком смјелим креном
кроз магновења, за ватром,
да искусим хтијења, која ме горе,
у окове окивају, воду ми трују
којом се умити хоћу...
Да ли ћу тада потрошити све жеље,
несигуран да их је икада и било,
и хоће ли се родити нове
којих се плашити нећу!
Да ли ћу и даље, смион и усправљен,
корачати затворених очију?
Једном, негдје, мора бити крај!

Страх ме је
да ће ме престати бити страх од људи,
да ћу им повјеровати у тренутку слабости,
у наступу безнадног ништавила,
и показати им своје наличје,
отворити им се као шкољка бисерница
и показати сузу сјајну,
дубоко у мени мој бисер скривени,
сузу сјајну да ми сјаји,
да ми лице обасјава
и да са мном разговара.
Да ми скривена заплакати не да!

Страх ме је
да ћу заборавити какви су
и раскрылити им се,
пјевати и наздрављати са њима!
Да ћу постати као они што су!

ОТОЧИЋ

Пржен зрацима сунца,
тражен погледима испод длана,
залуталих морнара и трагача за благом
са изгужваних мапа, шкрупљен крвљу
убијених гусара и шверцера дувана
у међусобним диобама...
Свјетионик!

Плођен сјеменом изгубљених невиности
младости с једнодневних излета,
и галебова са цвркутавим женкама,
у хладовини свјетионика
и у затонима, за румених предвечерја...
Оточић!

Сапрани гријеси,
нестварно чистим,
шампањски пјенушавим валовима,
шуме са драгих фотографија
мирисом кадуље и лавандуле,
ношеног мештралом
кроз грање чесмине и вријеска,
и спомињу на незаборавно љето,
невино и чисто...
И на оточић са свјетиоником!

РИЈЕЧИ НЕРАЗУМЉИВЕ

Куда корак да начиним,
а да ме не одведе тамо, гдје сам већ био,
тамо гдје сам своју пјесму загубио,
које ријечи да кажем,
када све су ријечи одвећ изречене,
тешке и непорочне, да би се два пута
изговориле?

Остаје ми да затворим очи и корачам!
Корачам било куда, да посрћем,
да изнова падам
и да се изнова подижем, јачи а слабији,
да учим изнова оно заборављено,
одувјек знано или претпостављано,
да пад са висине више боли него кад си
мали, и да кад опет паднем
пожелим да се не подигнем више!

Да заувјек останем мали! Мање боли,
и да тако мали корачам бесциљно,
куд ме ноге носе,
и да стишћем зубе да се не откријем
да ми је сва радост стала у болан смјешак,
у грч на лицу,
у кринку коју наоколо носим
као свој крст, и показујем, и онима са,
и онима без кринке!

Остаје ми да пјевам о бôли,
исконској и непатвореној,
бôли са којом сам се родио,
да у њој растем и она у мени,
заборављајући од јакости
да је лакше бити мали,
да се са њом изнова усправљам,
па усправљен и срећан,
силан до немилости, да бјежим од ње,
да бјежим до изнемоглости!
Да бјежим од ње, која као сјена
само ћути! Ћути и прати ме! И боли!

Остаје ми да говорим
ријечи неразумљиве које нико и никада,
нити знати, нити хтјети, разумјети неће,
због којих ћу покривати лице,
крити се од свога обриса
на небу угаслих звијезда!
Неразумљен и неуразумљен,
говорити ријечи неразумљиве
којима се, горд у својој малености,
залуд уразумљујем,
и мален у својој охолости
плакати до у Недоглед,
до иза далеког мрака,
до Свјетлости...
која ће једина и знати и хтјети
разумјети моћи,
моје ријечи неразумљиве!

Пред Свјетлошћу, на кољена пасти,
кајати се и молити
из све снаге, као никада до тада!

Важно је да пјесник каже ријеч... - Миро Берибака

– Интервју за часопис ПоезијаСРБ, дат Љубодрагу Обрадовићу - уреднику.

***Шта је поезија у Вашем животу, а шта Ви дајете поезији?**

Прије него одговорим на питања, хтио бих да Вам се захвалим, господине Обрадовићу, што сте ми омогућили да се појавим у првом броју Часописа за поезију - ПоезијаСРБ. А ево и одговора!

Шта је поезија у мом животу? У исто вријеме, и лако и тешко питање! Поезија је, прије свега љубав, поезија је љепота, спокој, уточиште, лијек, углавном, много епитета бих могао ставити уз ријеч -поезија-, најједноставније ми је рећи – пријека потреба-.

А шта ја дајем поезији? Дајем јој себе, и колико год да јој се дам, осјећам да није довољно, да морам још више, да јој се захвалим за све што сам од ње узео! Али, као што рекох у једној својој пјесми –пјесма је најбоља друга, даје а ничега не иште.

*** У Вашој биографији пише да сте рођени Сарајлија који се после рата преселио у Америку, тј. Калифорнију. Да ли један догађај у човековом животу може да му промени судбину и да ли човек може да утиче на своју судбину?**

Да, рођен сам у Сарајеву, одрастао сам, волим да кажем на периферији, затим сам живио и у самом граду, ту сам завршио школу, запослио се, момков'о, оженио се, планирао будућност и онда је дошла 92-а...

На самом почетку рата, ја и моја супруга Горанка смо напустили Сарајево. Напустили смо град, за који сам мислио да га никада нећу напустити, град који сам толико волио, а посебно један његов дио, а то је Илица!

Питате ме, да ли један догађај може да промијени судбину! Питање је –шта је, у ствари, судбина. Да ли је то нешто за шта обично мислимо да ће трајати, или су и ти догађаји, за које мислимо да нам мијењају судбине, заправо само дио наших судбина. Углавном, мени лично су ти немили догађаји промијенили све и мислим да човек не може или не може много, утицати на своју судбину! Нико од нас није пророк да би могао знати шта га сутра чека, тако да и не може ту много утицати. Углавном, када човек упадне у набујалу ријеку, било да је сам скочио, оклизнуо се или га неко гурнуо, мора пливати...

Док је рат трајао, постојала је и нада, да ће рат да стане, и онда ће, као, све бити боље. Међутим, када рат стане, тек тада се укажу све његове последице, са којима се није лако носити! Наш животни пут је био јако тежак, а престанком рата је нестала и нада да ће бити боље, и зато смо се и одлучили да одемо. Стицајем случајних околности, отишли смо у УСА, тачније у Калифорнију.

*** Ви сте песник. Објавили сте једну песничку књигу. Можете ли нам рећи нешто више о Вашим песничким узорима, Вашем стваралаштву, поетици, објављивањима и правцима Вашег развоја?**

Пјесме пишем, али се у принципу не волим називати пјесником. Објавио сам и збирку пјесама –Сасвим лично-. Пишем, али не могу рећи да имам пјесничке

узоре. Постоје пјесници које волим да читам и када их читам, трудим се да не научим напамет неку пјесму, јер тада се губи драж поновног читања. А често и кажем себи –Миро, остави се писања, само читај-. А моје стваралаштво, мислим да ја ту имам среће, поезија није моја професија од које живим, самим тим могу да у њој уживам и да неоптерећено пишем. Пишем о ономе што ме окружује, што ми се дешава, или се дешавало. С обзиром на мој тежак животни пут, дешавало ми се да напишем нешто и онда то бацим... Да не отварам ране...

Као млад сам волио риму, али сам већ као средњошколац почео да пишем и слободним стихом. У принципу, не волим стилско сврставање, па и пишем онако, како у одређеном тренутку помислим да треба. Мислим да је, уопште у књижевности, а посебно у поезији најважније бити искрен. Тек тада ће пјесма наћи читаоца који јој се враћа. Моји правци развоја, ту немам никакву замисао којим правцем треба да идем. Мада, како сам старији, зрелији, тако је и моја поезија, на неки начин, зрелија. Сам себи постављам строжије критеријуме и трудим се да их се придржавам.

*** Ко је по Вама најбољи песник на свету, а ко на српском (или њему сличним језицима) говорном подручју?**

Најбољи пјесник?... Не постоји. За мене лично, постоје пјесници којима се више дивим. Један дан је то један, а други дан неки други пјесник. У свијету, Пушкин, Мајаковски, Бодлер, Неруда, а иако ми је најдражи Јесењин, предност бих дао стиховима Едгар Алан Поа.

Што се тиче поезије на српском језику, има и ту читава плејада пјесника којој се дивим, свакако су ту Дучић, Ракић, Весна Парун, Десанка Максимовић, затим скадарлијски Краљ Боема -Тиночка Први- Тин Ујевић, а иако ми је наш најдражи пјесник Алекса Шантић, највеће дивљење бих исказао за стихове -принца песника - Бранка Миљковића.

*** Колико и да ли песник својом поезијом може да утиче да свет буде боље место за живот?**

Пјесник свакако може својом поезијом да утиче да свијет буде бољи, међутим, то је мукотрпна и спора мисија. Толико мукотрпна и толико спора да човјек често помисли да је то немогуће. Али није немогуће! Итекако је могуће!

Важно је да пјесник каже ријеч и да је стално понавља, кроз сваку нову пјесму, ту моћну и искрену ријеч, која ће заувјек остати урезана у мислима оних који ту ријеч чују и који ће је, када је само једном чују, носити увијек са собом, као што уосталом, многе људе чини бољима, управо ријеч коју носе из куће, из школе, или ријеч коју не носе ниоткуда, него су је сами изњедрили. Баш као и пјесници!

Хвала Вама и поздрав читаоцима!

Миро Берибака

Борисав Благојевић, Ћуприја је рођен 08.05.1954 године у Равној Реци, општина Деспотовац. Живи и ради у Ћуприји. До сада објавио збирке песама: *У ПЛАМЕНУ* (1977), *ЈУЧЕ ДАНАС СУТРА* (1978), *ОДСЈАЈ ВАТРЕ* (1989), *У ЦВЕТУ НЕОБРАНИХ ЖЕЉА* (1995), *ИЗ ОЧИЈУ ИСКРА* (1996), *РЕЧ НА ВЕТРОМЕНИНИ* (1997), *НАБОРАНО ЧЕЛО* (1998), *РАСКРШЋЕ НЕМИРА* (1999), *РИМЕ У БАШТИ ОД РЕЧИ* (2005), *ИДЕМ ДА СЕ ВРАТИМ* (2006), *ОЦВЕТАЛИ ПЕСМОВЕЗИ* (2009), *ТИ МЕНИ МОЖЕШ УВЕК* (2010), *КАКО СЕ ПИШУ УСНУЛЕ ПЕСМЕ* (2012). Заступљен у многобројним зборницима и антологијама поезије. Добитник великог броја књижевних награда и признања. Први је направио искорак у експериментисању формом „катрени“ тако што прве стихове издваја и везује у посебан челни катрен „АУТОРСКА ГЛОСА“, песма „ДВА СВЕТА“ објављена у зборнику „И ПЕСМА ЈЕ ЛЕК“ 1995. године. Песме су му превођене на неколико језика. Композитори пишу музику на његове стихове. Члан је Удружења књижевника Србије, Удружења писаца Србије, Удружења писаца Републике Српске, КЗЈ, СКОР-а и почасни члан многих књижевних клубова Србије. Члан је (а дуго година био је и председник) књижевног клуба „ДУШАН МАТИЋ“ из Ћуприје.

СРБИНЕ

Подигни прст и поглед и леђа
Живот је то, Србине
Још један дан оплођен вером
У белим равницама посејан
У мртвом малтеру узидан
У песми ћирилицом уписан

Загризи хлеб и земљу и жену
Срећа је то, Србине
Још један дан си словио словом
Ту на рођењу животних обала
Ту на почетку свих почетака
Ту где твоји записи настају

Усклади речи и мисли и жеље
Правда је то, Србине
Још једно сутра дочекај молитвом
Крај светиња и икона од искона
Крај пламена свих српских
плакања
Крај реке будућих свитања

УШЛА СИ ТИХО

Ушла си тихо у моју тугу
Као да си моја песма знана
Ко' меки сутон са слутњом од речи
И да ме спасиш од себе сама

И бдиш у мени сваке ноћи
Да стихом цртам твоје лице
И скритом жељом за твојим гласом
Чекам и чезнем крадомице

Знам да су твоји дрхтаји зрели
Раширене руке немиром ноћи
И само се негде додиром сретну
И бљесну трептаји у мојој самоћи

И све се смири тихо у мени
И када боли песма ме лечи
Врати ми наду пробуди жељу
Да слутим љубав од твојих речи

СРОДНЕ ДУШЕ

Сродне душе да постоје
Морале би да се нађу
Морале би да се споје
Ко две лађу у безнађу

Сродне душе не постоје
Ал постоје неке друге
Душе што су увек саме
Пуне бола пуне туге

Сродне душе не постоје
Ал' постоје друге неке
Душе што су тако близу
Раздвојене и далеке

Сродне душе не постоје
Али постоје душе сличне
Душе што се среће боје
Па остају непомичне

Сродне душе не постоје
Ал постоје душе нежне
При сусрету што се топе
Уз погледе неизбежне

Сродне душе да постоје
Зар ја своју не бих срео
Ма колико и да нећу
Зар бих таквој одолео

Сродну душу можда сретнем
Ко зна када једног дана
Слутим да ме она тражи
Тражимо се годинама

ДОДИР СВЕТЛОСТИ

Када си ми онда додирнула руку
Падао је сутон на кровове кућа
И сад сваке ноћи прати ме тај додир
Уплиће у снове буди у сванућа

И све ми је чудно и знам узалудно
Кад проструји додир и у трену згасне
Неспокој наслутити нестварне сусрете
И нестане тихо у вечери касне

Ја знам да си мени сувише далеко
Раздваја нас време године и звања
И још много више све до ових речи
Па додир ко рима у песми одзвања

Али чувам додир то је моја тајна
Закаснили немир неспокој сванућа
Ти си само светлост млечна недирнута
Што кроз сутон пада на кровове кућа

УВЕК

Звало ме је њено тело мелодијом из сумрака
Топлим меким тоновима загонетним покретима
И низ бела чврста бедра сливала се у бисерје
Она светлост млечна њена што је чува у недрима

Седефаста њена кожа чудесно је мирисала
На прсима гнездо ласте вирила су два младунца
Зачаране загрљасте све пожуде њеног врата
Звале су ме и мамиле ко две среће ко два сунца

Губио се нестајао у раљама ватре живе
И у њеној коси мекој миловао свице ноћи
А њене су очи снене светлуцале бистрим сјајем
И гасиле врео пламен чини ми се до поноћи

А после је сва у сјају тихо рекла да ме воли
Љубила ме тек онако како само она уме
Смешкала се као светлост дахом млечног испарења
И сад тражим реч за љубав што ће увек да разуме

И сад питам себе самог дали то њеним дахом дишем
Док се трезним од пијанства а опет је силно желим
Па корачам изнад воде док ме прати светлост млечна
Ту је негде као додир осећам је бићем целим

Миљојко Ј. Милојевић Биле, Београд. Миљојко је рођен 1936. године у Спанцу код Куршумлије. Завршио Гимназију, Вишу економску и Новинарску школу у Београду. Поред економских послова, а и професионално, бавио се новинарством.

Члан је Удружења песника Србије - ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу и Књижевног друштва „Раде Драинац“ у Прокупљу. Пише песме, кратке приче и књижевне критике.

Радове објављује у часописима: Ток, Јефимија, Путеви културе, на интернет сајту ПоезијаСЦГ и Helli Shery, као и у зборницима поезије Удружења песника Србије - ПоезијаСРБ.

Објавио збирке песама: У очима песника; Потрага за соколом; Легенда о Кости Војиновићу; Песме и књигу књижевних критика Осврти.

Сада, као пензионер, живи у Београду и у Спанцу.

ЗЕБА

На моме трему зебе прозебла зеба.
Трепере јој крилца и грудићи жути,
малаксало гледа пут суморног неба,
ледени јој ветар сјај у оку мути.

Кад јој тихо приђох с мрвицама хлеба
ножице јој танке више не скакућу-
на длан ми се сруши прозебла зеба...
Са тугом у срцу унех је у кућу.

Ставих је крај пећи и... оживе зеба!
Узлете на прозор. И ноћ виде ледену
и црну,
поврати се натраг мрвицама хлеба,
покупи их, окну прну и... тужна се
врну...
Тужна!?

Јер у њеном коду од искони,
од Постања, стоји
да и кад се беле смрти боји,
више воли шуме, небо и Слободу
но пећ моју топлу, мрвице и воду...

З И М А

Бели снег је свуда, свуда...
Свуд се бели покров пружа,
А кошава бесна, луда,
Слама гране мајских ружа.

Мраз ледени и ледна киша,
Што прозоре с ветром купа,
Приморава мачку и миша
Да спавају мирни скупа.

С поледицом нема шале,
Ни с међавом када сипа,
Коме људи да се жале
Због повреда и због грипа.

Кад слабашно Сунце сине
Лед ледени да одледи
Леден ветар са планине
Све убрзо опет следи.

Али и радост кад-кад
плане:
Зачује се дечја граја
Благо јутро кад осване
Изнад поља, река, гаја...

Лаке санке лете, јуре,
чизмице се снегом пуне,
Ал кућама деца журе
Љут северац када дуне.

Румен образ до образа,
Црвен носић испод чела
Очекују „Деду- Мраза,,
Што га шаље зима бела.

ЈАСТРЕБАЦ

Прича каже: да је Ноје тмурног дана
Угледао са малене барке трошне
Сред немирног, непрегледног, океана
Суво дрво без лиснате бујне крошње.

На дрвету стајала је птица једна
Најежена над таласом што је вреба.
Усамљена сура птица гладна, жедна,
Оштрим кљуном личила је на јастреба.

Добри Ноје одмах витко весло зграби,
Сивом барком ка дрвету старом пође
Птицу сињу у свој ковчег да доваби,
Док потопска, ветровита, ноћ не дође.

Угинулог галског петла на под суну...
Јастреб слете. Црним канџом у леш груну,
Кривим кљуном, безнадежно, у стрв кљуну
И с презиром у мутно море све испљуну.

Тад уморно летну, прхну, на храст оде.
Гордо срце пространствима плавим жуди:
„Ја не могу сит да живим без Слободе!,,
И пиргаво клону крило: „Јадни људи,
луди...”

У том трену гранула је звезда јарка
И с планине нагло неста мутне воде.
С њом отплута и Нојева тужна барка.
Јастреб оста да угине због Слободе...

Ал у глибу где је родна била њива,
Млади воћњак и кућица где је била,
Јастреб спази: праћака се риба жива...
Рибљим јатом он оживе своја крила.

Та планина с које давно Потоп оде,
И сад рађа: Соколове, Јастребове и
Орлове...
И симбол је Достојанства и Слободе...
У Србији она стоји, Јастребац се она зове.

Над Дневником истина Весне Димитријевић - М. Ј. Милојевић

Друга књига поезије Весне Младеновић садржи песме, углавном, написане у Њујорку током 2009. и 2010. године. Као и у првој збирци: Брод у флаши, песникиња опсервира низ сегмената живота и та виђења претаче у песме у слободном стиху, али почесто и у врло успешне, неусиљене, риме. Весна Младеновић је превасходно ангажована поетеса, што јој, као и сваком песнику, служи и на част и понос.

За разлику од прве, њене песме у овој збирци, нисмо уредили по циклусима према мотивима, већ по хронолошком реду када су настајале. То, наравно, асоцира на дневничке белешке, па зато и књига носи наслов Дневник мојих истина. У начелу истина је једнозначна, не релативна, необорива, као аксиом у математици, али обзиром, да је у данашњем времену све релатизовано снагом јачег, песникиња се спонтано ограђује речју 'мојих' што указује да је у питању њено виђење појава, збивања и стања не само у америчком окружењу, већ у целом западном свету. Дакле, њихове су истине сасвим нешто друго од истина наше песникиње. Илустрације ради, погледајте строфе из песме **Варка**

**Преда мном хрпе спакованог цинса
и необлечених блуза...*

Џакови -угурсуза.

Џакови -шарлатана.

.....

и испод најдебљег штофа, Лаж

је мени потпуно провидна;

и моју Истину и уцвељеност

*не прекрива ни једна сукња, а ни хаљина.**

Иако је наслов потпуно незатамњен, употребом симбола цинс песникиња нас усмерава на своје окружење угурсузима и шарлатанима заогрнутим провидним Лажима о свему и свачему, па, наравно, и о демократији и људским правима које свету доносе бомбама и бајонетима... Између многих изопачења данашњег света, песникиња жигосе педофилију у поново признатом стубу друштва- католичкој цркви, али и другим, у песми **За оне који то јесу**

** И све те мермерне, накинђурене палате,
са ђакузи кадама и префињеним намештајем*

ЊЕМУ саградисте

– да се науживате за живота.

*Клинцима и клинцезама знање се утвљује
оралном методом.*

.....

Бар од вас да народ одахне!

Остаћете лепи, наизглед...

*Као кад се шлагом и трешњицом
накинђури измет...**

Заиста, немилосрдно, оштро и разложно, без длаке на језику, поетеса указује на једну свима знану истину, пред којом већина затвара очи... Наводимо још пар стихова из песме **1492–1999.г.** са уверењем да је песникиња сасвим успешно осликала и карактер и менталитет најмоћнијег светског жандарма данас у 21. веку.

**Онда се протегао и запенио.*

Тутњало је небо
кад је галопом
пут брдовитог Балкана,
кренуо преко океана.
И затресе се земља од рзања
и његовог притиска

И букну пламен
из задњих копита
с којим је навалио
лудачки да се рита
откидајући нам
удове мучки.

У седамдесет и другом дану,
бела застава освану...
– Сад смо инвалиди, али живи.
Инвалиди... Живи... И сужњеви!*

Поред неколико породичних песама, добар део простора у овој књизи заузимају љубавне песме, песме горке љубави. Љубав као покретачка снага живота пред нашом поетесом није посула цвеће, већ горки пелен. Слом њене брачне заједнице у далеком свету, чини се, био је неизбежан и веома тежак... Ево, елоквенције из песме:
Пусти ме

*Чија је жртва већа -твоја,
што ми с јесени узме сва пролећа,
или, можда, моја? Не волах те
а прихватих да ти будем срећа!*

.....
Не могу те ни оставити часно,
жалим нас обоје, зар ти није јасно?

Канџама сам прикљештена.
И светлост кад ми нудиш,
тамом остајем заслепљена.*

Све њене љубавне чежње су, као и код многих других жена, несхваћене, или криво схваћене, да се ова племенита жена осећа као канџама прикљештена и тамом заслепљена. А желела би, као у песми: **Немушто 'Волим те'**

* Не, не реци ништа...
Ћутке јасније и лепше волим
Загри ме
па да као вранци њиштимо
понесени на крилима Слободе*

Очекујући прву књигу њене прозе читаоцима најтоплије препоручујемо овај руковет песама, а Весни најискреније честитамо на песничком умећу и храбрости да Истину јасно и недвосмислено свету саспе у лице.

Београд, фебруара 2011. г.
Миљојко Ј. Милојевић, књижевник

Дајана Диверно, Суботица. Двадесетипрви роман Дајане Диверно **Тајна маркизе де Шампањ** - едиција Вечити класици, објављен је у издању Kluba Aliass - Суботица, 2014 године.

ТАЈНА МАРКИЗЕ ДЕ ШАМПАЊ - РОМАН ДАЈАНЕ ДИВЕРНО

– Филип Оровички.

На питање зашто је тек на концу десете деценије живота открила своју тајну о љубавној романси на палуби Титаника, последња сведокиња, времешна дама одговорила је: Жена вам је као океан. Препуна је тајни. Дакле! Жена не би била то што јесте без тајни. Дајана Диверно не би била то што јесте да у њеном литералном трезору и бројним објављеним делима не доминирају наслови с одредицом *тајна-е* Док на плодном тлу Шампање, као нигде другде узраста такво виногорје, на овдашњем винородном, Бачком пешчару стаства литерална маркиза од Паноније и Карпата, надречена још скрибофеномен с песка или списатељски урагана по Софији Гердијан... Позната по својим романима чије су радње размештене широм глобуса и ову развија у омиљеној Француској. Оно што је препознатљива константа у Дајаниним делима јесте колорит хумора. Попут конфета у појединим сценама расут, повезано све у тринаест поглавља чинећи овај роман изниклим поклоном читаоцима у 2014. години, када ће ауторка тим поводом обележити занимљив јубилеј свог књижевног рада у симболу броје 8 (осам година књижевног стваралаштва) што долази с поруком из астралних сфера, преко Кристовог Ускрснућа и трновитог пута до вечне славе и постојања. Дајану Диверно називам литералном маркизом од Карпата поводом овог ишчитаног рукописа, али у оваквом метафоричком поређењу, Дајана је много више од титуле...

31.12.2013. Суботица, Филип Оровички

СОБЕ МОГ СРЦА

Чувам све собе свог срца
За оног који би да буде у њему
Да слуша како дишем, како куца
Да нађе се одједном у центру и свему.

И најбоље је кључ срца носити уз себе
Временом ће неко ходити тим холем
А можда моје срце сад куца за тебе
Па бих да те волим и срећом и с болом.

За сад су просторије мог срца још празне
За оног који би да у њима живи.
Оном који би осмехом да ме освоји и мазне
Па да се вечно љубављу тој диви.

Временом ће неко и слушати како куца
Кад нађем ког да освојим у том трену.
А ја још чувам све собе мог срца
За оног који би да снива у њему.

РАЗЛОГ МОЈЕ СРЕЋЕ

Разлог мојег осмеха кад јутро на ноге стаје
Јесте твоје присуство у делићу мојих трена.
И ја бих да сан о нама траје и траје
Јер без тебе одједном ко да ни мене нема.

А колико бих могла да те волим
Ти за то можда никад, никад нећеш знати
А у сну о нама постојим, постојим
Толико себе хтела бих ти дати.

Разлог моје среће док ноћ иде бљеском јаве
Јесте твоје присуство у та јутра снена
Ко да бићем целим волим твоје очи плаве
А без тебе ко да ни мене више нема.

И у сну о нама што лагано још снивам
Тебе бескрајем целим с љубављу пратим
А љубав ову у себи носим и скривам
А ти то можда никад, никад нећеш знати.

© Дајана Диверно

Далибор Ђокић, Брус. Рођен у освит једног хладног, деветнаестог, фебруарског јутра. Помало песник, помало новинар, помало глумац... Увек човек. Пише онако као и што живи, а својим писањем поседује изгубљено.

Далибор Ђокић ради у ЈП РТВ Брус. У суровој реалности живота још увек трага, нада се и... живи у Брусу!!!

ИЗВИНИ

Извини
за све што нисам,
а требао сам.

Извини
за све што сам,
а било је погрешно.

Извини
за успавани мирис нота
у пијаној ноћи.

Извини
уморан сам
од бескрајних трагања.

Извини
што више стражар снова нисам
и песник који те воли
од ноћи до јутра
и довека.

Извини
што исти смо
пред овом пролазношћу
коју животом зове.

ИЗВИНИ!

ТРЕНУЦИ СНА

Вечерас, због тебе
убићу месечев сјај
и све звезде угасићу
у твојој коси.

Сутра долази ново јутро,
искривљен осмех
у уморноме огледалу...
и неће бити магије,
јер сви крваримо.

Остали су само тренуци сна,
распарчани и никад проживљени.
Наздравимо новом сусрету,
који, можда неће променити свет,
али живот сигурно хоће!

ВРЕМЕ ЗАБЛУДЕ

Сијао је сутон
у твојој коси,
тајни наговештај
и очи пуне неверице.

Предлажем нове радости
док слушам ћутање,
и твоје обећање
као вода испарава.

Путујем између снова,
вечност погледа
на твојим уснама.

Стварност саздана од лажи,
време заблуде
твоја рука на другоме
и нежна реч
увек заврши у неком понору

МОЈЕ СВЕ

Била си моја нежност
и страх,
сан летње ноћи,
бело јутро снежних дана!

Била си извор љубави
на коме се слатко опих,
почетак живота и вечност,
била си моје све!

Данас си успомена
коју радо испијам,
док у нови бој
са ветрењачама крећем!

МОГЛИ СМО И ВИШЕ И БОЉЕ

Сећања градом протичу
у тишини душе,
јутра миришу на тебе
и буде ме из сна веровања
док долази истина сванућа.

На раскрсници живота
преплићу се мисли
и неспокој пролазности.

На крилима ветра
са топлином времена
некада сам сањао
близу тебе на јастуку
где љубав је спавала,
а ноћ гутала тајне.
На булевару Љубави
стрепња новог искушења
поглед утехе
и недоречене речи.

Сада између нас хоризонти,
људски немир дубоко урезан
у године које време брише
и које полако нестају.
Вероватно смо могли
и више и боље,
али изгубисмо се
у огледалу самоће...

Вечерас, пуштам музику
да ме води
у угао кафанског стола
где потискујем време.
Док уз вино песма цигана ме дира,
Ти као Ти,
нестајеш са маглом судбине,
Ја као Ја, лутам сам и нестајем

© Далибор Ђокић

Горан Минић, Брус. Цео свој животни век Горан Минић везао је за писану реч. Почео је као новинар и уредник локалног листа „Стварност“, а пуних 27 година био је новинар Радио телевизије Крушевац и листа „Победа“. Обављао је функцију одговорног уредника Радио Крушевца, директора и главног и одговорног уредника Радио телевизије Брус. Сарађивао је са Радио Београдом и Телевизијом Београд, писао за „Политику“.

Дужи низ година бави се поезијом и репортажом. Из своје песничке радионице на светлост дана износи другу песничку збирку „Очи пуне несанице“, пре тога објавио: „Трагања по души“, „Брус сунце и снегови Копаоника“, „Школа љубави“, „Лице лопте“, „Господин у копачкама“. На Југословенском фестивалу радијске репортаже у Сарајеву – 1986. године освојио је четврту награду коју су тада откупили Радио Сарајево, Радио Београд, Радио Загреб, Титоград и Нови Сад. На 20. фестивалу Удружених радио станица Србије, у Соко Бањи, бранећи боје Радио Крушевца, освојио је једну прву и једну другу награду.

Удружење новинара Србије, 2006.године, доделило му је најзначајнију новинарску награду која носи име првог председника Удружења, књижевника Лазе Костића, за радио репортажу „Кога воли Милан“ поред повеље уручен му је и златан прстен удружења новинара Србије, тада као новинара Радио Бруса.

Пуних шест година, од те награде до данас, ниједна радио репортажа није успела да се у конкуренцији осталих медија избори за такву награду, што само по себи говори какве је стандарде и критеријуме својим остварењем поставио Минић, за што му је и припала награда највећег сталешког удружења.

На Интернационалном фестивалу репортаже „Интерферу“, 2012. године у Апатину, у апсолутној категорији: телевизија, радио, штампани медији, осваја другу награду и сребрну статуету богиње Нике, као новинар Радио телевизије Брус, само десетак дана пре него што ће отићи у пензију.

Горан Минић и даље пише несмањеним ритмом. Завршио је књиге репортажа „Жуборење живота“ и „Бисери Копаоника“, ради на монографијама „На пола корака“ и „Фудбалске боје љубави“, припрема штиво на тему „Зашто да ћутим о црним бисерима“, рођен је у знаку броја седам – 7.07.1947.године.

СТАРИ ХРАСТ

Понекад сањам
Месец изнад Бруса
И твоје груди
У раширеној марамици

Смејеш се кад видиш
Да је кап кише порушила храст

На Росуљу
Опет звезде лудују
Умотане у разнобојне цветове
И видим небо
Изнад наших глава

Па онда...
Боје јесени остају без победника
Док путују моје успомене
Девојка креће у кревет
Без цветова
Време је исто док очекује госта

Нисам био ни први
Ни последњи љубавник

Понекад сањам
Месец изнад Бруса
А на Росуљу лудују звезде
Имала си песму љубави
На уснама
И лист старог храста.

САЊИВА НОЋ

На раскршћу два пољупца
Најлепша си
Кад сањиво скупљаш очи
Тад мирис дуња
У твојој коси боје белог вина
Потпаљује моћне ватре

Скривен у гранама

Месец се прикрада Расини
Израња тихо изнад наших глава
Жеђ би да угаси
На твојим раменима
Док златокосе виле
Припремају ветрове

О чему сни небо
Изнад реке
Кад дарујеш светиљке

Одговор наслућујем
И ова ноћ је иста
Твоја рука лебди над водом
Најлепша си
Кад сањиво скупљаш очи.

БЕЛЕ ДАЉИНЕ

Умрећу ноћас од белих даљина
Од брегова меких
И од винограда
Очи ми пуне црвеног вина
Питам шта радиш
И где си сада

Хтео бих као јела да заљуљаш стасом
Да обнажиш груди ветром поливене
Ако сам те икад призивао гласом
Приступи ноћас
Имаћеш мене

Узми ме жељног
Дрхтавог у чежњи
Страсти ми луде селе се ка теби
И разастри руке
Свуд по моме телу
Све ћу ти звезде покрасти из зене

Умрећу ноћас од белих даљина
Ако не дође она што је желим
Очи ми пуне црвеног вина
Испијам последњи горки пелин.

Јелена Протић-Петронијевић, Крушевац.

Рођена 4. маја 1963. у Крушевцу. У овом граду провела детињство, завршила основну и средњу школу, тадашње усмерено образовање, смер културе и информисања у Гимназији. Дипломирала на Групи за општу књижевност са теоријом књижевности (Филолошки факултет у Београду).

Објавила је седам књига поезије и више интервјуа са вредним и занимљивим људима. Објављује есеје, критике, прозне и путописне текстове у часописима. Уредник и рецензент многих књига поезије, прозе, хумора и сатире... Радила као секретар редакције и главни уредник часописа *Багдала* и као директор Културног центра Крушевац (2000–2006). Сада је уредник књижевног програма у КЦК и часописа *Путеви културе*. Била члан Жирија Међународног фестивала *Златна кацига*, Конкурса *Раде Драинац* итд... Добитник Златне значке КПЗ Србије. Члан Редакције часописа *Православна вера и живот*.

Поред књига поезије *Дани (Багдала, Крушевац, 1987)*, *Благодет промене (Универзитетска ријеч, Никшић, 1992)*,

Искушавање (Рад, Београд, 1995), *Чудо у Лазарици (Црква Лазарица, Крушевац, 1999)*, објавила и двојезичну књигу *Боје Византије* (на српском и грчком, Црква Лазарица, Крушевац, 2006) под покровитељством Министарства за дијаспору Републике Србије. Ова књига на два језика имала је представљања у Крушевцу, Београду (Министарство за дијаспору), Солуну (Конзулат Републике Србије), Атини (Амбасада Републике Србије)... У издању КОВ-а (Вршац, 2010) објавила књигу поезије *Пописивачи*. Објавила још једну књигу духовне поезије *СА ОБЕ СТРАНЕ ОБЛАКА*, издавач Епархија крушевачка, 2013.

Вреди поменути објављене интервјуе са Њ. Светошћу Патријархом Павлом, Радованом Биговићем, Владетом Јеротићем, Владиком Иринејом Нишким – садашњим Патријархом Српским, са Владиком Крушевачким Давидом, ректором Богословије у Призрену - Милутином Тимотијевићем, са монасима - архимандритима Јованом из Зочишта, Јованом из Лепенца, мати Иларијом из Покајнице, са књижевницима Љубом Симовићем, Слободаном Ракитићем, Миланом Комненићем, Светланом Велмар Јанковић... Младеном Марковим, Михајлом Пантићем, Бранком В. Радичевићем, Милованом Данојлићем, Љубицом Милетић... Са балеринама, плесачима, музичарима, сликарима (Анђела Конзоли из Италије), мултимедијалним уметницима (група Ћутутук)... Учествовала у међународној културној размени у Бугарској, Грчкој, Италији...

Води Поетски театар-радионицу за креативно писање у Културном центру у Крушевцу.

ДОК ВРЕМЕ ПРОЛАЗИ*

Децембар траје
Плашим се зиме
Оштри зуби мраза
Траже ме
Чим изађем у мрак
А сиви људи
Удаљени пролазе
За својим пословима
Оденути у неке топле
И непропустљиве огртаче
Непрепознатљиви
Под капуљачама
Удаљени од себе
И од мене
У једној размештеној соби
Са неким кога волим
Сређујем књиге
Бришемо прашину са неког
прошлог живота
Смејем се
И певам
Док слушам са радија
Познате мелодије осамдесетих
Певам да не бих плакала
Смејем се
Да бих се заштитила
Од успомена
Које се намећу
Из зидова
Ормана
Из рукописа
Нота
Диплома
И полузаборављених песама
Кроз прозор гледам
Децембар се намрштио
И Нова година се кези у лице
(Као у песми Мајаковског)
Крај излога човек
Који купује одело за дочек

Исте заправо нове
Још једне године
Која прође зачас
И остави нас
Запитане
Каква је воља Божија
И шта нас следеће очекује
На овом путу
Ми се возимо спорије
Док време пролази
Враћа се звук мелодије
То свира и пева Сем из филма
Казабланка
*As Time Goes By

ЛАЗАРЕВА ПОРТА

Носи калдрма заспалог времена
Светле оклопи древних јунака
Мирна и лака
Векове броји
Још само сенка
Бронзаног цара

Давно падоше српски војници
Сами сред пустоши
Косова поља
Бачена су последња копља
На свили златом извезена
Верност је вечности
Завештана
Чујем их где тихо јече
Од непреболних тешких рана
Слобода жеља недосањана

Стало је време на овом месту
Све сећа на крв
Кад се мирно страда
Исто камење враћа у стварност
Ноћ на Шарени град пада

ГОДИНА БЕЗ ОЦА

Није као сваки други дан
Заокружен
Годином
Док бежим
Од те слике
И враћам се њој
Док испуњавам обичај
Док гледам човека
Кога нема
Преда мном
А има га свуда
Осећам се као чамац
Који плута
Далеко од обале
Као чамац који нема весла
Али има неког рибара
Који се још није предао
И није признао
Да је изгубљен
Да нема снаге
Да се спасе
Док чамац плута
Година пролази
Човека нема
Без њега
Нема целине
Виолина без гудала
Рибарски штап без струне
Недовршено
Неречено
Неподношљиво
Онда кад слика севне као муња
И руши бране
Попуштају потпорни зидови
Сузе руше чак и стене
У долини Јужне Мораве
Беле стене које израњају из воде
Кад човек оде
А као да је ту
Нестане

Остану празне собе
Иза њега
Све на њега личи
И свуда је
Чудно присутан
Највише
У мислима
Израња
Осмехом
Осваја
И желиш да ти коначно каже
Где је и како му је
Сада када га неповратно нема
И хоћемо ли се срести
Загрлити
Као у сну
Сад кад је прошла година
Овоземаљска
Како он мери време
Да ли све одговоре има
Зашто не каже
Увек је знао
Али сада не може
И не сме
Треба да влада мир
Између два царства
А неверни нека заћуте
То је дан његовог одласка
И ништа није завршено
Уживајте у дану
Летњем
То је заклон
Само толико знам

© Јелена Протић-Петронијевић

Елеонора Лутхандер, Стокхолм. Рођена је 9. фебруара, 1954. године у Крушевцу. У Београду је пошла у основну школу и завршила Осму београдску гимназију. Дипломирала је на Економском факултету у Београду. Удаје се за шведског новинара Пера Лутхандера 1975. године, са којим има двоје деце, др Александру Лутхандер и мр Амадеуса Лутхандер. Живела је у Будимпешти, Минхену, Москви, на острву Хвару и Београду. Сада живи у Стокхолму.

Елеонора је написала укупно 31 књигу поезије и песничких превода. Превела је најважније савремене шведске песнике на српски, Кристину Лугн, Бруна К. Ојера, Лукаса Модисона и Улфа Лундела, као и избор из хаику поезије Дага Хамаршелда. Елеонора Лутхандер је заступљена у Нобеловој библиотеци са своје две збирке поезије на шведском језику. Заступљена је, између осталог, и у антологији „Шведски хаику“. Превела је песме 186 српских песника на шведски језик, у три тома антологије, „Поезију ће сви писати“, према стиху Бранка Миљковића. Бави се естрадном поезијом и поетским перформансом. Прави икебану од оригами цветова са хаику стиховима. Примила је Златну значку Културно - просветне заједнице Србије 2007. године из песничке руке Љубивоја Ршумовића.

Избор из Елеонорине љубавне поезије, „Медовина “ 2009. изашао је у Црној Гори, а затим и превод Лунделове поезије и текстова за музику „Време за љубав “, као и њена збирка поезије “ Цмоква “, 2012. године.

Елеонорин деда Петар се родио на Чеву. У припреми је њена нова збирка хаику поезије на српском језику, „Ела Чевска“, а 2014. године објавила је књигу „Дубаи хаику“.

ДЕ НАТУРА А. Д. МСМХСІІІ

Љубодрагу Обрадовићу

Скривена
у стакленој башти
песниковог ока
израстох
у нешто налик
ружи
док је напољу
самовао снег
залуто на острву
кога уцртавамо
увек другачије
на картама
срца
па се и бродови
осмехују
онима
који остају

КАМИЛАР

Јуче си ми украо
усамљеност
ни од чега не презаш
моћан си и богат

Желим да ме потпуно
размазиш

Пошаљи ми поруку
камиљом поштом

Камилар нека баци
шаку бадема
о мој прозор

Камилар са осмехом
пуним златних зуба -
твоја награда
за његов труд

ЧЕСМОВАЧА

Предлог за Нобелову награду
из хемије и медицине 2014.

(Ал)хемичари!
Не треба мени злато

Направите ми обичну
голу воду
не тешку
већ слатку

Кресните кремен
о камен
да вода
заискри

Неолитску ватру
већ имамао
и Сунце
да испечемо јаја

Спојте већ једном то
„О са 2 Н“
да у пустињи
на асфалту
кад ожедним
букне оаза

© Елеонора Лутхандер

др Александре Лутхандер, Стокхолм. Александра Лутхандер је са 28. година, постала доктор културолошких наука, а убрзо и аутор књиге „Бергман је мртав – живео Бергман!“. У Уједињеним Арапским Емиратима, доктор наука добија и титулу ШЕИК или ШЕИКА.

Шеика Александра је рођена у Минхену 3. августа 1982. године, у време док је Бергман још живео и радио у том граду, као и њен отац, шведски новинар Пер Лутхандер.

Пер Лутхандер је у Београду 1974. године срео њену мајку, испред тадашњег биоскопа „Јадран“. Можда је тога дана на репертоару био неки Бергманов филм... Тај случајни, али судбоносни сусрет по Александру, забележио је Перов фотограф и пријатељ, Бела Унгер и објавио у шведским новинама „Експресен“. Пер Лутхандер је коаутор књиге „Југословенска лица“. Његов прадеда, Пер В. Лутхандер, пореклом валонац, основао 1856. године шведску пивару Обро, која је у сећање на свог оснивача лансирала ексклузивно светло пиво „Лутхандер“. Лутхандерова је са флашом „свог“ пива прославила у Београду са колегама свој успешно одбрањени докторат о Бергману.

Али, Александра је и кћи песникиње Елеоноре Лутхандер, (рођ. Дамјановић), рођене Крушевљанке.

МОЈ СВОЧ

Мој сат не мери
време
него усамљеност -
време се прелило
у Далијеву слику.

Мој сат ради
само када си ти ту.

Мој сат се навија
твојим пољупцима.

МАСЛИНЕ

Волим маслине,
свих величина и боја
оне су једноставне али
незаменљиве.

Маслине су мали
усељеници
из разних земаља,
оне долазе
из свих крајева света
у наш јеловник.

Оно мало што носе у
себи
чини много тога бољим и
укуснијим.

На лицу пице сијају се
очи маслине.

БАЛЕТСКЕ ЦИПЕЛИЦЕ

Скидам са себе страх
од оца
као један нежељени
брош
бацам га на под
он се разбија
као ручна граната

Гори подрум сећања
уплакане лутке машу

Моје румене
балетске ципелице
одвеле су ме далеко
из игре

© Александра Лутхандер

Бојан Ђурица, Београд. Рођен 14.11.1972 у Београду. Економиста за туризам - VI степен стручне спреме, запослен у Туристичком предузећу *Intertours*. Поезију објављујем на БЛОГУ ПоезијаСРБ.

ТРЕЋИ ВЕК ЊЕГОША

Дубок наклон праоче песника,
што нас гледаш озго са небеса,
срца греје пут нам показује
вечна светлост твојега телеса.

Ој Владико вечна теби слава,
свака реч ти неку тајну крије,
једна си од најмудријих глава
од како је српства и Србије.

Немци, Турци, погани изроди,
не даше ти мира заспаломе,
воља њина врагу да угоди
и отму те царству небескоме.

Но на небу други закон важи,
што на земљи то не важи горе.
па им душе Свети огањ спржи
те у прах претвори злотворе.

А ти оста горе над облаком,
око тебе србски витезови
они копљем – ти владико пером!
створи што Србин не заборави.

Ој Владико огромно ти дело,
Србу ти си и светлост и нада
пут којим се излази на небо
„Ђе Обилић над сенама влада“

Ој Маестро ево трећег века
не знам ни да избројим те дане,
небо јоште не виде човека
што уз раме може да ти стане.

НЕПРИЈАТЕЉУ СРБИЈЕ

(Не дирај Србију)

Стежи зимо веј без милости!
Нек им пути остану без трага,
Хладноћу им утерај у кости,
А из тела истерај им врага.

Грми громе спржи им кораке!
Нек се ко зуб на ораху сломе
Овај дан хоћу да запамте
Кад су кренули ка народу моме.

Шибай ветре не питај за Бога!
Нек им снови буду жеље пуне
Муње, кише поведи са собом
Из облака нек се на њих стуште.

У помоћ зови тајфуне и оркане,
Па оплети да не знају где су
Удри! Ломи! Нек прокуну дане
Јер непријатељ мог народа јесу.

Нека једном за свагда науче
у нас Срба снажне ватре пламте
а ко ватру дира тај се и опече
Док су живи - нек то памте!

ДА МИ ЈЕ МОЋ ДА ЗАУСТАВИМ ВРЕМЕ

Да ми је моћ да зауставим време,
Бар на један секунд, трен,
Мислим да би то био онај тренутак
у којем је била моја, а ја њен.

Да ми је моћ да зауставим време,
Престао бих дане са самоћом да
делим
јер бих могао кад год пожелим
да се пробудим на уснама њеним.

Да ми је моћ да зауставим време,
не би ти становала код мене Туго.
Јер ја бих зауставио онај моменат,
када ме је грлила дуго дуго.

Кажи ми како да зауставим време ?
Откриј ми, пустићу бескрај у душу
твоју.
Јер то ми се чини једини начин
да одагнам сету своју.

Да ми је моћ да зауставим време,
сачекао бих је прво да заспе
па бих зауставио онај тренутак
милион звезда кад се по небу распе

Јер желим да сања снове лепе
па нек јој Месец и звезде и у сну сјаје
да имам моћ да зауставим време
то је моменат који бих хтео да траје

А онда бих се кришом примакао
Том лицу, телу и очима - сненим
и у вечност бих претворио онај
тренутак
кад сам је пољубио у сновима њеним

ЈАЧЕ ЈЕ ОД МЕНЕ

Ако хоћеш да те не зовем,
у реду. Нећу.
Ако хоћеш
да ти име не говорим,
добро. И то нећу.

Ако хоћеш да ти писма не пишем,
у реду. Ни то нећу.
Ако хоћеш
да те погледом не тражим...
Ок! Нећу ни то.

Али ако хоћеш
да престанем да те волим
и да ти песме пишем
то ти не могу обећати.
то је од мене јаче.

ЈЕДНОЈ К.

У јутро, нови дан када се роди
прво што желим да угледам
су ТВОЈЕ ОЧИ.

Прво што желим да чујем
су ТВОЈЕ РЕЧИ.

Прво што желим да додирнем
је ТВОЈЕ ЛИЦЕ.

Прво што желим да пољубим
су ТВОЈЕ УСНЕ.

Прво што желим да осетим
је ТВОЈА ТОПЛИНА.

Оно што желим да буде вечно
је ТВОЈА БЛИЗИНА.

А оно што се ја питам је:
када ћемо се поново срести?

Драган Матејић, Крушевац - ЧЕТИРИ ГРАМА ЕПИГРАМА

НЕБЕСКИ НАРОД

Небески рај траже
изгубљене душе,
плутајући без наде
у проблемима до гуше.

ЖЕЉА

Кад бих мог` о жељи
да пустим на вољу,
државу бих ову
трампио за бољу.

ПАТРИОТЕ

Пију виски,
а певају вину.
Да одеш лепо
у п... материну.

© Драган Матејић

Љубомир Вујковић

Приказ књиге „Безмерја - Љ. Вујковића“, Вељко Стамболија
– **Љубав укњижена у биографију**

Одавно је познато да нам животи пулсирају између Мамона и Амора, између златног телета и њежног убода Аморове стреле. И без пажљивије анализе, није тешко закључити да је вријеме у којем живимо вријеме Мамона. Узалуд Амор одапиње своје љубавне стреле, постали смо тврд оклоп за њихове убоде. Мамонистичко наметање живота поједноставило је сложеност људског бића, осакатило најдубља осјећања и мисли, угрозило смисао постојања, већи дио популације само је успутни сапутник Мамонових захтјева и жеља. Мамон је пронашао и свог помоћника, највјернијег сљедбеника, „Глобалну Чизму“, спремну да притисне, па да и згази ако треба, оне који нису спремни или неће да слиједе мамонистичку филозофију живота. Амор се повукао из скоро свих сфера људског живота. Љубав је избрисана из наших биографија. Живот у ритму срца одавно је прошлост. Живимо у „подношљивој лакоћи бесмисла“.

Ипак понека Аморова стрела успјева да пронађе немамонистичко срце. Такво срце много вриједи. Сва злата, сва сребра и блага нису вриједни једног његовог откуцаја. Такво срце куца и за нас и стидљиво нам се јавља са олтара поезије. Пјесник је Лот кога су музе одабрале да нас подсјети да још увијек имамо душу и срце и да „дан без љубави нема смисла“. Ријечима, звуком, ритмом и римом пјесник разбуђује заспала чула. Мамонистичку похлепу и среброљубље једино могу потиснути „строфе које сетним дахом љубе“. Пјесничка лира, тај њежни адвокат љубави, једина је одбрана од Глобалне Чизме. Љубомир Вујковић у шестоцикличној збирци пјесама знаковитог наслова „Безмерја“, у мекоти лирског трага у сопствену је биографију укњижио љубав, одрекавши се тако јавно мамонистичког погледа на свијет, људе и живот.

Мотиви лијепе драге и изгубљене драге љуљају се на „крилу изломљеног стиха, у сваком од шест циклуса, нарочито у сонетима, том лирском врту у којем је расцвјетавање љубави најраскошније. Од Петрарке па до данас љепша башта за љубавна надахнућа и љубавне снове није још пронађена. Магичну моћ љубави Љубомир Вујковић даје у јарким бојама, како и доликује рајским вртovima. Љубав Мамоново сивило претвара у раскошни колорит боја. Вујковић тврди, ту се с њим слажемо, да је љубав дар, небеско сјеме или клица и космичка сила. Сваки дар због његовог опстанка треба његовати, а љубав посебно. Вујковић не раздваја љубав од пјесме, јер је пјесма златна струна љубави и он пјесмом љуби лијепу драгу. Стваралачки чин и љубав су у хармоничној вези и рађају љепоту, чисту као небо. Пјесник није одолио ни боемско-хедонистичкој вези између пјесме и љубави у којој је „крчма космос“, а вино, виолина и гитара вјерни пратиоци

дионизијске раскалашености.

Кроз ову збирку шуште стихови о вину, љубави, љепоти, чежњи, сновима у складном ритму и успјелим римама, али Вујовићеве метафоре не грле само лијепу драгу и не опијају се вином. Аутор ове збирке, вјеројатно под утицајем овог времена, свој пјеснички субјективитет уграђује и кроз шире тематске опсервације. Путовање кроз еоне од библијске Петре па до „заветне громаде“ Свете горе на Атосу, намеће мотив пролазности, али и нераскидиве везе са прошлошћу. Покушај да се откинемо од прошлости, односно да прекинемо цивилизацијску и културну нит са прецима, велика је заблуда, тврди Вујовић и ми се с њим у потпуности слажемо.

И нове електронске технологије помажу Мамону да „фризира наше животе“. Фејзбук и твитер су потиснули чак и једног Шекспиа, Хајдегера, Волт Витмана, Сен-Џон Персија, Десанку Максимовић....а на дјелима ових великана развијао се хуманистички нерв човјечанства. Аутор је ове величине одабрао у одбрану хуманиза, у одбрану правих и непролазних вриједности, честитих идеја. Брани Љубомир Вујовић и ћирилицу, упозоравајући да без ње Срби губе свој идентитет, јер је „оплођена семеном живота нашег“:

Клонула слова
Болује писмо
Слутњом суморно. Ћуте куће
Били смо и још јесмо
А већ сутра нисмо
О концу трајемо

Моја тужна песмо
Небригом се дајемо
Опустелом прошлом
и безвременеом будућим
У пораз тонемо
У прах. Нестајемо („Опомена“)

Ахилова пета српске историје је „трн поред пута“, који их опомиње да је живот, ипак, велики бол. Вујовић је у своју поезију уградио највећу и најоштрију бодљу српске историје – Косово, доказујући, по ко зна који пут, да је Косово српска земља, уграђена у српску митологију, територијално омеђена Световидовим очима, печажена Немањићевим православним манастирима, Лазаревом светом жртвом и херојством српске војске у Великом рату. Вујовићеве стихови прате српску голготу кроз вријеме, који је „крадљивац наших живота, надања, а стаје само када љубимо“. Драматична, његошевска, борба између таме и свјетлости људски је усуд, а српски понајвише, закључује аутор „Безмерја“.

Има у Вујовићевој поезији и клонућа када резигнирано стихотвори да је, можда, пуни смисао нашег постојања сан. Ово повлачење из сурове стварности произлази из тврдње да је „сан почасни трон пјесника“. Снови прочишћавају јаву која нам често није склона. Освјешени, окупљени и прочишћени лакше подносимо „трн у пети“.

© Вељко Стамболија

Ксенија Алексић, Крушевац. Рођена сам у подножју модрог и кршног Велебита. Тамо негде где су зиме биле дуге, беле и хладне. Те Нове године Госпић је утонуо у снег, лед и леденице. Безбрижно детињство и још раскошнија младост остаде у Оточцу... у Лици... А онда студије на Педагошком факултету у Ријеци, затим почетак на Педагошкој академији у Крушевцу и завршетак на Учитељском факултету у Врању- постадох професор разредне наставе... Рат и све оно што та реч доноси (односи) са собом касне јесени 1991. године довео ме у Крушевац. Радим оно што највише волим -рад са децом у једној од крушевачких основних школа! То ме надахњује и испуњава... као и моја породица која је увек уз мене и којој припадам.

Пишем одавно, такорећи, од када себе знам... Иза мене је једна збирка песама „Да ли сањам“ издавача Арт клуба СПС-а Крушевац и сајта www.poezijascg.com као и неколико песама објављених у заједничким зборницима песника сајта поезија.срб , а све остало је део прошлости... или будућности... видећемо!

ДА ЛИ?

Обичне речи у необично време
када се светлост утапа у ноћи.
Да ли се мисли преплићу са мојим,
или те живот убија у сећањима и самоћи?

Да ли гасиш снове у чаши пристиглог вина,
док се пијан припијаш уз врело тело дама ноћи?
Не тражи ме у магловитом трену од сванућа,
јер ја више никад нећу доћи.

Не куни ме вечерас,
јер узалуд ти реч грубим гласом мили...
И све би било тако лако...
да не постоји оно болно... пламтеће... ДА ЛИ?

ПРЕД СЛИКОМ СТАРОМ...

Кад у поноћ заћуте свирачи
и гудало старо утихне у тами,
у углу тек разоткривене спознаје
застане стара мисао бар на трен...
И ту... између сна и реалности,
уморна од низања метафора и рима,
клонућу духом погнуте главе
пред старом сликом која виси са зида.
Избледео оквир, расклиман,
чађав и крут, скрива прикривен
осмех под набораним челом
док ниже се трагедија
у погледу без дна...
Руке на грудима нестају у магли
додира...
Осмеси у наборима коже
топе се пред мирисом буђи.

Чежња ко муња у мени сева,
и ноћу непостојеће
у стварност се претвара.
Њишу се слутње на ветровима
не испричаних снова...
Приказ речи исклесаних у хладне
хриди, стене и камења...
Поглед са слике мрзне крв у жилама,
устрепталe илузије стваране
горчином алкохола...
О... ви пијане ноћи властитог потонућа,
док на коленима понизно молите за
парче сувог хлеба...
Пожелех речи што украдоше
без поздрава,
речи које пристижу
без опомене и скрупула...
Пред старом сликом на сивом зиду
срама, плача и боли,
у углу где мириси кроз поре живота у
дрвене подове кришом улазе...
...стапају се са новим душама
разастртим у властите поборе!

Не ћутим реч.
Не осећам поглед! Отупех...
Погнуте главе
бежим од слике што даље...
...утонух у сопствено нестајање...

РЕЧ НОВИХ НАДАЊА...

Лагано....
Зимом окован дан....
Корак по корак одмичемо,
Тонемо у дубок сан!

Полако...
Свитањем започиње ноћ...
Тренутак истине у магновењу,
Несигурност чини моћ!

Тихо...
Сузом прекривено јутро...
Одбачени од времена и простора,
упловисмо у луке немира и раздора!

Пст...
Ни реч да писнеш...
Окуј разум и заледи мисао,
у вртлогу понора...
– да би опстао!

Врисак....
Главе у песку...
Бисерна ниска речи
заувек ишчезнула,
молим те...
– сакриј ме од овог лудила!

Бол...
дубока и постојана... непролазна!
Ако икад пронађеш реч постојања,
застани, послушни, узми је...
– реч нових надања!

Љубисав Грујић, Пожаревац. Ожењен сам, имам двоје деце, запошљен сам у ТЕ „Костолац“. Електроничар сам, песник и афористичар. Афоризми и песме су ми објављивани у Вечерњим новостима, Илустрованој политици, Хумору, Афирматору, Авлији. Заступљен сам у многим зборницима и антологијама (Вршачко перо, Рудничка врела, Моравске тајне, Вукови ластари, Ноћ Боема, Гарави сокак, Трагови на песку, Афотека, Осмех живот значи, Сенке и успомене, За мирис Божура...).

Имам више награда и признања и члан сам К. К. „Браничево“ из Пожаревца, К. К. „Момчило Настасијевић“ из Горњег Милановца и К. К. „Чегар“ из Ниша.

ЋУТАЊЕ

Проводимо тако године, месеце, дане,
ћутећи само да причамо у мемо.
Све су приче наше давно исказане,
сада само ћутећи добро се разумемо.

Некада сам видео небо у оку ти плавом,
писао ти песме као и сада ову.
Сада је наша прича само климање главом,
заборавили смо све старе, а немамо нову.

Чувамо тишину као грумен од злата,
прећутимо чак можда и када маримо.
Ћутање тек поремете казаљке сата
са зидова, у којима заједно старимо.

И не знамо до када ће то ћутање трајати,
ако један оде да ли ће га прекинути,
да ли ће се онај други ћутећи кајати
што ће све неизречено тада у ћутању чути!

ДАНЦЕ

Живота свога већ назирем данце
а увек сам горе, у звезде гледао.
Окован често у челичне ланце
увек их кидаи и никад се предао.

Кад сви се сагињали ја устајао горе,
док други спавали ја једва зевао,
давили се у реци ја препливао море,
кукавице кукале ја гласно певао.

Коса ме живота није покосила,
секла ми главу а ја се опет рађао.
љубав ме је на својим крилима
носила,
стрелом ме циљали а ја њих погађао.

Лавовске снаге више ни ја немам,
не откључавам више многе катанце,
све мање зевам а све чешће дремам,
назирем свога живота данце.

xxxxxx

А веровах да живот буре је без дна,
да пола васионе у њега би стало,
а сада када данце му назирем ја
видим да то буре је-тек буренце мало!

ИМА НЕШТО

Има нешто
што ти нисам рекао,
а волећеш чути, знам:
Такву сам жену
цео живит чекао
и никоме те другом
не дам!

Има нешто што
ти желим рећи,
а волећеш чути, знам:
До тебе све ћу
препреке прећи
да љубав ти
најтоплију дам!

Има нешто
што кријем у себи
а волећеш чути
овога трена:
Сву љубав света
поклонићу теби
јер ти си
најдивнија жена!

© Љубисав Грујић

Марко Савић, Крушевац. Рођен сам у Крушевцу 14.3.1990. године, где сам завршио основну и средњу школу. Студент сам српске књижевности и језика на Филолошком факултету у Београду. У слободно време пишем поезију. Волим поезију Бранка Миљковића, и волим све Милице у свом животу. :)

ЈА ДУШЕ ИМАМ

Ја душе имам за боље сутра
ако ће сутра брзо да сване
да боља ми дођу, ведрија јутра
што назиру све светлије дане.

Ја душе имам за ватру која
шири сву своју светлост што има
беше богова силних, сад моја
ужарена и буктава рима.

Ја душе имам, жалосне врбе
за њих највише, јер с разлогом
тугују, јер њима гране врбе
од душа распетих монологом.

Ја душе имам за старе усне
што траже ухо које ће чути
шта бунцају када кошмар усне,
шта им страх шапће, шта стрепња
слути.

Ја душе имам за разбибригу
што некада гризе кодекс части.
Неко је рек'о: ма разбиј бригу,
па ће и фигура лакше пасти.

Ја душе имам и душе немам,
моја је душа свуда по мало,
њоме причам и плачем и певам,
њоме живим све што је у њу стало.

ДЕВОЈКА СА КВАЗАРА

Отиђи на квазар и прочитај стихове
урезане у магли, рекла је,
док још није ни знала за мене,
да постојим и да волим путовати.
Тамо је сваки шум, сваки звук
у боји њеног француског р.
Свака комета која пролети
грубо и невешто покушава
да исцрта облик најлепшег прамена
њене косе.

Усхићен на квазару ја убирам,
сакупљам речи
по малим густим маглама и облачцима
и слажем стихове као дечју играчку.
По овој недоказаној планети јурим
као недоказан.

Хватам речи као лептире по пољу
и тек сад видим како су моје речи
мале, просте и горке.

За њу се свака реч мора омирисати,
помиловати и пољубити, као да њу
пишеш!

Боја њеног гласа ме увек подсећа
на то да би требало чешће да пишем
песме.

Сјај квазара не мршти обрве,
него их извија као крила
најлепшег лептира тог дана.

ЗАЉУБЉЕНОСТ

Једна ми се мисао
подругљиво шепури по глави,
јер не могу да мислим даље од ње.
Она се у облацима умива,
пред сунцем суши косу
и звезде лиже за дезерт.
Греје се у црвенилу које прави у мени
и којим ме чини срамежљивим.
Као неки матори, искусни песник
саопштава ми да ће надале
у мени двоје писати поезију.
Ставља ми сочива на очи
у која су урезане њене сенке,
и гура крпу у уста
коју касније тресе на папир.
Предсказује пољупце који
дувају у крвне судове
да се крв из мога мозга сјури у срце
и да се препумпа
од нечијег простог заноса, непажње.

Она хоће да ме води у обилазак
неког лица које прсте топи
колико је вруће
и усне не пушта назад,
него пушећи се у пољупцу
лепи за себе,
а трепавице мекша
као кекс у врелој кафи.
Она хоће да ми очи горе,
да ми се сочива топе,
да се сједине с њима
и постану један загладан поглед
у њен мирис, звездама наштрцкан
и косом насукан под моје ноздрве.
Хоће да наноси на себе тај мирис,
својом лепезом од маште тканом
да би игнорисала дим
који би ми излазио из ушију
и да би неометено слушала
цвиљење мојих непаца.
Када спавам, у јастуку ме будно чека
заваљена и ушушкана у перо,

које понекад понесе са собом,
па голица мој мозак пред спавање,
да бих сањао шта она жели.
Намеће се и свуда стиже
пре мог погледа.
на ручном сату, у роковнику,
на свакој фигури шаха која коти
идеје.
Уметнута је у свако перо
птице коју испратим у лету.
У сваком звуку
који некако допре до мене
чујем њу како сладуњаво шапће
гласом умазаним малинама:
„Мисли на мене,
мисли на мене,
мисли на мене.“
и тако ми пара и топи уши.
Људи, она ме тера да читам
стихове у сунцу
који јој чешљају сјај
низ пропланке мога мозга.
И када сањам, ја сањам њу како
плеше
са мишљу неке друге главе
да бих за њу нашао пар
који разуме њено лудило.
Она се купа у вину
које понекад попијем
можда са намером да је опијем.
У сваком дашку ветра
ми се пргава,
безобразно уноси у лице.
У џеповима мог капута
када хоћу да загрејем прсте
она ме подсећа на себе
дувајући у њих.
Лета проводи у хладу
корица мојих песама.
Она је измислила епитете
којима узалуд покушавам
поткрепити њен опис.
О, види је само
како зна шта ради
сваки пут кад ме изнова усхити.

Младен Милутиновић Ђомла, Зајечар. Рођен је у Зајечару, 23. новембра 1989. године. Поезијом и уопште писањем почиње да се бави почетком 2004. године када одлази у Београд и уписује Железничку техничку школу. У почетку пише текстове инспирисане песмама метал и рок бендова. Међутим, кроз средњу школу, и касније факултет, пролази кроз различите успоне и падове у љубави, што ће касније довести до почетка његовог писања поезије инспирисане песмом Иве Андрића „Жеђ“, 2010. године. Од 2010. до 2013. пише 17 песама, углавном љубавне тематике, што најзад обједињује у књигу песама „Наћи ћу те“, крајем 2013. која је у самосталном издању аутора угледала светлост дана на званичној интернет страници књиге, коју читаоци могу бесплатно да преузму.

Тренутно студира Високу железничку школу у Београду, пише свој први роман, који ће бити издат крајем следеће године, а поред поезије бави се хип-хоп музиком и писањем текстова за различите рок бендове својих пријатеља.

ДОК СКЛАПАМ ОЧИ

Ја сам дете које живи у мислима, не волим много да причам,
више волим да говорим прстима, и волим да се са тобом играм,
лако се капирамо, па лако пратим твој ритам.

Уживам да те гледам како спаваш, волим твоје црте и ноте,
у одсјају месечине са твог лица, тако милог погледа и доброте,
купам се полако и срећу обликујем њоме.

Стискам те у загрљај, и нежно мазим твоју косу без мане,
ја.. ја не желим... ја не желим овај тренутак икада да престане,
ти и даље спаваш, нежно узвраћаш загрљај, и слике су поново стварне.

Враћам кроз мисли тако лепе слике, слике пуне нежности и страсти,
Касно је. Време је курва. И ускоро ће напољу тамна завеса пасти.
Док склапам очи молим сунце, овог јутра, бар мало да закасни.

НЕКАДА

Снове које смо градили,
заборавили ми смо,
оно што смо желели,
одложили смо.

И некако ти се чини,
да све једноставно било је,
дани су били дани, ноћи су биле
ноћи,
али ухваћен у размишљању о томе
полако губиш се,
а ионако одавно уживаш у самоћи.

Више не знаш где је почетак,
још мање где је крај,
више не машташ, не сањаш,
не волиш,
само да прогурамо дан, дај.

И понекад те сретне тренутак,
тај мали тренутак наде и среће,
али колико год се трудио
да га сачуваш и спасиш,
он са тобом остати неће.

Питањем зашто враћаш се на почетак,
тај круг је одавно досадан и дуг,
али више немаш ни снаге ни воље,
да из њега тражиш, вани, пут.

Некада су жеље деловале стварне,
само је било питање времена – кад,
међутим тада нисмо рачунали
да живот
можда није рачунао на нас.

И тако, снове које смо градили,
заборавили ми смо,
оно што смо желели,
заувек, одложили смо.

ПОСЛЕДЊА НОЋ СА ТОБОМ

Прошла је поноћ. Ево кише.
По тамном небеском своду муње
бесне,
као мисли моје кроје нити сећања,
све више, све што чувам у себи,
груди су тесне.
Громови долазе. Будни су.
Будни као моја свест
што по мраку вилени,
путеви којима сам стигао
до овде чудни су,
иако су водили ка једној,
једној дивној жени.
Скренуо сам са пута. Ненамерно.
Превише је била далеко
да ми осветли пут,
по мраку сам се губио и падао,
савесно,
али никада због тога нисам био љут.
Погрешно сам схваћен. Очигледно.
Због тога ми је у суштини највише
жао,
мислила је да не долазим,
да се не борим,
а ја сам за њу звезде
са неба среће крао.
Успорава. Нема више муња.
Дунуо је ветар,
и тишина је опет љубоморна,
кроз собу последња мисао о њој
се шуња,
и одлази далеко, далеко у нека
невремена.
Стала је киша. Већ је свануло.
Сунце је прогледало,
и облака више нема,
погледао сам поред себе,
затим се осмехнуо,
на њеном месту сада је друга жена.
Још увек спава. Нећу да је будим.
Уживам, гледам је, слушам,
удишем нови дан,
Сунце се стидљиво њеном лицу нуди
Она га је прихватила. Схватам.
Више никада нећу бити сам.

Сандра Миладиновић, Мајдево - Крушевац. Рођена је у Крушевцу 17.07.1971. године. Економски факултет у Београду смер Финансије, банкарство и осигурање завршила 1994. године. У души јој ипак увек живе поезија, сликарство, музика, филм... Њена фантазија је увек изражена кроз призму православља и породица је смисао њеног живота! Природа и село су део њене бити... Мајка је малолетног сина Душана Стојадиновића и то јој је ипак најдража и најважнија улога у животу... Живи у селу Мајдеву надомак реке Расине....

ИСКРА

Била сам река и цвет јасмина,
ватра и галеб поломљеног крила...
Била сам небо ведро и дубоко,
невино и нежно као девојачко око...

Оно чудо шарано дугиним бојама,
као лудо па олујно, мутно и оловно...
Кишно и бисерно, зрело као нар,
господар воље, души мук или дар...

Чар сам чинила звезданим ноћима,
јездила дуж месечевих зрака...
Огледала се у тишини вољеног језера,
и шетала улицама града и мерака...

Била сам море, бурни океан,
тиха голубица испод трошне стреје...
Била сам степа, савана, прашума,
али искра љубави - знала сам где
је...!

ОДБАЧЕНА

Заиграј, полуди ти парче свемира
весела ко' птица полети под сунцем...
Загри, пољуби, лепа голубице,
нека твојом косом мирушу улице...

Заведи па скопни као сенка у подне,
опчини погледом, нека ти се диве...
Речи нек се топе са твојих усана,
пробуди и оне што мисле да живе...

Твоје дивне очи престо су свитања,
необична тајна огледала реке....
Сећања са тобом многе би пренула,
као првих дана усахле би сенке....

Ти живиш у бити одбачених снова,
оних што у заборав послати су
давно...
Али, ничеш снагом најјачих „корова“,
лишаш као лишће у пролеће славно...
Заиграј, нек титра у грудима срце,
као никада нек руке понесе ти
ритам...
Ти музо љубави и парче свемира,
одакле навраћаш знаће ко' је битан!

ИЗИГРАНА

Оној старици са литице што гледа,
валовиту реку и прудове,
вирове и лугове...
не замерите сећање на доксате,
плотове и запреге,
градине и воденице, мирисне дуње,
оне прве зоре рујне девојачке...
пролећне...
и увојке дуге расплетене...
уздахе и чежње...
раширене зене... његове очи...
омиљене...
Опростите јој све мисли и жеље
док седи попут сене сама,
скрштених руку,
и мирише струк дивље нане,
сећа се растанака, туга,
радости и најбољих слуга -суза...
Стазама своје младости
открива изнова
слике проживљене
и види себе јаку и једру,
веселу и поносну, младу и пожељну...
како носи ведро
пуно хладне изворске воде,
децу и вриску
радости док беру
највишу трешњу у пољу....
Себе најбољу....
Беше дете, девојка,
супруга, мајка, бака,
а сада дрво осушених грана
и корена који се назире
испод трошне земље...
А, чинило се могла је боље и више...
Те своје снове, жртвоване,
не проживљене...
да ли то судбина пише својим пером
залазак сунца и остатак дана...!?
Опет и ову ноћ остаје сама...
Изиграна...?!

МАРКИЗА

Понекада ми је тако тешко гледати
тај бесмисао који ковитла око нас,
као да се шепури и шета бахато,
без стила у таласима „тражи спас“.

Та тајна у мени надође као врело,
набујала вода слије се низ брзаке,
о камење удара као о зид чело,
док не дође у тишак и међу врбаке.

И још једна видра ту још брану прави,
рак из обале клештима се брани,
вилини коњици играју се чудом,
узалуд изгарам оволиким трудом...

Видим живот тече - магију наставља,
сва чуда постоје под небеском капом,
дијамантска киша као над Венером,
учини ме тако баш неспретним ђаком!

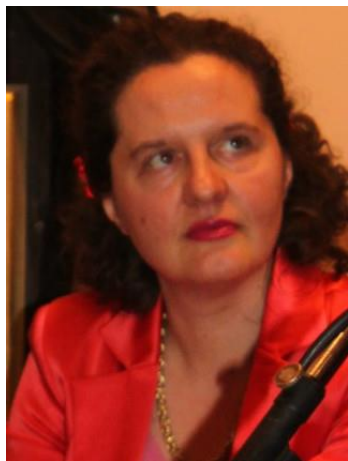
И док свећа гори иза сваког угла,
лете још лептири збиља разних боја,
и док ветар чешља низ зелена поља,
ено, градом шета и моја и твоја...

У индиго свили и очима неба,
застаје крај чесме и преда се гледа,
нагло се окрене и осмехне иза,
па погледа напред као каква маркиза!

Чујем звоно бије иза нашег брега,
одзивања као ехо о куће што спе,
од тога и њима вратила се боја,
и дишу брегови као никада пре!

Кочије су стигле са њом и њеним
дахом,
сигурна где крочи оставља без гласа,
не предаје битке и не гасне лако,
брани куте душе одана и јасна!

Та, моја и твоја НАДА!

Зора Митровић, Крушевац. Рођена је 7. октобра, 1969. године, у Крушевцу, од оца Љубомира и мајке Марије. Средњу школу, гимназију, завршила је у Крушевцу, а мастер студије енглеског језика и књижевности на Филолошком факултету Универзитета у Београду. Писањем се бави од пре неколико година. Има једну објављену збирку песама, ПЕСМЕ, 2010. године, и три необјављене збирке, и један необјављен роман. Воли плишане меде и сања о правди.

ПЕСНИК

Плакало је небо над болима овога света. Падале су кише ломећи своје гране о стреле вихорове.

Бесомучна борба трајала је вечни трен, а онда се примирила у тренутку вечности.

Низ груди планинске, ромињале су горске сузе. А оне беху згасле на обронцима дугине наде.

Тако је песник себи крчио пут кроз прашуму људске спознаје. Споро је напредовао, јер су му ноге биле отежале од духовних ланаца рањене душе. При сваком кораку, он би застајкивао и тетурео се у ходу. Али, ишао је упорно напред. Свакога дана, низали су се метри у реду. Метри преваљеног пута.

Да ли ће песник стићи на одредиште?

НЕУЗВРАЋЕНА ЉУБАВ

1.

Страшно боли неузвраћена љубав. Али, и она је више у нашој глави, него у стварности.

Жена, интелектуално и духовно јака, увек себе сматра недовољно вредном љубави мушкарца кога обожава. Он је за њу идеал, нешто узвишено, и она, пуна личних комплекса и питања, не уме да се избори са њима. Као да кажњава себе за раније погрешне животне изборе.

А он и не слуги, каква се борба у њој води. Она га воли, лудо и безумно, али и бежи, и крије се, и ћути. И све је то мучи, и раздире, и она то назива, у својој глави, неузвраћена љубав.

А није свесна да када би била обична и проста жена, када не би толико размишљала, да би се он можда и заљубио у њу, и волео је.

У међувремену, он воли друге, мање вредне жене, јер она, једна и једина, која га лудо воли, није сигурна у своје вредности, па узмиче и игра игру која њу саму највише повређује.

СРБИЈА

Да ли то душа јеца што Земља се у прабини цепа? Да ли то свест српска и савест словенска на испиту је Историје света?

Да ли духовна и интелектуална елита ћути пред окрутним западом капитала, који круни морал српства, а отаџбину дели на милионе безимених искри кристала?

Без имена, инфраструктуре, без части и родослова, да ли је Србија отаџбина иста или нека нова?

Иста је она, али крвава од боја, и зато се не препознаје лице њено, али једна битка није пораз, а пораз јесте душа од пепела која се клања сенима зла. Да ли се она клања сенима зла?

У то веровати не смем, јер она је мени још увек мила, као лептиру крила.

Па зашто би се лептир одрекао крила, зарад чашице бацила?

© Зора Митровић

Звонко Гилић, Коњух

ВИНСКА ПЕСМА

Када сам млад био
И лозу калемиио
Нисам ни слутио
Које сам добро чинио

Над гиџама сам зној лио
Од мотике жуљеве добио
Све од себе чинио
Да бих добро вино добио

Да нисам лозу калемиио
И винограде садио
Сада не бих вино пио
И не бих толико срећан био

Не би лепе берачице
Брале слатке гроздове
Нежно их миловале
Са бобицама се сладиле

То зрневље сам
у вино точио
са њом га пио
И њене усне љубио

Да се роди срећа права
Све потиче од калема
Преко гиџе и муљаче
У чаши се завршава

И кад некуд одем
Без вина сам као без воде,
Једва чекам да се вратим
Ужелим се Бахусових капи

Да нисам лозу калемиио
Можда бих срећнији био
Више бих вино пио
По кафанама време проводио

Са јаранима се дружио
Лепе жене јурио
Боемски живот живео
Ех где би ми крај био

Да нисам лозу калемиио
И са њом се саживео
У њеној лепоти уживао
Можда сада и ја жив не бих био

И када бих се поново родио
опет бих лозу калемиио
поново винограде садио
њене усне љубио
и са њом срећан био

С Л У Т Њ А

Калем је за мене икона,
Велика, узвишена светиња,
Као црвено вино
Што тече мојим венама.

Ја калем копам, прскам,
заливам,
Чувам га од болести и
штеточина,
Од разних ала,
Бога молим да га сачува
Од града и олује,
Од разних зала.

Ако ми небеске аждаје ипак,
Истргну калем
из мога живота,
Мога срца и мојих руку
калем ће да се осуши,
тада ће за калемом настати
велики бол
и туга у мојој души.
Слутим!

Саша Милетић, Крушевац. Саша је рођен 1970. године у Крушевцу. Пише љубавну, рефлексивну, сатиричну и хаику поезију. Члан је удружења песника Србије „Поезија СРБ“ из Крушевца и К. К. „ Душан Матић“ из Ћуприје. Добитник је више награда и признања. Објавио је књигу поезије, „Замах лептирових крила“ (2012), а заступљен је и у два зборника љубавне и родољубиве поезије: „Окретање точка“ и „За мирис божура“. Поред поезије, велика Милетићева љубав су и афоризми. Члан је Удружења песника Србије - ПоезијаСРБ, са седиштем у Крушевцу.

БИСЕРИ

Тај твој сјај
Анђеоски
У очима

Те твоје искре
Што дарујеш
Свету

Те твоје звезде
Што светле
У тами

Ти твоји извори
Где се лептир
Уми

Ти твоји трептаји
Што зенице
Крију

Остаће два бисера
На дну мора
Дубоког за мене

НЕМУШТИ ЈЕЗИК

Говори птица са шумом
И писац са књигом
Говори виолина са гудалом
И рибар са морем

Говори ветар са врбом
И водени свет са реком
Говори дете са трешњом
И лептир са цветом

Говори месец са звездом
И облак са кишом
Говори петао са зором
И слика са зидом

И ми смо говорили
Немуштим језиком
У два неразумљива облика

Крадем те од вилине ноћи
 Кад се месец у теснацу копрца
 А ти плодна к'о црница
 Роди ми осмех и откуцај срца

У пољу се пробудисмо
 Где шеву роса умива
 И лептир се са лептиром игра
 Ту, где се река у реку улива

Сладиш ме као твоје слатко име
 К'о најслађе воће пуно нектра
 Пустила си богомољке и скакавце
 Да се опију мирисом твојих недара

А ти пламтиш као жеравица
 Коју ветар носи и даде јој крила
 Расула си косе, босонога ходаш
 Не знам дал' си жена или нека вила

И док ваздух сече к'о оштрица ножа
 Као црно вино што слатко опија
 У бунилу остадох без даха
 Једна ружа поред мене клија

И кад се дан од ноћи дели
 И први се сумрак јави
 Сањаћемо опет уснама сан
 Заједно са свицима на мирисној трави

Шћућурени у пласту сена
 Нашли смо плодно станиште
 Не тражећи кошену траву
 Рајско нам поље поста уточиште

Крај потока у травама дивљим
 Витлало је неко ветровито време
 На брежуљку поред старе разгранате
 липе

Проклијало гордо багремово семе

Храниле га кише, подизало сунце
 Будиле га зоре, опседали дроздови
 Радовале пчеле, штитили га људи
 Зиме га грејали чисти бели гроздови

Нарастао багрем сад у небо гледа
 У месецу мају ништа није крио
 Цветовима својим бојио је рухо
 И од своје браће најлепши је био

А крошња му лишћем препуна живота
 Клањају се пред њим врбе и тополе
 Гране су му топла украсила гнезда
 И зверке што у трњу заклоништа воле

Хладио је главе кад звезда упекне
 Опијао вече ветар кад га њише
 Скривао је сенком заљубљене душе
 Расцветали багрем ноћу кад мирише

Кроз године ове, крепило га време
 Крај потока на брежуљку он и даље
 блиста

И усред пролећа у замаху снаге
 Све се више шири и све гушће листа

Још увек је тамо, брани своје место
 Штити своје семе, веран шумском
 роду

Не слутећи ништа са свога станишта
 Дал' ће бити огрев ил' украс на поду

Живомир Миленковић Жића, Крушевац. Новинар и публициста из Крушевца. Писањем се бави још из основне школе. До сада је објавио следеће монографије: „Жупљани за незаборав“, „Успешни Крушевљани 1“, „Успешни Крушевљани 2“, „Успешни Крушевљани 3“ и „Успешне Крушевљанке“.

Учествовао је у писању „Мале енциклопедије Крушевца и околине“, „Енциклопедије крушевачког краја“, пето-томној монографији „Пут ка врху“, и публикацијама „Моћ изазова“ и „Осврти у корацима“. Бројне стручне, публицистичке и новинарске текстове објављивао у разним листовима, часописима и ревијама. Песме је публиковао у листовима и часописима, у заједничким збиркама и на интернет сајту www.poezijascs.com. Са породицом живи у Крушевцу.

КРУШЕВАЦ ИЗНАД СРБИЈЕ ЈЕЗДИ

Крушевац има два бистра ока
Чворновате руке тежачких мука
Багдала тај Божански поглед
Даје светлост у бескрај и недоглед

Крушевац има ореол Српства
Завет бесмртника са Косова
Лазарица звони до Хиландара
И опомену страшну са Слободишта

Крушевац изнад Србије језди
У златним кочијама Лазара Цара
Милићевим балванима поруку шаље
Душмани од Србије руку даље.

КРАДЕМ ТЕ НОЋУ

Крадем те ноћу
Стављам у срце
И љубим Месец

Молим Бога за благослов
За нови родослов
И животни стихоплов.

Односи ме зора у нови дан
Јутро је старије од вечери
Опија ме светлост у бојама дуге

Замрзнух осмех на уснама
Сањам на твојим грудима
А на јави ветар ми дува у леђима.

ПРОСЛАВА 700 ГОДИНА МАНАСТИРА БАЊСКА

Године 1313. после Христа
Велики српски краљ
Стефан Урош Други Милутин
Подигне манастир Бањску
Обновљени храм посвети
Светом Стефану великомученику
Заштитнику династије Немањића
У седам векова буре и олује
Храм је растао у висине
А палили га и разарали
Злотвори бројни и тирани разни
Турци га ђамијали, рушили,
Шталили, скрнавили
Коначно почела је обнова
Стигло монаштво из снова
Лета Господњег 2013. 15. августа
На празник Светог Стефана
Прослава 700 година манастира Бањска
Окупио се бројни српски народ
Али где су професори, научници,
уметници
И други угледни Срби са Косова и
Метохије
Каже ми Синиша Минић професор
овдашњи
Било би више света
Да није оних издајника и лажно бораца
Што седе у првим редовима
А народ их презире и куне
Митрополит Амфилохије славни
Даде благослов да свечаност почне
Сачувајмо Србију и Косово њену главу
Јер нема тела без главе и душе
Србија је цела, а не само Београдски
пашалук
Никола Селаковић министар правде
Одржа учено слово из главе и без папира
Александар Вулин затражи јединство и
слогу
Оцу Данилу игуману Бањске
Поклони копију Милутинове хрисовуље
Која се чува у Цариграду
На Босфору славном граду
У славу Светога краља Милутина
Српства и Исуса Христа
Певала је и играла младеж из Лепосавића
Наступили су сјајни глумци
Харизматична дама Јасмина Стојиљковић

Ненад Јездић
Небојша Дугалић
Прелеп програм увелича
Владика Атанасије Јевтић
Запева песму
Јечам жела Косовка девојка
Пророчански објави завет
Косово је Српско
Било
Биће
Ко доживи видеће
За све госте ручак посан
Бежу тамо и министри
Веља Илић и Братислав Петковић
И још неки званичници из Престонице
Дуга колона мерцедеса оде за Београд
Пратили их ЕУЛЕКС и КПС
Бањска утону у ноћ
А сироти народ оде у неизвесност
Коју им доноси сутрашњи дан.

РЕЧ ЈЕ МОЈ МАЧ

Људска реч од Бога дата
Има моћ љута мача
Од сваке је силе јача
Јер и на почетку беше реч

Речју шибам душмане клете
Што слободи свакој прете
Свемоћне владаре
Бездушне господаре
Сумњиве мисионаре
Разне манипуланте
Црне берзе шпекуланте
Опасне преваранте
Војне лиферанте
Превејане мафијаше
Оргијаше и дрогераше
Лопове и нерадише
Екстремисте
Шовинисте
Глобалисте
И
Од зла сваке врсте исте

Људска реч је од Бога дата
Има моћ љута мача
Од сваке је силе јача
Јер и на почетку беше реч.

Јовица Станковић, Шилов. Рођен 04.10.1960. године у Урошевцу. Ожењен са супругом Верицом, имамо троје деце: Стевана, Иконију и Љубомира.

Основну и средњу школу завршио сам у Урошевцу, електротехнички факултет у Приштини. Данас, као расељено лице живим у Шилову, а радим у Ранилугу у „Телеком Србија“. А. Д.

ЋУТАЊЕ

Пишем да бих ћутао,
Слушам да бих ћутао,
Гледам да бих ћутао,
Ћутим, јер једино небо разуме
моју тишину.

Ћутим, да спасим себе од себе,
Ћутим, да спасим друге од себе,
Ћутим,
Да њихово гласноговрништво
Не допре далеко.
Ћутим, јер једино небо разуме
Моју тишину.

Ћутим и у ћутању ћутим,
Не дам да мисли ремете тишину.
Ћутим јер су други превише рекли,
А мени само ћутање оставише ...
Ћутим, јер једино небо разуме
Говор моје тишине.

ИСКУШЕЊЕ

Руке ми разапете, десну вуче плод
Прамајке наше,
Лева с љубављу стреми, Дух небески да
досегне.
Тело приковано за земљу, ум упрт ка
небу,
Молитвено не по делу, у љубави
Господњи суд иште.

Десно око гледа доле, лево гледа горе,
Разрок и разапет између спознаје добра
и зла,
Мој корак лелуја, час на једну час на
другу страну,
Стојим ли у месту пашћу, корачам ли
куда ћу?

Ни на Небу ни на Земљи, нит окачена,
Преко ње се прећи мора.
Помози Госпode, разапете руке
равнотежу да држе,
Нек слабашно тело моје до твог загрљаја
доспе.

ЈУТАРЊА РОСА

О снови моји, пустите ме ,
Пре јарког сунца што росу испија.
Будан да дочекам свитање зоре,
Кап росе са љиљана да осете усне моје.

У цик зоре, по мирисном пољу,
Са сунчевим зрацима борим се.
И овог јутра, моје срце тужно гледа,
Како сунце росу цветним пољем испија.

О снови моји, да бдим са вама ја више
нећу,
Миришљави цвет, на груди пресадићу.
Кореном нек љиљан обавије срце моје,
Само да росом напаја усне моје.

Тад сунце, од стида нек сакрије зраке
своје,
Пре његовог свитања,
Росу са латице испијаће усне моје.
О снови моји, да бдим са вама ја више
нећу.

МАНАСТИР ДРАГАНАЦ

Траг прошлости тежи ми корак,
Чедност неба надахњује
да корачам даље.
Докорачати до снова ја морам,
снови крила да ми врате,
Поново да летим међ облацима, и
гледам рајска (косовска) поља.

Траг прошлости тежи ми корак,
Али љубав надахњује да корачам даље.
Докорачати до врха Шар планине
морам,
С те висине звезду Даницу рука моја да
дотакне.

Траг прошлости тежи ми корак,
Топлина огњишта надахњује да
корачам даље.
Докорачати до Газиместана ја морам,
С овог места небески свод ми у око
стане.

Траг прошлости тежи ми корак,
Манастир Драганац ме надахњује
да корачам даље.
О светиониче Косовског
Поморавља,
Монаштво твоје на искушеничком
путу
Кроз векове траје.

МОЈЕ СЕЛО

У мом селу граје прађедовског
поколења нема,
Остарели шљивик ни он плода нема.
Ни славуј ту више гнездо не вије,
Мио глас његов нема ко да чује.
Све је тужно што око моје у дворишту
надглеђује,
Мириш пољског цвета коров
надвлађује.

У трошној кући, паукови мрежу плету,
глодари јој темељ једу.
Крај огњишта кандило и икона ми
оста,
Сачуваћу поколењу свом,
као најдражи прађедовски дар,
Што ми из детињства оста.

О трошна кућо, змијарник нећеш
бити,
са старим воћњаком и коровом ћу те
спалити.
Нову кућу саградити, други воћњак
засадити,
Ливадски цвет без корола да никне,
По дворишту мио мирис босиљка да
се опет шири.

О љубо моја, рађај децу,
Испуни ми двориште дечијом грајом.
Да кроз воћњак, што плод доноси,
Уз песму славуја и цветни мирис,
Прђедовско поколење у мом селу
поново да заживи.

Бранко Ћировић Ћиро, Ћиħевац. Рођен је у Дубочици, СО Пљевља (Црна Гора), живи у Србији од 1961. године у разним градовима. 1966. године настањује се стално у Ћиħевцу, где и сада живи. Члан је КК „ Душан Матић“, из Ћуприје, председник је огранка КК „ Душан Матић“, у Ћиħевцу. Члан је удружења писаца Србије, члан књижевне заједнице Југославије, члан је савеза Југословенских књижевника у матици и расејању, КК „Соколово Перо“, из Соко Бање и многих других удружења и савеза широм Србије.

До сада је објавио шест књига поезије и пет књига афоризама, а објављено му је доста радова у безброј зборника широм Србије.

НЕСТАЈЕ СЕЛО

Понављања приче више неће бити
Полако се губе надања и снови
Трајаће још мало док у селу има
Још старац по који

Пустаре су около искезиле зубе
И видокруг селу полако смањују
Дивљина се ето примакла до прага
Из које се звјери преко ноћи чују

Да л' се ово само мом селу дешава
Или су и остала остала без наде?
Вријеме ми брзо, неумитно лети
И снове ми моје безобразно краде

Волио бих да су ово само снови
Да село васкрсне и да се понови
Ал је стварност супротна од снова
Десиће се оно што нико не жели
Зарашће у коров света земља ова

Зато ове ретке са тугом биљежим
И ја као други од стварности бјежим
А кад се све деси, нестаће и снова
Зарашће у коров света земља ова

Сам самцијат овдје тугујем и ћутим
Знам, не могу поправити ствари
Нити рећи: „Стани!“ Нараслој пустари
Свуд около видим да на село режи
Кад бих могло како, реко бих јој бјежи

Без обзира што ћу и како ћу рећи
Вријеме се ово не може избјећи
И пустара клета у догледно вријеме
По селу ће моме, ко утвара лећи
А кад се све деси, нестаће и снова
Зарашће у коров света земља ова.

ОГЊИШТЕ

Ево сједим на камену
Испред моје родне куће
Сам самцијат пун сам туге
Јер осјећам посрнуће

Смјењују се многе мисли
И нијесу баш све јасне
Не знам како и куд даље
Да огњиште не угасне

Отиш'о сам с родног прага
Са непуних шеснест љета
С пуно жеља и надања
Да загрлим пола свјета

Ни мислијо тада нисам
Да ће врјеме брзо проћи
Да ћу доћи на огњиште
Да тугујем у самоћи

Нигдје пјесме нигдје гласа
Ни весеља ни топлине
У самоћи и тишини
Гледам брда и долине

Свуд је пустош и тишина
Сем што јако вјетар дува
И у мојој родној кући
Стара мајка крај шпорета
Што огњиште старо чува

И пита ме што то пишем
Шта то чиним шта бељежим
Свашта рекох мајко моја
Од стварности и ја бјежим

Из ока јој суза кану
Не рече ми ни ријечи
Осјетих је да уздише
Да јој болно срце јечи

Рекох мајко врјеме прође
Ево и ја остарио
Како све се брзо деси
Ко да нисам одлазио

Кад не буде тебе било
Слушај мене мајко стара
Огњиште ће опустјети
Самоваће кућа стара

Туговаћу и ја негдје
Без надања и помоћи
Туговаћу за огњиштем
Коме нећу моћи доћи.

КАД СЕ СТВАРНО ВОЛИ

Кад прољеће простре
Своје шаренило
А мирис бехара
Опојно се шири
Ја за тобом патим
А срце се моје
Не може да смири.

Наша су прољећа
Већ одавно прошла
Али топла љубав
Још увјек нас плијени
Вјерујем у љубав
И увек се предајем
Њеном величанству жени

С пролећном свјежином
Бехар се расплину
С вечерњим зрацима
Свој опојни мирис
Кроз прозор нам просу
А тијело твоје
Као злато сину
Осјетих на врату
Твога даха росу

Створено за љубав
Романтично вече
Осоколи Мјесец
Што у ноћи сину
Покрај мене лежиш
С росом на уснама
У Евином костиму

Заносна и лијепа
С осмјехом што плијени
У мекој постељи
Расула си косу
Загри ме снажно
Ти пољупце вреле
По мом тјелу просу
Узвратих ти њежно
И с твојих усана
Покупих ти росу

© Бранко Ћировић Ћиро

Миодраг Трајановић, Ћићевац - песник аматер. Нисам никог издао па нећу ни поезију, њу ћу волети уз дужно поштовање нашег србског језика. Дописник из Србије листа Србска круна, удружења Срба монархиста за Нови Јужни Велс Аустралија, простора на нету Без цензуре у Швајцарској, члан КК „Душан Матић”. Наравно поред писања учесник сам многих културних сусрета широм Србије. Организатор сам првог сусрета песника у Ћићевцу 1998. године са сада пок. протом Слободаном Крстићем. Многе моје песме су штампане у антологијама.

Део рецензије из необјављене збирке под називом „Речи истине”:

И многи ће рећи и судове и осуде, али на крају крајева надам се увидеће све своје заблуде и, као што и Исус рече, одрећи ће се онога што рекоше па чак и себе сама. Но нека и ова искра помогне вечној ватри да се не угаси и не згасне, јер Јован рече у своме светом јеванђељу: „У почетку бјеше ријеч бјеше у Бога, Бог бјеше ријеч, Она бјеше у почетку Бога. Све је кроз њу постало, и ништа без ње није постало што је постало. У њој бјеше живот, и живот бјеше видјело. И видјело се светли у тами, и тама га не обузме”.

(Свето јеванђеље по Јовану, гл. прва, псалм 1.-6.)

Као што би рекао наш србски народ: „Лепа реч и осмех не коштају ништа оног што их пружа, али и превише значе оном коме се пружају”. Па тако и ја, мало о себи, а делима својим остављам да пруже јачи суд...

БИЉАНА

Б -ио је уобичајен дан	А -ли трајало је кратко
Сусрели смо се на трен	Грејало око срца
Проговорили по коју	Испуњавало
Бисерницу.	надом.

И - сада се живо сећам	Н -аши погледи говорили
Тог времена	Ми остајали неми
Проведеног са тобом.	Путници на мору.

Љ -упки поглед осмех	А -нђели бдели изнад нас
Топлина ширили су се око нас	Стајали на нашем рамену
Речи збуњене застале.	Будили истину у нама.

МАЈЦИ СРБИЈИ

Ето, комадају те опет, мила
позлеђују ти старе ране
и отварају нове
и наши и њини.
Опрости, опрости им мајко
ни они сами не знају шта чине.
Не знају они ни за твоју бол,
патњу твоју
Не знају они ни за твоју љубав
ни за сва праштања твоја.
Ето, ја, крв твоје крви
мало зрно живота што се из тебе роди
осећам и знам за сву твоју бол,
знам за велику љубав твоју
што нам је нико не узврати.
Да гледам као и ти потоке,
реке, мора, безнађа по теби
видим како бездушно убијају
нове животе, младост....
За рад лажног сјаја, новца, илузија
док себи и понизнима дају
одликовања.
Баш зато те молим, мајко
на смеј се свима у лице,
покажи још једном те молим
Оно што јеси
Устани! На ноге! Мајко, Србијо!
И погледај својим уморним очима
нову зору што свиће
и то сунце што се пробија
кроз оловне и тмурне облачине
Мајко! Молим те осмех на лице!
у име свог живота што се родио
још и није
Расплети своју дугу косу
нека се Моравке поново огласе
да нова младост корене своје не
заборави и запамти ко је њена мати.
Не дај да те деца нечастивог сломе.
Пробуди се!
Не дај лажном сну да те понесе!
Већ осмех на лице
и буди нам једна па ма где била
Вечно живела, мајко, Србијо!

ШАХ

Поља живота, поља смрти
На табли времена стоје.
Свака непажња, много рада
Свака маска купи време,
Могућност даје.
Погрешан скок
Два да устанеш
Три да полетиш
Ако победу хоћеш
Мудро само,
јер је и живот шах.
Стаза много
Само једна права
Прави избор

САСТАНАК

Састале се умне главе
А пред њима
На сред стола
Лежи истина гола.
Као по обичају
Тема беше обима и врућа
Зна се
Ту лежаху заједно печени
И јагње и прасе.
Мада, истини за виљу
Поред свега пронађе се
Мало места
И за једну омању проју.
А, онда?
Замарширале руке
Као у неком строју
И бој наста,
Али уместо крви
Народе мој
Тад потече маст и лој,
А на крају боја
Бог да прости
Осташе само
Оглодане кости
И прича о напору силном
Што беше,
А борци уморни и масни
Уз опрост са пуно бола
Заказаше поновни сукоб
Код округлог стола
Бог да прости

Наташа Радосављевић Нара, Београд. Рођена сам 2. новембра 1968. године, крај Велике Мораве, у Јагодини, у православном окружењу. Завршила сам Вишу школу ликовних и примењених уметности у Београду, вођена жељом за аранжирањем и то преплела са калиграфијом и сликањем. Одувек сам тежила да сви око мене буду срећни, па сам тако своју љубав преточила у слике, а своју тугу што није тако и што не може бити, у поезију. Стојим нежна као бреза и устрептала као шумски брзаци и истодобно живим и мрем, сањам будна и будна спим. Моја инспирација у дугим сатима самоће и одрицања изнедрила је и збирку љубавне поезије која се зове „Проток енергије“. Тај живи флуид што тече из мене саме и претаче се у други облик енергије, говори о постојању споне између живота уметника и његовог дела. Зато сам себе преточила у боју и реч и као таква представљам се Вама.

ХТЕДОХ ТИ РЕЋИ

Хтедох ти рећи да си лепа,
ал' занемех пред том красотом.
Вечно опијени дивотом,
љубав је текла душом слепа.

Хтедох ти рећи да си мила,
и срцу моме мезимица,
нељубљена драга милица,
тиха, у сновима се скрила.

Хтедох ти рећи да си море,
таласна пучина бела где
шапатом делфини зборе.

Хтедох ти рећи да си моја,
да те вајам мислима жедан,
ал' душа је твоја без боја.

ПТИЦА

Пустила сам птицу да одлети,
из тамног понора ока твога,
усах'о је део срца мога,
сузе не одолевају сети.

К'о вучије ждрело пуно глади,
утопише се боје те зене,
у беживотне, копрене сене,
нестаде цвркута да ме слади.

Прхнула су крила мога неба,
у тој плавети био си звездан,
ал' извор сјаја оде у бездан.

Гибају се птице у прелету.
У чију ће зену гнездо свити,
и заувек моја срећа бити?

У ПЕХАРУ ВИНА

Густо се вино низ непце слило,
у стомаку жива ватра пржи,
опи ме слад божански до сржи,
очара ме њено лице мило.

Раскошна си Богињо саткала
рајску птицу устрепталих крила,
мед си из пупољака недрила,
зором пелуд по коси уткала.

Лира заведе пијаног Баха,
музика се вином рујним кали,
љубав сазри у омаи даха.

Љубљена ко звук у пехару вина,
где месец гледа свој заводни лик,
плоди се вечност рајских висина.

© Наташа Радосављевић Нара

Даница Рајковић, Крушевац. Даница је рођена 03.03.1949. године у селу Рлици, (општина, односно град Крушевац), које се сместило у самом подножју Јастребца и та чињеница је оставила дубок траг у њеном сећању и подстакла је да прихвати изазов и своје песме, чуване годинама у разним фијокама, у пожутелим ђачким свескама, а највише у души и срцу, изнесе пред суд јавности...

Почети није било лако, било је изазовно, а изазов је донео и плодове - наставак започете мисије, коју је Даница Рајковић сама себи поставила! И то какве плодове! Даница је до сада, у веома кратком периоду, од 2009. године када је објавила прву књигу поезије ОСТАО ЈЕ ТРАГ - па до данас када објављује своју књигу поезије НА ДРУГОЈ АДРЕСИ, објавила укупно шест књига, од тога четири књиге поезије и два романа. Мало ли је? Више од једне књиге годишње!

Пишући о себи Даница каже: „Све моје песме и романи испричали су разне љубавне приче повезане златном нити љубави према завичају. Моја основна мотивација су биле баш песме о мом родном селу, када се на то додају сва позитивна осећања према другим људима, добија се срж и моје поезије и моје прозе. На моја каснија дела утицала је сама љубав жене према вољеном човеку, да и у стварном животу не постоји граница безусловне љубави, већ да се свим осећањима препустимо из срца и душе. Наставићу да кроз моја наредна дела подстичем младе да не заборављају љубав, искреног и верног зато што је она кључ сваке среће.“

Дакле Даница не посустаје, јер следи изазов који је пред њом, да *искуство које су године наталожиле у њеним венама и мириси који су годинама обасипали њено тело* имају смисла само ако се забележе и оставе поколењима... *Богата за утиске из сусрета са својим пријатељима и пријатељима поезије, Даница се пуна полета као у двадесетим, латила пера, и оно што је душом рудело, дала папиру и читаоцима*.

А о чему то пише Даница у својој шестој књизи *НА ДРУГОЈ АДРЕСИ*? После четири претходне књиге поезије приметан је велики квалитативни скок у низању стихова, у избору тема и порукама које њени стихови шаљу... Као што и сама каже, Даница више не пише само о селу и сеоским мотивима, већ и љубавима прошлим, садашњим и будућим... Јер живот није никад коначан, док човек дише, љубав чежњом мирише и нуди снове.

По каменитој калдрми,
звече кораца моји,
поглед излоге шара
и чежњом небо боји.

Ови стихови који су за сам почетку књиге намерно одабрани, казују сву сету и носталгију, која нас обузме кад закорачимо у свет своје прошлости, која нам је тако ненадано и неосетно измакла, да то нисмо ни приметили...

Понека сирена засвира
и срце ми патњом следи,
на раскрсници стара кућа,
а успомена моја не бледи.

... Наравно срце је упамтило најлепше тренутке из младости и неће их никад заборавити, иако...

Накривила се сад стара кућа,
понеки цреп путању направи,
у дворишту расцветала коприва,
својим додиром мени се јави.

... а да ли може ишта да утеши, кад срећа, то јест ОН станује на другој адреси...

Двориште зеленилом теши
док шапуће приче прохујале...
Он станује на другој адреси,
ја још живим успомене одзујале.

Шта рећи као поенту? Читајући ову шесту поетску књигу Данице Рајковић, (и њена два романа убрајам у поетска остварења, јер то и јесу) ја се не могу отети утиску да књигу треба читати и да у њој није само Даничина судбина. Сличне судбине и инспирације станују и у сваком од нас, који смо је листали и у сваком од Вас које ћете то тек учинити. И знајте, срећа не постоји, она нас само понекад додирне, а тај трен је свакако и читање ове књиге...

Уживајте јер друга адреса за Даничине стихове је Ваше срце...

Корачају звезде дрворедом,
пале се светиљке жуте,
куће крију лице, а ја погледом
бисере по трави тражим расуте.

**Љубодраг Обрадовић - Приказ књиге Данице Рајковић
НА ДРУГОЈ АДРЕСИ**

НА ДРУГОЈ АДРЕСИ

По каменитој калдрми,
звече кораци моји,
поглед шара излоге,
и чежњом небо боји.

Пробијају се сунчеви зраци,
кроз крошњасто дрвеће,
стисле се куће са балконима,
обојене ко разнобојно цвеће.

Кривудају улице градске.
са једне на другу страну,
сандале стежу ноге
ослушкујем себе саму.

Понека сирена засвира
и срце ми патњом следи,
на раскрсници стара кућа,
а успомена моја не бледи.

Живео је он некад ту,
и сањао своје снове,
гледао заласке сунца,
и меркао путеве нове.

Накривила се сад стара кућа,
понеки цреп путању направи,
у дворишту расцветала коприва,
својим додиром мени се јави.

Мирис старе липе,
прави на души сенке,
вртећи прошле слике
и чежњу зелене смреке.

Двориште зеленилом теши
док шапуће приче прохујале...
Он станује на другој адреси,
ја још живим успомене одзујале

ПОДСЕТИ МЕ КО САМ

Подсети ме ко сам.
Све моје жеље билу су и твоје
Трчала сам са брда на брдо као срна
Погледом златила боје

Желела сам само тебе
Трагови су били челичне препреке
За сваку стазу мислила сам да је права
И да сви мостови имају реке.

Безброј прозора били су отворени
Затварала сам један по један
Са твојим писмом у рукама
И мирис дуње са кишом је чедан

Подсети ме ко сам
За прошлим данима ја не жалим више
Можда је судбина лака била
Да се небо смеши а тама дише

Подсети ме ко сам
Сећања многа остају сан прави
Све звезде не сјаје исто
Ко бисерна роса златом у трави

Све жеље моје биле су и твоје
Само једна у тајни се скрива
И ако ми судбину ветар преде
У крошњи врбе гнездо се снива.

мр Јован Михајило, Нови Сад - Поезија Животе Трифуновића

Ишчитавајући песме Животе Трифуновића схватио сам да се у његовој души родила љубав и нада за сва људска бића. Он са Јастрепца дозива виле да посете његово место рођења. У песмама се осећа духовни миомир. У жељама и олујама спомиње прву љубав, мангупа, свог деду и сунце које је вечно. Са усхићењем и радосћу посјетио сам његов родни дом. Безазлен као голуб његова лира дозива пролеће и ловца да не убија срну. Његово гнездо у Кобиљу крије народну мудрост и као боксер у рингу, спомиње своје село и изворе којих је на претек у овом крају.

Стихови су ритмички и мелодични, као да су између сна и јаве. Пјесме су испуњене и прожете љубављу. Спомиње природу, принца и пастирицу, коку и пилиће. Успут среће малу бебу у колевци. Баба је на мукама. Он пева деци, вољеној жени. Пјесме су допјеване, зреле и оригиналне, писане мастилом срца. Јулски дан је на видику, у шуми среће брезе, борове, јеле, а у реци роде и жабе. Мишеви скривени у рупама виरे својим стакленим очима и то је угођај. Патка и њено потомство плове у сновима Животиним. Ту су и свици и бубе маре. И царев наследник и воденица... Шта ли пише у опроштајном писму? Нежења сања снаху. Живота пева о избеглицама, смеје се и кад му није до смеха. Пева о Косову, о рингишпилу...

Ту је зов славуја, лирска исповест. Дозивају га Копаоник и Јастребац, у њима тка нити наде. Враћа се моравским мостовима са песмом на уснама. Песме су му прави медаљони, акорди живота познати само осећајним бићима. Овдје је присутна игра речи, пуно је крилатица, хитрости, блеска, тајновитости, варница...

Критичар Драгутин Гостушки каже: Пред песником не сме бити прекорачења, поштовања, дивљења без покрића, лажних суза. Песник покушава да уђе у тајне немира, у кутак који носи на левој страни груди. Песме имају свој стил, своју храброст да се каже оно што јесте, а јесте. Његов самопрегор је јединствен и племенит, свакако га треба поштовати. Као прави читалац не упуштам се у анализе песама, него као рецензент износим свој утисак. Живота све мери срцем, а не милиметрима. Љубав је та чудесна светлост небеског пространства изнад Крушевца која одводи аутора у кутак пенушавих вала Мораве, гдје стрпљиво чекамо рађање нове збирке. Стихови су јасни и прочишћени, имају своју интиму. Својим ликовима тепа, награђује их травкама и цветом детелином са четири листа. Сазвежђе, пурпурно сунце, принцеза вечности, сензибилитет... Све то је у песмама Животе Трифуновића.

Знано је да се песником рађа али и да се песником постаје. Нека ова Животина збирка буде први славуј који ће слетети у наша срца и домове коју ћемо с радосћу читати, те је топло препоручујем за штампање.

Петроварадин октобра, 2013. године
Мр Јован Михајило

Градимиr Карајовић, Крушевац

КРУШЕВАЦ ВЕСНИК МИРА

Голуб мира у теби гнездо снио	Радосћу слободе одише
Ехо прохујалих дана	Твој трг парк и улица
У своје бедеме си скрио	Алеја мира – протеже се
Осмеси љубави и среће	Поред старог млина
Сад красе улице твоје	Дуж твојих сунчаних граница
Грле те - Морава и Расина	Љубав им срце напајала
Шумећи победе твоје	Према слободи и правди
А и Јастребац – испрсио груди	У сусрет мира кренули.
Реците драге реке моје	Венац успеха
И ја чувам успомене своје	Сад градитељи мира плету

КОЛО МИРА

Широко коло пролећно
На сваком путу цвета
Широко коло радосно
У њему цвета
Црвене и беле
Руже се шире
У загрљај људе траже
Земље би да се помире

Гори сунце на истоку
И нови живот се рађа
Плаво небо јединства нуди
И тоне ратна лађа

У коло се ухватимо
Коле среће и мира
Нека пушке заћуте
Сада музика свира

ПЕСМА МИРА

Наша песма Мира према сунцу расте
Јер истина смело шири своја крила

Јединство темељ је слободе
У њему је права наша величина

Мир! Дивна реч златним
Словима урезана
У срце сваког човека
Реч повезана са
Најлепшим појмовима

Мир! Неуништив као младост
Коју прати љубав срећа и полет

Мир! Немерљив као радост
Коју срце рађа живот у слободи
Свима нама цвета у грудима
Реч мир песма целог света

© Градимиr Карајовић

Братислав Богдановић, Београд. Рођен сам у Београду 1974. године. Активно сам војно лице (официр), одликован Оредном за заслуге у области одбране и безбедности за време рата 1999. године, запослен у Министарству одбране, завршио сам војну академију и мастер студије, ожењен сам и имам четворо деце.

Писањем поезије се бавим око десетак година и у том периоду написао сам преко стотину песама љубавне, родољубиве и дечије тематике.

ОНА ТРАЖИ ЗВЕЗДУ...

Срео сам је случајно у парку
личила је на оптичку варку
не знам одакле је дошла
лебдећи поред мене је прошла...

Извини да ли се знамо
ти дивни створе, божанска дамо
како се нисмо раније срели
то нисмо себи допустити смели...

Опрости молим, ја љубав тражим
изгубљену давно у другом свету
овде сам свратила на трен само
да шетњом отерам голему сету...

Љубав давну, голему каже
како ћеш знати да те неко не лаже
питах је кратко у немиру свом
јер познах је одмах у трену том
да то је она, у мом срцу јој је дом...

О то је лако поклон ми носи
звезду једну са ноћног неба
и сузу скриту у јутарњој роси
где смо некад шетали боси...

Ох звезду, зар само једну
може ли ипак сазвежђе неко
за трен ћу ја нису далеко
но реци ми да ли мању или већу
или ону што пада и носи срећу
не часи мила, већ само кажи
ја одавно чекам даму
што звезду за себе тражи...

© Братислав Богдановић

Зоран Јовановић, Лесковац. Рођен је 24.11.1969. године у Лесковцу. Најлепше дане провео је у селу Придворица код Бојника где је завршио основну и два разреда усмереног образовања. Средњу и Вишу економску школу завршио је у Лесковцу, а касније и Економски факултет. Тренутно је на постдипломским студијама. За себе каже: „Нисам песник, само се играм речима трудећи се да у души увек останем дете.“

ИМЕНА

Погибе, Милоје, на Колубари,
душмански куршум га обори с ногу.
Радоје паде с Мирком код Цера,
бронећи Србију одоше Богу.

Влајко, од рана, страда код Дрине,
рањен у руку, груди и главу.
Видоје, од мине, и брат му Јован,
за отаџбину и крсну славу!

Драгутину, бајонет, проби груди,
прса у прса док се клао.
Милутина, мучки, убише с леђа,
на Колубари је, јуначки, пао.

Петар, паде, близу Љум-Куле,
или код Призрена, од глади, леже.
Везиров мост узео свој данак,
Милоша, крај Дебра, мраз стеже.

На Крфу, масовно, српски јунаци,
један за другим спуштају главу.
Острво Видо, болница смрти,
створише српску гробницу плаву.

Завиша, Вујадин, и многи други,
на Кајмакчалану и уз Мораву.
Вукан и Раде, Гојко и Блажа,
јуначки, падоше, за Светог Саву.

Нека ми опросте имена Срба,
непоменута у овој причи,
свако од њих је бар једном пало
јуначки, како Србљу приличи.

КУЧКА

Зором, јутрос, у ајат под кућу
међу шушке у стари капуту,
окучила једна стара кучка
три шарени и четири жути.

Длаку ги је до пред мрак лизала
пол'к, с' језик да не ги пробуди
скивкали су, док нађоше сиску
тад ги приви на кучећи груди.

Кад кокошке пођоше на спа'ње
да се качив на неки прут јак
домаћин т'г излегну из кућу
и кучики натрпа у џак.

Кучка је по њега све по траг трчала
стизала га, ко да шпијунира
он кучики с' џак баци у реку
стару кучку не теше да дира.

Довукла се по црну т'мнину,
измрзла се увукла у шушку,
месец ву се, над кућу, учини
к'о кутренце сас малечку њушку.

Гледала је у звезде на небо
по малечки од жал завивала
Месец се по небо тркаљао
жална се је пред зору успа'ла.

Без глас, она, тако занемела,
по кучики од жалос' липцала
склопила је тужни псећи очи
б'ш кад једна звезда је паднала.

Дарко Колар, Шид. Рођен је 22.01.1977. године у Сремској Митровици. Живи живот и посвећује га своме граду Шиду. За праве пријатеље даје своју душу, а добру песму пригрли срцу и понекад спаја поезију са одабраним музичким тоновима. Живот је за њега велика стваралачка уметност, а самим тим кроји речи док му је песма инструмент на којем природа, она среска, испреда нити поезије. Он пише као што дише, тако да читаоце после прочитане његове песме окупира неким прикривеним садржајем и посебно поукама песме. Оваквог песника треба препознати. Ббогатство је имати га за искреног пријатеља.

ЕПИТАФ Благоју Ј.

Распите се стихови моји,
путујте у небо, са срећом и ветром.
Молите Господа, за живот бољи,
јер овај свет није, престао да постоји.

Можда њега никада није ни било,
ко још може своју, судбину да скроји.
Живот се живи, молитвом милом,
јер овај свет није, престао да постоји.

Можда су постојале само сенке,
сенке Анђела које нас прате.
Сакрићу сузе, што не могу да лажу,
и њихове игре по неком застирачу"

СРПСКИ ГУСЛАР

Сећам се погледа што видех преко Мајевице,
и стабла кестена са раскршћа Горње Трнавe.
Гусле у руци, на гуслама жице,
потекле песме, сећања на живот Светог Саве.

Сећам се мутне воде са Дринског бојишта,
топова, јуриша и јуначких гласова.
а песма потече док битка се бије,
храбро срце о слободи сније.

Сећам се песме са турског двора,
у манастиру својих хришћанских стихова,
уз гусле чуо се и звук звона,
велике душе и тела храброга.

ЋЕЛИЈА

УМОРАН ПЕСНИК

Тај човек што пише стихове своје
свој мир записује смело,
и спаја мисли у душу и тело
запазити дело, нико није хтео.

Не газите, не ломите исписане тајне
душе.
Не дирајте песничку тишину.
Кулу из снова не дајте да сруше,
том човеку успомену једину.

Можда је баш теби песму написао,
душу твоју додирнуо, засветлио,
стиховима ти је име окитио.
Сети га се некад мило;
жив и здрав нам песник увек био.

дани су постали
стварност
стварност је остала
сама
у ноћи без сна
гладни људи
закопани у вечни
бели вео
кроз будућност
сипе
гласом разума
неких
помрлих вандала

Драган Тодосијевић, Треботин. Рођен је 04.09.1960. године у Треботину, општина Крушевац. Завршио је Основну школу у свом месту, а Средњу техничку школу - одсек металски у Крушевцу, где је и написао своје прве стихове и објавио их у школском часопису.

Активни је члан КУД-а Вук Караџић из свог места у коме је постигао изванредне резултате као глумац, певач и песник. Посебне резултате је постигао бавећи се фолклором, јер су његови наступи у КУД-у 14. октобар и КУД-у Мерима посебно запажени.

Редован је учесник СУПЕС-а и свих општинских и регионалних песничких манифестација. Учествовао је и на првом интернационалном сусрету песника ПоезијаСЦГ на сплаву ОЛИМПИК у Београду, 2007.године и свим каснијим сусретима. Пише и стихове за народну музику, па је тако Радмила Бајић снимала песме народног мелоса по његовим стиховима. Члан је Управног одбора Удружења песника Србије „ПоезијаСРБ”.

ТЕЧЕ САВА

Тече Сава
Олимпик се љуља
а мене жуља

И Бранков мост
као да се љуља
а мене жуља

Баржа стоји
али као да се љуља
а мене жуља

Жалосна врба
на обали реке
као да се љуља

Свуд око мене
све се љуља
а мене жуља

Верујте ми људи
много је лепше
да се љуља него да
жуља

А мене жуља

СПАС

Нисам ти ја,
за тебе, душо!

Не могу ја то,
онако с ногу,
за пет
и десет минута...

Ја сам за целу ноћ,
звездану постељу,
па натенане!

А посао,
посао није зец,
па да побегне!

ЗИМА

Грана се ломи
ветар дрво увија
дани све краћи
и хладнији
скоро ће зима

Поља родна
прекриће снег
пуцаће пртина
од хладноће
заледиће се сваки брег

А ја ћу с тобом
најдража моја
у топлој соби
док ватра пуцкета
бити у заносу
љубавном
пољупцима врелим
топићемо лед
и биће нас брига
што напољу
веје снег.

НОЋ НАД ТРЕБОТИНОМ

Тихо се спушта
још једна ноћ
над Треботином.

Негде иза брега,
појављује се месец
и изгледа уморан
од дугог пута.
Река тихо жубори
испод старог моста
који почива
под кривом врбом.

Пролазника више нема,
а по која ноћна птица,
прекида тишину у тами.
Благи поветарац
њише врбове гране,
све је пусто,
а и црне врране спавају...
Шишмиши лете
и траже свој плен,
а један жабац зелен,
седи на обали реке
и крекетом својим,
по кад-кад прекида
ноћну тишину...

И док се пољем
шири мирис
покошеног сена,
цвеће пуно росе,
припрема свој прах,
за сутрашњи дан,
а у једној соби
уморна жена дрема,
јер не може да спава,
кад љубави њене одавно нема,
и од туге пуца јој глава.

И тако,
после сваког дана,
спушта се тихо
тама над Треботином,
а ја,
стојим и посматрам,
ноћ над Треботином,
у тишини коју прекида,
лавез паса,
крекет жаба...

И тако могу да стојим,
читаве ноћи сам,
у тој ноћи
над Треботином,
и чекам да сване...

И гле,
Буде се потоци,
буди се гора,
живот буја...
Таква је свака зора,
кад сване
у Треботину

ТРЕШЊА

И овог маја цвета трешња,
пољем се шири мирис њен...
У мени стара сећања се буде,
на дане кад тобом бежах опијен.

Као булка распукли пупољи,
сакупљају росу у ноћној тмини...
Сад неки други љубав краду,
у бескрајној звезданој тишини.

Лепршају на ветру латице беле,
њишући се као кукови девојачки...
Занос доноси плодове зреле,
усне набубреле, заљубљене...

Спасоје Ж. Миловановић, Крушевац - Београд. Рођен је 01.02.1971. године у Крушевцу. Креативно ствара у позоришту и за позориште као драматург, редитељ, позоришни критичар и театролог. Дипломирао је и магистрирао на Факултету драмских уметности Универзитета у Београду. На истом Факултету брани докторску тезу *Време у српској драми на почетку 20. века, 1900–1914.* Ради као в. д. директора Дrame Народног позоришта у Београду.

Као песник је заступљен у многим часописима и зборницима у Србији и иностранству. Аутор је збирки поезије *Сенка љубави и песме понеке, Земља чуда или Немој и четврти пут, Петре и То сам хтео да кажем.* Поезија му је заступљена у многим часописима и зборницима. Преведен је на енглески, холандски, шведски, шпански, бугарски, македонски и словеначки језик. Добитник је награде „Поет“ за 2010. годину за збирку *Сенка љубави и песме понеке.* Рецензент је више романа и збирки поезије.

Стални је позоришни аналитичар Трећег програма Радио Београда и ЛУДУС-а. Члан је председништва Удружења драмских писаца Србије и Међународног удружења позоришних критичара и театролога. Уредник је едиције „Нови век српске драме“ издавачке куће „Арте“ из Београда. Добитник је националног признања „Златна значка Културно-просветне заједнице Србије“. Директор је драме Народног позоришта у Београду и члан Управног одбора Удружења песника Србије - ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу...

ПАЗИ КАД НЕ ЗНАМ

1.

осмехнеш се и
запалиш цигарету и
кажеш то је то ок
да видим шта сад
о чему се дешава
о чему ће да се ради и
будеш оно тотално ти и
тотално опуштен у свему

2.

а данима се вртим у зачараном кругу и
треба неко да каже како
али без обзира
ми смо у школи учили да ако нам се деси
нешто велико компликовано и тренутно
нерешиво да треба само да заобиђемо као
да не мислимо о томе
и доћи ће после само од себе
то нас је и упропастило
заобилажење немања времена
какав рационализам који није тако

3.

имаш неки проблем и тренутно не можеш да
га решиш али не можеш не видиш излаз
нема решења и ти се убијаш тражењем
решења
решења решење умараш се кидаш живце
а поред се гомила још стотину других
ствари
теби су искидани живци и само ти је то у
глави
просто можда није време за решавање неко
други боље зна па онда
онда кад средиш неке коцкице
кад скренеш мисли неко решење само дође
нешто просто груне с неба
као седиш и мислиш се ајде сад да видим
докле може да иде и спреман сам ето на све
да видим и то никад није тако потпуно
сумануто
као да је било ту то не постоји
тако можеш са неким малим проблемима

4.

ја верујем да постоји
и увек ми се то дешавало сад не знам шта
су велики а шта мали проблеми
то је тај парадокс свако из своје
перспективе свако из свог проблема
али ако замислиш да је твој проблем
хиљаду пута већи или хиљаду пута мањи
и само се ти некако промениш у односу на
њега
он се не мења али ти постанеш некако исто
велики као и он осмехнеш се и запалиш
цигарету и кажеш то је то ок да видим шта
сад
о чему се дешава о чему ће да се ради
и будеш оно тотално ти
и тотално опуштен у свему

5.

то ме интересује је л може тако
пази кад не знам да ли може тако да
изгледа
обраћам ти се

6.

много ми се допада како има некако
све је лепо речено бомбоница
фино спакована има све што треба
унутра чоколада и крем од шумског воћа
или шумско воће са кремом од чоколаде
или крем од шумског воћа и чоколаде
вишња се меша са чоколадом то запамти а
шумско воће је шумско воће као то је то

7.

ја сам озбиљно гладан човек
ко буриданов магарац срамота једна
па кад крену комшинице да долазе и да не
верују како спасоје па фин човек
па боже боже пу ју далеко било
чиста поезија оговарања
и несналажења
у датој и непознатој ситуацији

8.

ваља увек рећи попу да је поп и
цару да је цар и
спасоју скресати у брк
да је спасоје
а личе ко брат брату
јаје јајету бурек буреку
поп и поп и цар и цар и спасоје и спасоје

9.

и сви они вичу у глас пу ју далеко било
и оно ццц просто су се пренерасили
зар неког још овде има
и не могу да верују ни својим очима
ни својим ушима само седе и цокћу

10.

и ударају се у колена и понављају боже
боже и
не знају где да гледају и
то од срамоте велике и
неверице и
све хоће да пропадну у земљу
земљо отвори се

11.

кад бих могао сад да умрем
да не гледам живе тако
муче муку наопаку
боље је боље

12.

постоји књига хиљаду зашто хиљаду зато
у њој све пише
еро са онога свијета се не чита тако већ
овако
чиста изражајност
мајка се не љути мајка се хвали
буфало бил и бик који седи су циркузанти у
зајечару
„неко беше страхињићу бане
неко беше
а ти баш нико“
и никако
осмехнеш се и
запалиш цигарету и
кажеш то је то ок
да видим шта сад
о чему се дешава
о чему ће да се ради и
будеш оно тотално ти и
тотално опуштен у свему

13.

лежим већ петнаести дан и повремено
читам
што би се рекло срећа у несрећи
како бих другачије по овом лепом времену
и када бих иначе прочитала све то
ето тако
није баш сваки сребрњак сребрњак
и не кошта јабука триста дуката
ма не кошта ништа
ионако све то знамо

Ко је у ствари Спасоје Ж.? - Љ. Обрадовић

Једном ће озбиљни књижевни критичари (модерни израз за њих је аналитичари културних дешавања) покушати да истраже одговор на ово питање и исецираће цео познати и непознати живот Спасоја Ж. Миловановића у најситније детаље. Ништа ту неће остати скривено! Па хајде да им и ја бар малчице задам правце за то истраживање. Јер кад неког познајеш и дружиш се са њим 20 година, пола његовог живота, склон си да олако помислиш како о њему све знаш. А да ли је баш тако? Али понешто се и зна и то обично мало више од оног што стоји у јавној биографији... а стоји: Спасоје је рођен у Крушевцу 1. фебруара 1971. године, а пореклом је везан за Церову... Супруга му је из Треботина... Живе у Крушевцу и имају два сина... Да додам оно што се не зна, или зна мало или неће да се зна. Спасоје је свестрана личност и у животу га прате разне преокупације, интересовања и занимања...

Главна животна преокупација и занимање, у ствари Спасојев посао је свакако позориште (од крушевачког па на даље... до београдског) где ствара као драматург, редитељ, позоришни критичар, театролог... и сада директор драме. А био је и глумац, сетимо се само његове улоге у представи *ЧЕКАЈУЋИ ГОДОВА* кад се публика после прве паузе тако брзо и успешно разбежала... Спасоје Ж. је дипломирао и магистрирао на Факултету драмских уметности Универзитета у Београду, а тренутно ради на докторској дисертацији на тему *ВРЕМЕ У СРПСКОЈ ДРАМИ НА ПОЧЕТКУ 20 ВЕКА*. Смер његовог приватног живота искреирала је управо та његова главна преокупација, то јест, веза са позориштем му је донела и везу са садашњом супругом Оливером, коју је упознао режирајући свој комплетан ауторски пројекат *СОФИЈА СТАВРИЋ ИЛИ СМРТ* у Треботину за популарни ФЕДРАРО. Можда сам, уз судбину чији су прсти ту били пресудни, тој вези и ја мало допринео, јер ја сам био тај *човек за везу* који је бирао и редитеља и глумце за ту представу чији би бољи наслов свакако могао да буде *ОЛИВЕРА ИЛИ СМРТ*. Ем је краћи, ем је прецизнији...

Друга, (по мени) важнија Спасојева преокупација свакако је поезија, у којој Спасоје поставља нове стандарде и израста у значајно песничко име Србије. Поезија је (опет по мени) оно право што ће њему омогућити да се исказе, а критичарима дати материјал да имају по чему аналитички да чепркају... Јер живот је песма и песма је живот. Бар у песмама Спасоја Ж. Миловановића... Једном је, док смо ћаскали о поезији, мој имењак Љубодраг Стојадиновић, познати новинар Политике, рекао да је Мома Динић један од најбољих песника Србије и чудило се како ја за њега нисам чуо. Ја сам то признао и додао да је све релативно и да се не може све знати, јер ето ни он није чуо за још бољег песника Спасоја Ж. Миловановића. Љуба је само слегнуо раменима и признао да је и то тачно - није чуо. Недавно сам му поклатио Спасојеву књигу, па сад и он зна ко је Спале...

Био је Спасоје и новинар, позната је његова серија чланака у Победи о проституткама, био је и уредник у КПЗ где је поред свега осталог осмислио и *САБОРОВАЊЕ У ЛАЗАРЕВОМ ГРАДУ*, био је Спасоје пуно тога још... **И биће** Спасоје у животу који долази у још много пројеката и задатака, али ће оно, што је многим доколица, разбигра и лек за душу, а то је понекад поезија, омеђити његов пут.

Свет поезије је можда данас на маргинама културних збивања, али је поезија ипак за многе читав СВЕТ. Иако се не маже на хлеб и не једе, поезија је данас толико битна за опстанак поноса и наде, да свако ко је понесе у срцу, зна да је на правом путу. А Спасоје тим путем сигурно и успешно корача...

Љубодраг Обрадовић

Мирослав Мића Живановић, Крушевац. Рођен је 1953. године у Бошњану, код Варварина. У браку са супругом Горданом има две ћерке. Има и унуку, која је декина лепотица. Бави се професионално музиком скоро 40 година. Добијао је разне награде и признања. Један је од оснивача Удружења песника Србије - ПоезијаСРБ. Објавио је књигу поезије **У МРАКУ ТВОЈИХ ЗЕНИЦА** у издању Културног центра Крушевац. Био је председник оснивачке скупштине Удружења песника Србије - ПоезијаСРБ, а сада је члан управног одбора поменутог удружења.

ТИ НИСИ САМО ЖЕНА

Свака моја реч, сваки стих
дуга ноћ и свануће
све радости, бол,
сваки осмех припада теби.

Ти си моја песма над песмама
сан и јава и мој грех
страх од губитка
и радост сваког трена
ти ниси само жена.

И тај смех као жубор укроћен чесмама
крхка рамена, очи од кестена
ти ниси само жена.

Да те нисам грлио,
купинама хранио
уснулу љубио, губио,
љубоморно бранио,
ранио и песмама лечио
била би сан о жени.

Овако знам тачно
ти си увек у мени
и јуче, и сада и за сва времена
ти си ко судбина мени намењена
ти си моја срећа, а не само жена.

У МРАКУ ТВОЈИХ ЗЕНИЦА

Ниси ми ништа,
ни сестра ни жена,
ни пријатељ ни брат,
случајно сам те срео,
сазнао пар ситница
и потпуно се спleo,
па месечарим као скитница,
између сна и јаве.

Ма који то ђаво дрема
у мраку твојих зеница,
па ми не да мира?

Не излазиш ми из главе,
иако те нема данима,
па се понекад запитам,
да ли те уопште занима
јесам ли жив и шта радим,
док празни солитери дремају
у јези подмукле тишине и мрака?

Сам сам данима,
а нећу у склоништа,
и нека ми опросте
јунаци са бојишта,
што усред овог јада
помислим на твој осмех
с краја прошле јесени
и желим да те нађем.

ОПЕТ СИ ТУ

Ако могу да бирам
ја бих баладу
некако волим тај мол.

Није то бол
и то се не плаче
то је нешто јаче
Нису ни сећања
успомене бледе.

Ово је у души
опет оно исто
као кад је било.

И ништа не вреде
сви дани после
ни сви домети, полети
привиђења
као у сну.

Опет си ту
ти и стари рефрени
опет у мени
онај плам
твоја коса мека
чудо од тела
и твоја рука бела
као мека свила.

И нисам сам
као да нигде ниси била.

Ћутимо одћутано
слушамо већ речено
пијемо испијено
плачемо оплакано
и нећу да се будим
и не отварам очи
хоћу да те љубим
до последњег рефрена
у овој лудој ноћи.

ЖЕЉА СКРИВЕНА

О Боже,
шта ме у ова зла времена
вуче на ту страну.
Ма, добро знам, она је туђа жена,
али да знаш и ти
да моја жеља скривена
већ дуго чека на твој знак.

Покушавам ја и сам,
онако на изглед јак,
направим по неки корак,
па станем
или пред њу банем
па станем, као ђак,
као да је дух или светица,
а не обична жена,
жива,
и као да већ нисам
толико петица
добрио из тог штива.

Ако хоћемо право
никад те нисам молио,
а сад помажи.

Само ти можеш
ти који јеси
учинио чудо, Оче наш
да буде воља твоја
нека се не уплаши
када јој тело задрхти
у кошмару неодољивих жеља.

Нека ми бар тренутак
поклони као жена
а њена сене сена нека прекрије
део раја што ми поклањаш
и бићу ти захвалан
обасјан светлошћу
услишене молитве.

Светлана Ђурђевић, Крушевац. Рођена је 05. августа 1965. године у Крушевцу. Дипломирала је на Факултету политичких наука – група за међународно-политичке односе у Београду. Од 1990. до 1993. године радила је у ПТП „Грштак“ у Крушевцу, а од 1994. до 2001. године као дописник Радио-телевизије Србије, новинар Телевизије Канал Плус и новинар ЈП РТК „Победа“. У периоду март – август 2001. године радила је као вршилац дужности главног и одговорног уредника ЈП РТК „Победа“, које је обухватало два радијска програма, телевизију и недељно издавање ревије. Од 2000. до 2001. године била је дописник радија „Слободна Европа“. Од 2001. до 2006. године налазила се на позицији шефа маркетинга и PR менаџера Крушевачког позоришта. На месту управника Културно-просветне заједнице Крушевац налазила се од 2006. до 2009. године. Добитник је Златне значке Културно-просветне заједнице Србије 2009. године за изузетан допринос културном животу Србије. Од 2009. године поново ради на пословима маркетинга Крушевачког позоришта. Пише песме, репортаже и путописе. Служи се руским, енглеским и шпанским језиком. Заменик је председника Управног одбора Удружења песника Србије - ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу.

МОЈА МОРАВА

Тако ми овога дана	По читав дан
И мога имена Светлана	Савијам сунчеву росу
Тако ми овога дана	И разбијам брзацима сан
Направила бих велики грех	Само да би Морава
Велики осунчани смех	Имала чечураву косу
Требало би месечеве капљице	И тако клешем месечеве опеке
Уткати у косе набујале Мораве	И брзацима
Пре гласа плаве љубичице	Мораве вијуге ткам
И не би више долазиле зиме	Тако ми овога дана
Стално би у завичају цветао југ	И мога имена
А пролеће не би напуштало луг	Светлана

ПАРАЊЕ ДУШЕ

Не парај ми душу, као изношену блузу.	остала су згаришта, а пепео је испунио васиону.
Не даруј ми олако изнуђене милоште, јер моје је срце залеђено стакло и за себе само једну искру иште.	И не кај се лажно због промашене среће; јутро је од суза влажно, оних, које више тећи неће. И само то на крају је важно.
Не говори ништа, нека туге тону, од наших љубави	Не парај ми душу, као поцепану блузу.

ОСТАТИ СВОЈ

...А ја сам само пуста стена
окрњених црних суза нечијих.
Упијам сав задах ове трошне,
избушене и опустошене планете,
а ипак и даље стојим на бедемима
неких старих измрцварених и давно
заборављених појмова Правда и
Истина.

...А ја сам камен спотицања
изопачених,
некад бриљантних мисли.
Окужена и упрљана грешним
и бесмисленим визијама среће
и давно покопаним исконским
осећајима бола и патње
неког другог Ја.

...А ја – еликсир
– плутам у безграничном вихору
крика птице злослутнице,
улаштених златних пера,
док ми вапај црних слутњи загушује
кликтај осакаћене, прегрубо
дефлорисане тајне
– остати свој.

ЖУДЊА

...и нек ме нема у осмеху твоме
зачаурене страхом
обложене очајем
нек не будем ни тема
сећању ниједноме

...и нек ме нема у уздаху твоме
избраздане сумњом
заслепљене сујетом
нек не будем ни сена
праштању исконскоме

...и нек ме нема у јецају твоме
обневиделе чежњом
отупеле жељом
нек не будем ни пена
таласу изгубљеноме

...и нек ме нема у радости твојој
оковане сетом одбачене грехом
нек не будем ни хтење
тражењу проклетоме

али нек ме има у чекању твоме
у зеници твојој...
надању обојеном слутњом
утиснутом на лицу твоме
неугаслом жудњом

© Светлана Ђурђевић

Љубодраг Обрадовић, Треботин - Крушевац. Рођен је 17.09.1954. године у Треботину, општина Крушевац. Завршио је Економски факултет у Нишу. Живи у Треботину. Радио је у ТП Крушевац, Пореској управи Србије, својој агенцији Порески саветник и Културном центру Крушевац, где је био директор и главни и одговорни уредник. Председник је Управног одбора Удружења песника Србије - ПоезијаСРБ са седиштем у Крушевцу.

Посебно је активан у Културном аматеризму и познат је као идејни творац и један од оснивача **ФЕДРАРА** - Фестивала драмског аматеризма Расинског округа, о чему сведочи и награда Културно просветне заједнице Крушевац за најбољег појединца у културном аматеризму Града Крушевца за такмичарску 2007/2008. годину. Добитник је и других бројних награда и признања, а посебно ваља истаћи: награду **18. ФЕБРУАР** коју је добио од Културног центра Крушевац за ангажовање у раду ове установе, признање **ПОВЕЉА** за 40 година трајања и значења ФЕДРАСА из Малог Црнића и признање **ПОВЕЉА КАПЕТАН МИША АНАСТАСИЈЕВИЋ** за афирмацију културног стваралаштва.

Такође, захваљујући његовој посвећености инициране су и манифестације: **ЗА МИРИС БОЖУРА** којом песници дижу свој глас за очување Косова у Србији песничком манифестацијом која се реализује широм Србије и расејања; **ПЕСНИЦИ ДРАИНЦУ У ПОХОДЕ** у сарадњи са Културним центром ДРАИНАЦ и Народном библиотеком РАКА ДРАИНАЦ из Блага; **МОРАВСКИ ЦАРОСТАВНИК** у Белој Води, ПЕСНИЧКА ПРПОРЕЊА у Коњуху, **ВРЕЛО СВЕТОГ ЈОВАНА** у Макрешану, **ЋИРИЛИЦА у Треботину**; програм **НОСТАЛГИЈА...**

Оснивач је и власник сајта www.poezijasqg.com који окупља преко 600 песника из Србије и света, које спаја идеја да се и „песмом може мењати свет“, а који је већ прерастао у портал поезије (можда најбољи у Србији) са следећим садржајима: www.poezija.rs (поезија коју песници, чланови портала, самостално постављају); poezija.srb (официјелни сајт Удружења песника Србије - ПоезијаСРБ); www.poezija.in (поезија аутора)... Поред представљања поезије на сајту и виртуалног дружења песника из Србије и расејања, чланови сајта имали су до сада и 20-так дружења широм Србије (Београду, Крушевцу, Треботину, Грзи, Параћину, Ћуприји, Шиду, Алексинцу, Лесковцу...), а објавили су и пет Зборника поезије: **ПРВИ ПУТ, ЉУБАВНИ РЕЦЕПАТ, ВЕТРЕЊАЧА, ОКРЕТАЊЕ ТОЧКА и ЗА МИРИС БОЖУРА. У припреми је шести зборник поезије ПИЈЕМО ЖИВОТ И ЈА**, који ће се појавити пред читалачком публиком у септембру 2014. године.

До сада је самостално објавио пет књига поезије: **ТВОЈЕ ЋУТАЊЕ МИ ГОВОРИ, ЖИВЕТИ СЛОБОДНО, МИРИС БОЖУРА, БОГИЊА и КРУГОВИ**. Песме су му објављиване и у бројним заједничким зборницима поезије и часописима у Србији и ван земље.

ДОБРО ЈЕ

Добро је бити добар
За људе искрити љубав
Чињење зла само јад доноси
И душу право у пакао носи

Добро је написати песму
Оригиналну ако умеш
На углу увек чека чика
Који се у преписивање разуме

Добро је имати кућу
И три прасета су је имала
Све док један вук зао
Није кућу одувао

Добро је имати снове
У сновима је могуће све
Али живот своје путеве оре
На јави снови често изгоре

Добро је бити заљубљен
Тај нектар стално пити
Палити чежњу и страст
Али боље је цуру љубити

Добро је летети
Лети се и без крила
Само да је поред тебе
Опет она што је била

Добро је пронаћи мир
Кад немири душу прже
И брзо градити свој свемир
Јер живот се крати још брже

Добро је пронаћи своје место
Ко тражи увек пронађе
А кад ти засмета светлост
Знаш да сунце ноћу зађе

Добро је паметан бити
Мислити да све знаш
Али живот је често чудан
Хоће и оно што не даш

Добро је изазове преживети
Кругови су стално нови
Све што ти срце сад ремети
У будућност своју плови

Добро је живети
И кад живот није добар
Своје јаде од свих скрити
Пронаћи срећу у себи бар

Добро је пронаћи наду
И излаз кад је густо
Надања сад ти краду
А без илузија све је пусто

Добро је, бити добар...

СЛИКАРСКА

Живораду Милановићу Макију,
сликару

Сачувати заувек пролазности трен
који разум изазовима опија.
И сликати док стих неизговорен
на платну одговорима засија.

Гледање у светлост око замара,
а слика само благодет зрачи.
На путу до коначног бескраја
прави спокој никад неће наћи.

Слутњом се не откривају тајне,
нити се немиром свемир буди.
Четкицом искри чари бескрајне,
ветром у нове пустиње жуди.

Да сложи дину своје оазе
и лепоту до неба узнесе.
Светом да лута и да га спасе
од будућности зле, без адресе.

Не куне се доносилац вести,
четкица платном шири идеје.
Наду ће он опет у сну срести,
иако му снег већ косом веје.

Пролећу секунде, сати, живот!
Вечност се, ко лед на сунцу, топи.
Пред огледалом све је сад криво
и са судбином лако се стопи.

Ухватити заувек прохујало време,
које пред очима сумњом чарлија.
Сликати тако да све дилеме,
црна рупа ко космос упија.

Еј животе, ти зачас пролетиш,
а птице сликом заувек лете.
Та истина тек ће да се осети,
кад судбина безизлаз исплете.

© Љубодраг Обрадовић

САДРЖАЈ

Радмила Лазић - ПУТОВАТИ	5
Уместо увода... ПОЕЗИЈА - ПОЕТУ - Љ. Обрадовић.....	6
Много је путева у животу којима нисмо кренули... - Љ. Обрадовић.....	7
Годишња награда ПоезијеСРБ за 2013-ту Томиславу Милетићу	9
Томислав Милетић: Легенде о Светоме Сави - М. Б. Мирковић	10
Поетско вече Радмиле Лазић у Културном центру Крушевац	12
ПИСАЊЕ ПОЕЗИЈЕ ЈЕ КАО ПИСАЊЕ ПО ВОДИ - Ж. Миленковић	13
Радмила Лазић, Београд - Биографија	14
Теодора Тода Матић-Медић - Сиднеј, Аустралија	15
МОЈ ЖИВОТ У ДИЈАСПОРИ - Теодора Тода Матић-Медић.....	17
ЊЕГОШ И ЦРЊАНСКИ - Беловодско читалиште и причалиште	21
др Велибор ЛАЗАРЕВИЋ* - НЕБОШ СРПСКОГ РОМАНТИЗМА.....	21
120-та година М. Црњанског, Нова осјетљивост - В. Стамболија	29
Лирска скица за Раку Драинца - Вељко Стамболија	31
Латинка Ђорђевић, Крушевац - Цирих	32
Лепа Симић, Цирих	34
Интервју са Лепом Симић.....	36
Живко Беговић, Аустрија	38
Интервју Живка Беговића дат Љ. Обрадовићу - уреднику	38
Живко Беговић - поезија.....	40
Миро Берибака, USA – California.....	41
Важно је да пјесник каже ријеч... - Миро Берибака.....	44
Борисав Благојевић, Ћуприја.....	46
Миљојко Ј. Милојевић Биле, Београд.	48
Над Дневником истина Весне Димитријевић - М. Ј. Милојевић	50
Дајана Диверно, Суботица	52
Далибор Ђокић, Брус	54
Горан Минић, Брус	56
Јелена Протић-Петронијевић, Крушевац	58
Елеонора Лутхандер, Стокхолм.....	61
др Александре Лутхандер, Стокхолм	63
Бојан Ђурица, Београд.....	64
Драган Матејић, Крушевац - ЧЕТИРИ ГРАМА ЕПИГРАМА	66
Ксенија Алексић, Крушевац.....	69
Љубисав Грујић, Пожаревац.....	71
Марко Савић, Крушевац	73
Младен Милутиновић Ђомла, Зајечар.....	75
Сандра Миладиновић, Мајдево - Крушевац.....	77
Зора Митровић, Крушевац	79
Звонко Гилић, Коњух.....	81
Саша Милетић, Крушевац.....	82
Живомир Миленковић Жића, Крушевац	84
Јовица Станковић, Шиљово.....	86

Бранко Ћировић Ћиро, Ћићевац	88
Миодраг Трајановић, Ћићевац	90
Наташа Радосављевић Нара, Београд	92
Даница Рајковић, Крушевац	93
Љубодраг Обрадовић - Приказ књиге Данице Рајковић	94
Трифуновић В. Живота, Кобиље - Крушевац	96
мр Јован Михајило, Нови Сад - Поезија Животе Трифуновића	97
Градимиr Карајовић, Крушевац	98
Братислав Богдановић, Београд	99
Зоран Јовановић, Лесковац	100
Дарко Колар, Шид	101
Драган Тодосијевић, Треботин	102
Спасоје Ж. Миловановић, Крушевац - Београд	104
Ко је у ствари Спасоје Ж.? - Љ. Обрадовић	106
Мирослав Мића Живановић, Крушевац	107
Светлана Ђурђевић, Крушевац	109
Љубодраг Обрадовић, Треботин - Крушевац	111

ЗА ИЗДАВАЧА:

Удружење песника Србије - ПоезијаСРБ
Крушевац, Цара Лазара 142

Уредник часописа: Љубодраг Обрадовић

Редакција часописа:

Љубодраг Обрадовић; Светлана Ђурђевић;
Мирослав Мића Живановић; Спасоје Ж. Миловановић;
Латинка Ђорђевић; Лепа Симић;
Зоран Јовановић; Зора Митровић

Лектор: Вељко Стамболија

Уводна реч: Љубодраг Обрадовић

Дизајн корица: Јелена Ивановић

Дизајн знака *ПоезијаСРБ*:

Зорица Бркић

Припрема за штампу:

Љубодраг Обрадовић

Штампа: СаТЦИП - Врњачка Бања

Тираж: 100 примерака

Часопис излази два пута годишње

CIP - Каталогизација у публикацији

Народна библиотека Србије, Београд

82

ПОЕЗИЈА СРБ : часопис за поезију

/ уредник Љубодраг Обрадовић.

– 2014, бр. 1 (март)-.

– Крушевац :

Удружење песника Србије

Поезија СРБ,

2014- (Врњачка Бања : СаТЦИП).

– 29 cm

Два пута годишње.

ISSN 2335-0105 = Поезија СРБ

COBISS. SR-ID 205696012